

AV&Entertainment[®]

MAGAZINE

JAARGANG 10 - NR. 6 - 2015 - JANUARI

VILLA THALIA
VERBLUFFEND

GELUID IN DOORNROOSJE:
MISSIE GESLAAGD

GLENN ROGGEMAN (CEO AED GROUP):
AV-BANKIER

NIEUWE STUDIO'S SKY RADIO GROUP:
LOGISTIEKE UITDAGING

www.av-entertainment.nl

RCF NXL-24-A

ACTIVE TWO-WAY ARRAY

De RCF NXL 24-A is ontwikkeld om geluid direct naar het publiek te sturen en zodoende weerkaatsing te voorkomen. Dit is nodig in bijvoorbeeld kerken. De RCF NXL 24-A kan gebruikt worden voor PA- en live-sound toepassingen.

Deze speaker heeft een vermogen van maximaal 1400W (400W voor hoge frequenties en 1000W voor lage frequenties). Middels de "next-generation DSP signal processing" levert de RCF NXL 24-A topprestaties.

Uw distributeur:

output

Professional audio, video & lighting

De Meerheuvel 10
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel: +31 (0)73 639 2600
Fax: +31 (0)73 639 2601
info@outputnl.com

www.outputnl.com

ONDERWERPEN

Als er één ding *niet* moeilijk is aan het maken van een blad in de wereld van AV & Entertainment, dan is het wel het vinden van mooie onderwerpen en geschikte interviewkandidaten. Natuurlijk, iedereen is druk en zit overal en nergens, maar er gebeurt nu eenmaal altijd wel iets. Nieuwe technieken, technologische ontwikkelingen, mooie producties en fascinerende installaties. Ook bij het vervaardigen van deze editie kwamen weer om in de onderwerpen, waaruit we een volgens ons zo mooi mogelijke selectie hebben gemaakt. Zo waren we te gast in de nieuwe studio's van de Sky Radio Group én in het nieuwe Doornroosje (dit keer om het geluid te belichten), bezochten we aan de hand van Beam Brothers en DEP de nieuwe Rotterdamse hotspot Villa

Thalia, spraken we met de mensen van WICreations over hun werkzaamheden rond de herdenking van de Val van de Berlijnse Muur en schoven we aan bij Glenn Roggeman (CEO van de AED group) voor een uitgebreid gesprek over zijn passies en drijfveren.

Veel leesplezier en het allerbeste voor 2015,

Teun van Thiel
 Hoofdredacteur AV & Entertainment Magazine
 teun@av-entertainment.nl

14

10

58

FILM&TV

FILM & TV NIEUWS	7
COLUMN FERRY VAN BEEK	9
VOORBESCHOUWING ISE 2015	10
GLR HELPT SURINAME BIJ OPZET AV OPLEIDING	14
THE MOVIE LOT: DIGITAL CINEMA IN DE VERHUUR	18
“RIEDEL IS GEWOON DE STANDAARD”	20
NEO EVENT ENGINEERING: “LIEFDE VOOR BEWEGING”	22

BROADCAST & AUDIO TECHNIEK

BROADCAST & AUDIO TECHNIEK NIEUWS	27
STUDIO'S SKY RADIO GROUP: LOGISTIEKE UITDAGING	28
IP TECHNIEK EN LIVE BROADCASTVERBINDINGEN	34
KABELS EN CONNECTOREN	40
MIXERS EN SWITCHERS	46

THEATER & PODIA

THEATER & PODIA NIEUWS	53
GELUID IN DOORNROOSJE: MISSIE GESLAAGD	54
VERBLUFFEND: VILLA THALIA	58

SHOW & EVENTS

25 JAAR VAL VAN DE MUUR: SCHOOLVOORBEELD	66
GEERT VAN ERVEN: APETROTS OP JUBILEREND OAKSOFT	72
GLENN ROGGEMAN (CEO AED GROUP): AV-BANKIER	76

expanding projector experiences

Nieuwe projector-plafondsteunen: volledig instelbaar zonder speling

Steeds vaker worden projectoren gebruikt in vergaderzalen, presentatieruimtes, klaslokalen en auditoria. Vogel's Professional biedt met een compleet nieuwe serie projector-plafondsteunen de ideale bevestigingsoplossing voor projectoren tot 25 kg. De serie bestaat uit modulaire plafondsteunen en in hoogte verstelbare sets.

- Universele projector-interface
- Nauwkeurig instelbare draai- en kantelfunctie
- Unieke frictie-ring voorkomt speling
- Geschikt voor vlakke en schuine plafonds
- Uiterst solide en stabiele oplossing

Bezoek Vogel's op 10-12 februari tijdens **Integrated Systems Europe 2015**, Amsterdam RAI (Hal 1, M27)

Voor meer informatie bel: 040-26 47 411 of e-mail: professional@vogels.com

www.vogels.com/professional

Interactive Experience Days bij PresTop

De PresTop Group geeft de Nederlandse ondernemer nu exclusief de gelegenheid haar innovatieve producten van wereldfaam van dichtbij te bekijken. Tijdens de Interactive Experience Days op 20 t/m 22 januari presenteren zij de nieuwste touchscreen apparatuur, software en diensten in hun Experience Centre aan de Dintel 31 te Best. Steeds meer Nederlandse bedrijven voelen de noodzaak om in te spelen op de trend dat alles om ons heen interactief wordt. Zij zoeken naar interactieve toepassingen om hun producten en/of diensten op speelse wijze te introduceren aan hun klanten of bezoekers. Dat een onderneming binnen de eigen landsgrenzen hierin kan voorzien blijkt vaak een aangename verrassing. De rest van de wereld weet het echter al jaren; PresTop is dé specialist als het gaat om interactieve totaaloplossingen. Al meer dan 24 jaar combineren zij techniek, innovatie en design als geen ander waardoor zij een ijzersterke positie hebben weten te veroveren op de buitenlandse markt. Ze ontwikkelen software, waaronder de internationaal bekende Omnitapps, en ontwerpen de nieuwste touchscreens, touchtafels en informatiezuilen. Lokale bedrijven nemen de productie voor rekening, waarna de interactieve toepassingen door het PresTop team worden geassembleerd en geïnstalleerd bij de opdrachtgever.

De PresTop Group geeft de Nederlandse ondernemer een exclusief kijkje in de keuken tijdens de Interactive Experience Days. Op 20 t/m 22 januari pakken zij extra uit in hun bedrijfspand te Best. Eerdere Experience Days, afgelopen november en december, waren een groot succes. Tijdens deze dagen tonen zij innovatieve toepassingen zoals recent geleverd aan o.a. Royal Canin, het Watersnoodmuseum, Lenovo en diverse andere relaties. Daarnaast worden de nieuwste touchscreens, touchtafels en informatiezuilen gepresenteerd en de laatste software releases geïntroduceerd.

Gratis aanmelden kan via: www.prestop.nl/contact/

Freelancers zeer positief over inkomsten in 2015

Een meerderheid van de freelancers verwacht in 2015 meer inkomsten te genereren. Dat blijkt uit onderzoek onder 401 aan payrollbedrijf Tentoo verbonden freelancers. Bijna 53% van de respondenten denkt volgend jaar meer te verdienen. Ongeveer 42% verwacht in 2015 dezelfde inkomsten als dit jaar te hebben en slechts een enkeling (bijna 5%) denkt er op achteruit te gaan. Vrijwel alle freelancers verwachten in 2015 hetzelfde aantal of zelfs meer opdrachten te krijgen. Van de respondenten denkt 45% volgend jaar meer klussen te kunnen doen. Exact de helft van de freelancers gaat er van uit minimaal hetzelfde aantal opdrachten te krijgen. Slechts een kleine groep (5%) rekent op een vermindering van het aantal opdrachten. Paul den Ronden, algemeen directeur van Tentoo: "Uiteraard zijn freelancers optimistisch. Het zijn ondernemers, die vol overtuiging elke uitdaging aan gaan. Zij verwachten natuurlijk hiermee succes te behalen. Bovendien is hun optimisme terecht. Door de invoering van de Wet Werk en Zekerheid beperkt de overheid het gebruik van flexibele arbeidscontracten. Maar bedrijven hebben juist behoefte aan flexibele arbeidskrachten. Daarom maken ze sneller gebruik van freelancers. De kans is dus groot dat ze inderdaad meer gaan verdienen." Freelancers zijn over het algemeen gelukkig. Gemiddeld geven ze zich een 7,5 als ze aan hun geluk een cijfer moeten hangen. Het zelf kunnen indelen van de werktijd noemen freelancers als voornaamste reden voor hun geluk. Ruim de meerderheid (54%) is blij als freelancer aan de slag te zijn. Ruim 37% van de deelnemers aan het onderzoek zou liever in loondienst werken.

KRACHTIGE VERHUUR SOFTWARE

inspHire

specialisten in verhuur software

inspHire Verhuur Software levert een krachtige en efficiënte oplossing om uw winst te maximaliseren en uw bedrijf naar een nieuwe hoogte te brengen.

Meer dan 1.200 bedrijven, in de hele verhuurbranche, werken en vertrouwen iedere dag op inspHire. Bel ons vandaag nog voor meer informatie.

Tel +31 (0)30 291 9860

Web www.inspHire.nl

Email hallo@inspHire.nl

BETER INZICHT
MEER CONTROLE

PRonorm
urban experiences

Lijn Helmond-Venlo 1 Regenbeemd 42 HalV
5705 BW Helmond 4825 AT Breda
0492 542 111 076 560 0211
info@pronorm.org info@rsirental.nl

www.pronorm.org

Pronorm B.V. is onderdeel van Mansveld Expotech Groep.

**TOT 95%
BESPAREN OP
JE KOSTEN VOOR
MUZIEK**

**Tell me
YOUR PLANS**

Bereken met één muisklik hoeveel je kunt besparen door één van onze Download Plans af te sluiten. Bereken je voordeel op www.allmusic.nl/actie

allmusic.nl
library music direct online beschikbaar

Quinty's Crew
Your project is our job

0626264585
24/7
Bereikbaar

**Videotechnici
Lichttechnici
Crewchiefs**

www.quintycrew.nl

Quinty's Crew B.V.
Condorweg 10, Unit 8&9
7332 AC APELDOORN
055-5341100
info@quintycrew.nl

**Avocent
Matrix KVM
extender kit**

€840
ex. BTW

**Meeste extensie,
uitgeklede prijs**

Bekijk de aanbieding op www.lanclan.nl/extender-kit

lanclan

BrightEye™
Your NXT product?

The NXT 415 & 430

The NXT 410-HDMI-SDI

www.telequip.nl 0653 212 864

teleEquip

fence4events.nl
your crowd controlled 1

**Fence 4 Events - Hoge Kamp 29
3853 GL Ermelo
+31 (0) 341-265434
www.fence4events.nl**

Fence4events is een bruisend bedrijf op het gebied van veiligheidsvoorzieningen op evenementen. Van kassa-units tot dranghekken, bouwhekken met of zonder zeil, fietsenrekken, stagebarriers en politiebarrriers, alles ademt de betrokkenheid van ons bedrijf.

Your Crowd Controlled !

Cueco...
The Cue Company

Autocue
Bij concerten, evenementen, video, tv en presentaties. Ondersteuning van vele bekende artiesten.

Verhuur en verkoop van autocue apparatuur

Vraag vrijblijvend naar info of kijk op onze website

Contact...

Einsteinstraat 67
3316 GG Dordrecht
T: +31 10 29 29 545
F: +31 10 29 29 658
@: info@cueco.nl
www.cueco.nl

www.eekelverhuur.nl

LAYHER PODIUM CONSTRUCTIES
PROLYTE ROOF SYSTEMS

GIOVANNI EEKELS VERHUUR BV

Gruttostraat 9, 5212VM
's-Hertogenbosch
Tel: 073 6136867
Fax: 073 6136644
Mobiel: 06-54311136
info@eekelsverhuur.nl

**Avocent
Matrix KVM
extender kit**

€840
ex. BTW

**Meeste extensie,
uitgeklede prijs**

Bekijk de aanbieding op www.lanclan.nl/extender-kit

lanclan

Quinty's Crew
Your project is our job

0626264585
24/7
Bereikbaar

**Videotechnici
Lichttechnici
Crewchiefs**

www.quintycrew.nl

Quinty's Crew B.V.
Condorweg 10, Unit 8&9
7332 AC APELDOORN
055-5341100
info@quintycrew.nl

EDWARD AIR

WORLD WIDE LOGISTICS

SPECIALISTS FOR THE ENTERTAINMENT INDUSTRY

Partner of

EDWARD AIR CARGO B.V.
FREIGHTWAY BUILDING ROOM 408
FLAMINGOWEG 22 -1118 EE SCHIPHOL-ZUID
TEL. +31 20 6485016 - FAX +31 20 6480979
E-MAIL : INFO@EDWARDAIR.NL
WWW.EDWARDAIR.NL

MX
mansveld expotech

Amsterdam | Eindhoven | Maastricht

www.mansveldexpotech.nl

WEBSHOP

licht
beeld
geluid
energie
rigging

COLUMN

Ferry van Beek All Music Publishing

3, 2, 1.....Lift Off!

Op 27 november 2014 was het dan eindelijk zover. De lancering van ons nieuwe production music label blinq. Na bijna zes maanden muziekproductie, het bedenken van een marketingstrategie, een uitgebreide videoshoot voor onze gepersonaliseerde video en nog duizend andere dingen, gingen we letterlijk met één druk op de knop live.

Het spannende is dat er op dat moment geen weg meer terug is. Na die druk op de knop werden e-mails verstuurd, ging de website live en werden alle geproduceerde video's zichtbaar voor de ontvangers. Uiteraard hadden we alles uitgebreid getest, hadden we fouten ontdekt die we gelijk herstelden en testten we opnieuw. What could possibly go wrong?

Nou in dit geval (gelukkig) helemaal niks! Duizenden klanten hebben hun gepersonaliseerde video bekeken, deelden deze op social media en stuurden vrienden en bekenden een eigen gepersonaliseerde video. De buzz rond blinq kwam gelijk goed op gang en de reacties waren unaniem zeer positief. Heb jij (nog) geen gepersonaliseerde video ontvangen? Ga naar blinq.allmusic.nl en maak er zelf een aan. Ik ben benieuwd wat je ervan vindt.

Een aantal mensen vroeg me of het nu wel de juiste tijd was om een nieuw production music label te starten. Mijn antwoord daarop is simpel: ja, dat is het zeker. Natuurlijk zijn er veel labels waarop je allerlei stijlen muziek kunt vinden. Zijn er verschillen in kwaliteit tussen de diverse labels en heeft de gebruiker vaak zo zijn of haar voorkeuren. Veel verschillen maar met één grote gemeenschappelijke deler: de wetenschap dat een goeie muziektrack je productie beter maakt.

En daar gaat het om bij blinq. Goeie muziek, met hart en ziel gecomponeerd, gespeeld, geproduceerd en gemasterd. Het zit diep bij ons. En daarom gaan we ook helemaal los om het onder je aandacht te brengen. Zodat jij hoort, ziet en voelt hoeveel plezier we beleven aan het opzetten van dit label.

Voor ons is blinq niet zomaar werk. blinq is hoe we in het leven willen staan. Ondeugend, uitdagend, grensverleggend, in your face genieten en tegendraads.

Be A Rebel. Thinq blinq. ■

HD workflow vanuit Infostrada's MobileDatacenter

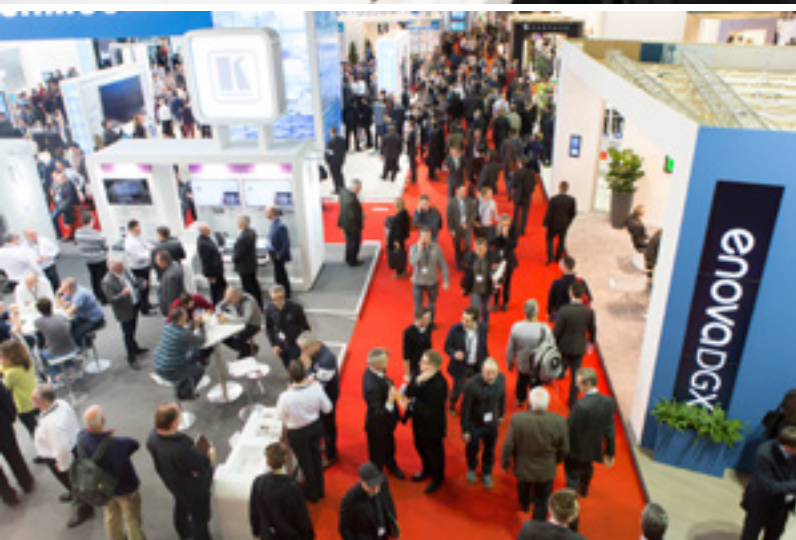
Op het MediaPark in Hilversum heeft burgemeester Pieter Broertjes Infostrada's MobileDatacenter geopend. Onder brede belangstelling van pers en genodigden opende Broertjes samen met Peter Bruggink (CTO Infostrada Creative Technology & DutchView) de deuren van dit gloednieuwe mobiele datacenter, dat in slechts enkele maanden van zeecontainer tot MobileDatacenter met volledige HD Workflow is omgebouwd. Na de opening is de container gebruiksklaar onder 'convoi exceptioneel' vervoerd naar zijn eerste project in Duitsland, waar hij het komende jaar wordt ingezet. De nieuwe 12 meter lange zeecontainer is versterkt, volledige verbouwd en voorzien van een redundante airconditioning, noodstroomvoorzieningen, een gasblusinstallatie en redundante spanningsaanvoer. Alle benodigde infrastructuur voor de volledige HD workflow van deze megaproductie, van regie- tot postproductiefaciliteiten, is ondergebracht in het Mobile Datacenter. Infostrada's R&D-, Engineering- en Broadcast IT afdeling zijn verantwoordelijk voor ontwikkeling, installatie en opbouw van de container en zijn totale HD workflow. Op locatie worden meer dan honderd camera's en honderden audiokanalen gekoppeld aan de HD workflow. MobileDatacenter en alle infrastructuur worden vanuit Hilversum gemonitord. Op meer dan 10.000 meetpunten wordt er door Infostrada's GrandCentral monitoringssysteem continu gecheckt of de systemen volgens specificatie opereren. De servicedesk in Hilversum kan bij afwijkingen of storingen direct ingrijpen of de onsite support technici waarschuwen en opschalen naar de storingsdiensten binnen Infostrada. MobileDatacenter is een flexibele oplossing en naast de variant van 12 meter met 13 racks ook verkrijgbaar in een 6 meter uitvoering met 5 racks. Infostrada's MobileDatacenter is een alternatief voor kostbare lokaal gebouwde serverruimtes of Centrale Apparaten Ruimtes (CAR). Foto: Simple Studio.

VOORBESCHOUWING

ISE 2015

Het gaat goed met de beurs Integrated Systems Europe. In 2016 zal de beurs zelfs met een dag worden uitgebreid en zal ISE dus vier dagen in beslag gaan nemen. In 2015 moeten we het van 10 t/m 12 februari nog met drie dagen doen, maar ook dan zal de beursvloer in de RAI gevuld zijn met de nieuwste ontwikkelingen in AV- en multimediatoepassingen.

Bezoekers van Integrated Systems Europe vinden in de hallen van de RAI alles op hard- en softwaregebied van public screens, dynamic displays, in- en outdoor LED schermen, videoconference- en narrowcastingtoepassingen...en veel meer. Meer dan duizend exposanten tonen de naar verwachting meer dan 50.000 bezoekers hun nieuwste producten en oplossingen. Enkele exposanten lichten hier alvast een tipje van hun sluier op door te vertellen wat zij gaan laten zien tijdens de beurs.

PANASONIC

Panasonic presenteert op ISE 2015 onder andere de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van 4K- en lasertechnologie. De stand van 600m² toont aan dat ISE een belangrijk evenement is voor Panasonic. Innovaties die gepresenteerd worden, zijn de 4K-projectoren, laserprojectoren met een uitstekende helderheid en de opvolger van de DZ21K, Europa's succesvolste projector met hoge helderheid. Panasonic toont ook de nieuwe oplossing voor bewaking op afstand en managed services. Panasonic laat onder meer de resultaten van een proef bij een bekende Engelse universiteit zien, waar gebruik wordt gemaakt van het eigen Early Warning-systeem van Panasonic. Op de beurs worden ook voorbeelden getoond van inspirerende case study's van Panasonic en van de manier waarop klanten geavanceerde technologie kunnen inzetten ter ondersteuning van live-evenementen. Een jaar na de introductie van een 98-inch professionele 4K-display wordt dit jaar op ISE de eerste 4K-projector van Panasonic geïntroduceerd. Het is het nieuwe vlaggenschip van Panasonic's projectorasortiment, bedoeld voor grote evenementen en uitgevoerd met een nieuwe technologie met vier keer zoveel pixels. De projec-

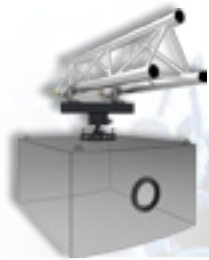
tor vormt een aanvulling op de 4K-omroepmediaproducten, videocamera's, televisies en displays, en laat zien dat Panasonic de 4K-technologie nu in het hele assortiment aanbiedt. De opvolger van de PT-DZ21K zal waarschijnlijk voor veel gesprekstof zorgen op de beurs. Europa's toonaangevende projector met hoge helderheid is op grote schaal gebruikt sinds de introductie op de Olympische Spelen in Londen in 2012. De DZ21K wordt bij veel grote evenementen ingezet, zoals onlangs nog bij de lancering van het album 'Ghost Stories' van Coldplay en bij de viering van het 555-jarig bestaan van de stad Boekarest.

VOGEL'S PROFESSIONAL

Vogel's Professional, specialist in professionele bevestigingsoplossingen voor displays, projectoren en tablets, introduceert op Integrated Systems Europe diverse nieuwe professionele oplossingen. Op de Vogel's beursstand zal bijvoorbeeld videoconference-meubel PVF 4112 aan het grote publiek getoond worden, dat geschikt is voor een enkel display van 55 tot 70 inch of twee displays tot 65 inch. Het meubel is gemaakt van hoogwaardige materialen en is modern vormgegeven. De afsluitbare opbergkamer in het meubel is heel praktisch ingedeeld. Dankzij de ingebouwde 19 inch racks kunnen twee bijgeleverde plankjes op elke hoogte worden vastgezet. Er is veel ruimte voor het opbergen van alle benodigde AV-apparatuur en ook voor een stekkerdoos is een compartiment gemaakt. Het strakke videoconference-meubel is in de kleuren wit en zilvergrijs verkrijgbaar. De opbergkast (PVW 4012) is ook los leverbaar.

Tijdens ISE 2015 zullen tevens een nieuwe serie luidsprekers voor videoconferencing en een superplat pop-out videowall systeem

002.4600 Verhuur beugel 15 cm voor projector max. 150 kg

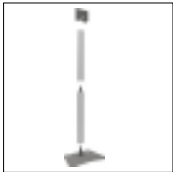

NEW

002.4600 Verhuur beugel 15 cm voor projector max. 150 kg

- Maximale lengte: 150 mm
- Maximale belasting: 150 kg
- Bracket/interface: Exclusief
- Type bracket/interface: Projector specifiek
- Kantelfunctie: +15° tot -15°
- Rotatie: 360°
- Overige informatie: Exclusief doughy trigger clamp

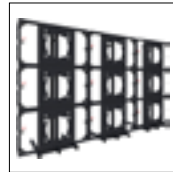
Light Serie deelbaar

Projector plateau

Smart Rental Frame

SmartMetals Mounting Solutions B.V. • Handelsweg 4 • 4231 EZ Meerkerk
T +31(0)183 35 29 42 • W www.smartmetals.nl • E info@smartmetals.nl

FULL EVENT SUPPORT

MULTICAMERA
EVENT MOVIES
LED

LIGHT
RIGGING
STREAMING

PROMPTERS
STUDIO
EDITING

DB VIDEO
KONTICHSESTEENWEG 39
B-2630 AARTSELAAR
+32 (0)3 843 25 85
INFO@DBVIDEO.TV
WWW.DBVIDEO.TV

Egripment

"The Creative Thinkers"

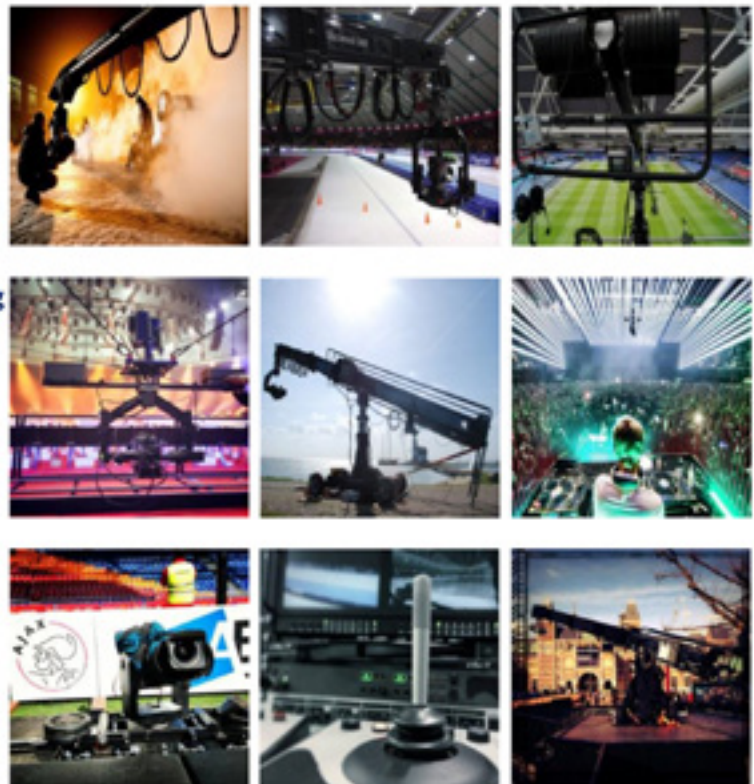
- Flexible, Reliable, Service & Quality
- Custom made products for all your grip issues
- Professional Grips and Technicians
- Specialized in Augmented and Virtual tracking
- 2D and 3D "Fly" Systems
- Specialized in Telescopic Cranes
- Digital Remote Studio Solutions

Machineweg 22
1394 AV Nederhorst den Berg
The Netherlands
Phone: +31 294 25 39 88

Follow us on:

www.egripment.nl

Xtreme T12, Techno 15, Techno 20, Techno 30, Techno 50, Scanner, Scanner Elite, TDT9, 306Digital, 2D-3D Flysystems, Furio, Sporstrack, Starcam, Panther, Skytrack, Gyro Head, Encoding and digital solutions and many many more

geïntroduceerd worden. Dit volledig instelbare videowall systeem is voorzien van een geveerd pop-out mechanisme dat installatie en onderhoud vergemakkelijkt. De afstand tussen de displays en de wand is slechts 50 mm. Een bezoek aan de stand van Vogel's Professional (hal 1, standnummer M27) zal al met al zeker de moeite waard zijn.

PRESTOP

Het gebruik van mobiele telefoon en tablet is onderdeel geworden van ons dagelijks leven. Doordat het dataverkeer flink is toegenomen, en dit door de komst van 4G alleen maar zal stijgen, zullen ook de batterijen van deze devices sneller leeg raken. PresTop is een bedrijf dat al meer dan 24 jaar actief is op het gebied van interactieve producten, zoals onder andere touchscreens en informatiezuilen. De combinatie van presenteren, informeren en opladen heeft PresTop nu gecombineerd in een geheel nieuwe productlijn: De EminentLine Charging Tables en Totems. Deze oplaadpunten zijn niet alleen uitgerust met beveiligde USB aansluiting, die per type device de correcte oplaadspanning geven, maar ook optioneel met lockers en keypad. In deze lockers kunnen gebruikers veilig hun telefoon of tablet opladen. De Charging Tables, die de vorm hebben van een sttafel, zijn daarnaast uitgerust met een 22" Multitouch scherm en Omnitapps software. Tijdens ISE 2015 zullen, naast deze oplaadpunten ook informatiezuilen- en selfservice kiosken worden geïntroduceerd. PresTop is te vinden bij stand 8-D250 en stand 8-F230 (Omnivision).

SHARP

Onder het thema 'make a lasting impression' lanceert Sharp tijdens ISE 2015 twee nieuwe, toonaangevende producten: een slank vormgegeven 70 inch 4K-monitor (PN-H701) en een 55 inch videowallmonitor (PN-V551), voorzien van

een geavanceerde kleurkalibratietechnologie. Sharp toont bovendien haar bestverkochte, professionele displays en touchscreens in een aantal interactieve demonstraties met diverse partners. Sharps nieuwe 70 inch PN-H701-monitor is zeer slank en dankzij de heldere en levendige beeldkwaliteit ideaal voor retail en digitale informatievoorziening. De PN-V551-monitor beschikt over geavanceerde kleurkalibratietechnologie, geïntegreerde 1D en 3D look-up-table-technologie en in de fabriek gekalibreerde hardware. De dunne omlijsting (3,5 mm) zorgt ervoor dat de monitor vrijwel naadloos opgaat in grote videowallinstallaties.

Naast de twee nieuwe monitoren toont Sharp tijdens ISE 2015 ook de belangrijkste producten uit haar huidige assortiment, waaronder de onlangs gelanceerde PN-Y-serie. De PN-Y-monitoren beschikken over een USB-aansluiting voor het afspelen van digitale informatie of back-upcontent. Klanten hoeven daardoor niet naar een zwart scherm te kijken als het netwerk uitvalt. Sharp toont tijdens ISE 2015 bovendien haar tweede generatie collaboratieve touchscreens, de MS Lync-gecertificeerde Big Pad. Dankzij de verbeterde bruikbaarheid en functionaliteit van de Big Pad, zijn vergaderingen productiever, kan er meer samengewerkt worden tijdens presentaties en worden ideeën eenvoudiger uitgewisseld. De Big Pad is ideaal voor een breed scala aan commerciële en publieke organisaties en is bijvoorbeeld in te zetten als educatief hulpmiddel, presentatietool of als interactief platform. In verschillende daarvoor aangewezen zones op de stand (4K, retail, digital OOH en interactieve touchvideo) geven partners van Sharp interactieve demonstraties waarin zij laten zien hoe zij in hun werk ondersteund worden door de totaaloplossingen die Sharp met haar displays biedt. ■

Registreren en meer informatie via: www.iseurope.org.

GLR HELPT SURINAME BIJ OPZET AV OPLEIDING

In november is het Natuurtechnisch Instituut (NATIN) in Suriname gestart met een AV opleiding. Waarom heeft Suriname geschoolde cameramensen en editors nodig en wat kan het Grafisch Lyceum Rotterdam voor het NATIN betekenen?

Suriname is een prachtig land met een prachtige cultuur, maar ook met een zonnig klimaat. Was dat laatste niet de reden waarom Hollywood zo'n goede locatie was voor de filmindustrie? Dit was een van de redenen waarom in 2002 The Back Lot werd opgericht. The Back Lot bedacht dat Suriname met haar diversiteit een perfect land zou kunnen zijn voor films en commercials. Sinds de start van dit bedrijf is er dan ook gewerkt aan een kleinschalige industrie. Twee belangrijke voorwaarden voor het succesvol opzetten van deze industrie is het hebben van faciliteiten en geschoold personeel. De afgelopen twaalf jaar heeft The Back Lot zich daarvoor ingezet. Dat is niet alles. Het bedrijf is ook verantwoordelijk voor de bouw van het enige bioscoopcomplex in Suriname, met de naam TBL Cinemas. Want hoe kan je een filmindustrie opzetten als je niet eens een bioscoop hebt?

Hennah Draaibaar, in Nederland bekend als voormalig correspondent voor de NOS in Suriname en Eddy Wijngaarde, filmproducent en filmentrepreneur, zijn de drijvende krachten achter The Back Lot. Hennah is daarnaast bekend als oprichtster van '10 minuten Jeugd Journaal,' de Surinaamse versie van het Nederlandse jeugdjournaal en daarmee een belangrijke informatiebron voor jong en oud in Suriname.

HET AANBOD

In Suriname zijn meer dan vijftien televisiezenders, die zich vooral richten op Groot Paramaribo. In het gebied rondom de hoofdstad wonen 350.000 mensen. Naast staatsomroepen ATV en STVS hebben veel particulieren hun eigen televisiezender. Een gezond verdienmodel is bij zoveel televisiezenders op zo'n beperkte bevolkingsomvang moeilijk te realiseren, met als gevolg dat de meeste zenders ieder Surinaams dubbeltje drie keer moeten omdraaien voordat het kan worden uitgegeven. En hoewel er nu steeds meer eigen producties komen van de televisiezenders, maken de meeste stations gebruik van producties uit het

buitenland, waar geen uitzendrechten voor betaald worden. Programma's die wel zelf gemaakt worden, zoals 10 minuten Jeugd Journaal, zijn dan ook bij de volwassenen in Suriname een bron van informatie en worden goed bekeken. Dit is dan ook een teken dat er bij de bevolking van Suriname steeds meer behoefte is aan betere televisieprogramma's. Daarvoor zijn vakbekwame mensen nodig. Ook vanuit de producenten is er steeds meer behoefte aan gekwalificeerde vakmensen. Tijdens een onderzoek in Paramaribo, door medewerkers van het Grafisch Lyceum Rotterdam uitgevoerd in 2009, werd de behoefte aan gekwalificeerd personeel al geconstateerd.

FINANCIËLE STEUN

In 1975 werd Suriname onafhankelijk. Bij de onafhankelijkheid heeft Nederland zogeheten Verdragsmiddelen beschikbaar gesteld om Suriname te helpen in haar ontwikkeling als zelfstandige staat. Deze middelen zijn voor het grootste deel besteed. Suriname en Nederland zijn verder gaan kijken naar samenwerking en financiële middelen hiervoor. Duidelijk werd dat een samenwerking tussen minstens twee min of meer gelijkwaardige partners ('twinning') meer resultaat zou opleveren dan tussen twee overheden. Dit laatste was de vorm van samenwerking die voorheen werd gekozen. Begin 2013 hebben The Back Lot, het NATIN en het Grafisch Lyceum Rotterdam een aanvraag ingediend voor een samenwerking met als doel een AV opleiding te starten bij het NATIN in Paramaribo. Van de 152 aanvragen die zijn ingediend, zijn er uiteindelijk 21 gehonoreerd door het UTSN (Uitvoeringsorganisatie Twinningfaciliteit Suriname-Nederland), waaronder deze samenwerking. Er kwam €200.000,- beschikbaar, waarvan twee derde gebruikt gaat worden voor inzet van medewerkers en een derde voor aanschaf van een deel van de benodigde apparatuur.

HET PLAN

Voordat de subsidieaanvraag werd ingediend, is er eerst gekeken naar

de behoefte in Suriname. De medewerkers van het Grafisch Lyceum Rotterdam hadden deze behoefte wel in kaart gebracht in 2009, maar was er iets veranderd in de behoefte aan gekwalificeerde cameramensen en editors? Hiervoor zijn verschillende bijeenkomsten georganiseerd met producenten, journalisten en televisiestations in Suriname. De behoefte bleek alleen nog maar te zijn toegenomen. Naar aanleiding van deze resultaten zijn het NATIN, het GLR en The Back Lot bij elkaar gekomen, met als resultaat dat samen voor het NATIN een driejarige MBO-opleiding opgezet wordt naar het model van de Nederlandse opleiding voor cameraman en editor. Net zoals deze wordt uitgevoerd bij het GLR. Het NATIN neemt hiervoor geschoolde docenten in dienst met deskundigheid en ervaring in het vakgebied. Het GLR levert alle lesstof en expertise van docenten. The Back Lot is penvoerder voor dit project en bemiddelt bij de aanschaf van de benodigde apparatuur.

HET NATIN

Het NATIN is dé MBO-opleiding in Paramaribo, vergelijkbaar met een ROC in Nederland. Van origine zijn de opleidingen aan het NATIN meest technisch van aard, met een belangrijke koppeling naar grondbewerking. Denk hierbij aan mijnbouw en wegen- en waterbouw. Ook heeft het NATIN opleidingen voor medische en chemische analisten. Voor een aantal opleidingen kan men bij het NATIN doorstromen naar een van de HBO-opleidingen. Het NATIN en The Back Lot hebben een langere relatie met elkaar. Sinds de start van The Back Lot zijn er gesprekken gevoerd voor

een audiovisuele opleiding en in 2008 waren ze in samenwerking met ROC Midden Nederland ook betrokken bij het starten van een ICT opleiding aan het NATIN. Deze opleiding is nog steeds een succes.

GRAFISCH LYCEUM ROTTERDAM

Het GLR is met ruim vierduizend studenten een van de grootste vakscholen in Nederland. Vakscholen bieden in tegenstelling tot ROC's alleen opleidingen aan in het eigen vakgebied. Het Grafisch Lyceum Rotterdam is dé vakinstelling in Nederland als het gaat om innovatief onderwijs op het gebied van media, design en technologie. Het GLR wordt gedreven door een voortdurende ambitie om kwalitatief en innovatief beroepsonderwijs te verzorgen voor studenten, bedrijven en zelfstandige professionals in de creative industry. Door de jaren heen is de school uitgegroeid tot het grootste en meest innovatieve media-instituut in de Benelux. Het GLR wordt ook internationaal herkend als het kenniscentrum voor de branche. Studenten van het GLR werken meestal met (online) lesmateriaal dat door de GLR docenten zelf ontwikkeld is. Dit materiaal is veelal vrij beschikbaar voor samenwerkingspartners van het GLR. Het gaat immers niet om het lesmateriaal, maar om wat er mee gebeurt in de les. Het vrij beschikbaar stellen van lesmateriaal is een tendens in de onderwijswereld. Vele universiteiten verspreiden inmiddels het lesmateriaal en de daarbij behorende colleges via zogenaamde MOOC's (massive open online course). Zo is het mogelijk bijna een complete opleiding aan Harvard te volgen zonder er ooit te komen en zonder er iets voor te betalen.

Leuk, maar leren is meer dan alleen maar kennis tot je nemen, vandaar dat de rol van de docenten heel belangrijk blijft.

DE SAMENWERKING

Het project loopt. De eerste groep docenten van het NATIN heeft een week meegedraaid op het GLR en de externe harde schijven gevuld met lesmateriaal. Ook na heel veel overleg blijken de verwachtingen toch weer anders te zijn dan de werkelijkheid. Gelukkig deze keer in positieve zin. Meer lesmateriaal dan verwacht stond klaar om mee te nemen en GLR docenten hadden meer tijd voor uitleg en overdracht dan waarop gerekend was. Dit is nog maar het begin. In februari gaat een delegatie van het GLR naar Suriname om op locatie docenten en managers te begeleiden en ondersteunen. Meer bezoeken over en weer zullen volgen en ondertussen gaat de samenwerking via mail, skype en telefoon gewoon door. Over 1,5 jaar zal de samenwerking zijn afgerond en staat er in Suriname een complete opleiding Camera en Editing op de rails.

WIN-WIN

Gaat het er dan alleen om dat Nederland iets naar Suriname brengt? Nee, beslist niet. Misschien zal de weegschaal niet helemaal in balans zijn. Dat is niet erg. Het GLR heeft als onderwijsinstelling ook een maatschappelijke verantwoording. Er is een groot aantal samenwerkingspartners in Europa

en daarbuiten, die met het GLR samenwerken. Ook daar is de weegschaal soms niet volledig in balans. Het is in belang van de volledige branche dat de opleidingen wereldwijd van goede kwaliteit zijn. Immers, een cameraman werkt niet alleen in zijn eigen land en een editor zal ook de cultuur van een ander land moeten begrijpen om een product te maken dat verder gebruikt kan worden dan alleen in het land van productie. Ook in de videobranche hebben we te maken met toenemende globalisering en de daarbij behorende arbeidsmobiliteit. Met deze samenwerking leren de scholen elkaars cultuur en gewoontes kennen en ervaren de partners over en weer dat het maken van televisie op allerlei manieren kan gebeuren. Het is niet voor niets dat studenten van het GLR regelmatig hun stage volbrengen in het buitenland, dus ook bij het Jeugdjournaal in Paramaribo.

GESTART

Ondertussen is de AV opleiding aan het NATIN in november 2014 gestart met elf studenten. Dit is minder dan het aantal waarop gerekend was. Er waren twintig aanmeldingen, maar op het laatste moment heeft een aantal kandidaten zich teruggetrokken. Misschien wel onder druk van ouders, die meer waarde hechten aan een opleiding voor een kantoorbaan dan een opleiding voor de AV branche. Wat dat betreft hebben de samenwerkingspartners en de AV branche nog wat werk te verzetten. ■

THE MOVIE LOT

DIGITAL CINEMA IN DE VERHUUR

Vlamingen Emanuel Vanderjeugd en Piet Deyaert, beide DOP van beroep, zijn The Movie Lot begonnen, een bedrijf waar je terecht kan voor het huren van digital cinema apparatuur. Arri Alexa's, Red Dragons, Sony F5's, het is er allemaal. "En omdat de prijzen in België gemiddeld 15% lager liggen dan in Nederland, zijn we ook voor de Nederlandse markt heel interessant", vertelt Deyaert. Jonas Roosens, Tom Verbruggen

Emanuel Vanderjeugd en Piet Deyaert hebben beiden hun sporen verdiend binnen de Vlaamse reclame- en televisiewereld. Vanderjeugd startte zijn carrière vijftien jaar geleden met documentaires in conflictgebieden, zo vertelt hij: "Bijvoorbeeld door de opvolging van vluchtelingenstromen na de oorlogen in Gaza, Westbank, Oeganda en Senegal. Belangrijke ervaringen, die een basis vormden voor de stappen die ik daarna gezet heb. Toch was uiteindelijk de drang naar scripted verhalen groot. Licht, beeld en geluid

controleren en op de mooiste manieren gebruiken. Daaraan gekoppeld wilde ik heel graag werken met het allernieuwste filmmateriaal."

GEMEENSCHAPPELIJK

Piet Deyaert begon na een studie Filmregie aan het Rits in Brussel als zelfstandige, maar ook bij hem waren de passie voor het beeld en de interesse in nieuwe technologie te groot. "Vandaar dat ik besloot echt voor het 'beeld' te gaan", vertelt hij.

“Enkele documentaires en reclamefilms later heb ik geïnvesteerd in een Red Epic camera, maar bij levering ontbrak de viewfinder en toen ben ik hulp gaan zoeken. Op die manier heb ik Emanuel leren kennen en kwamen we er achter dat we een sterke gemeenschappelijke belangstelling deelden voor beeld en technologie. Sindsdien hebben we samengewerkt aan verschillende projecten en hebben we met ons materiaal de wereld verder ontdekt.”

INTERESSANT

Het duo bleef met het oog op digital cinema voortdurend investeren in het nieuwste materiaal en kwam daarbij tot de conclusie dat er in Antwerpen en omstreken geen goede verhuurder was van dat spul. “Terwijl Brussel domineerde, was de vraag naar een nieuwe plaats groot”, legt Deyaert uit. Het aantal productie- en postproductiehuisen neemt toe en nu is er met The Movie Lot dus ook een plek waar je terecht kan voor het huren van digital cinema materiaal. Antwerpen ligt vlakbij de Nederlandse grens, op een half uurtje van Breda en minder dan een uur van Rotterdam. Bovendien liggen de prijzen in België gemiddeld 15% lager dan in Nederland, doordat België een kleinere afzetmarkt kent. Dat maakt The Movie Lot ook voor Nederlandse producties heel interessant.”

KENNIS

The Movie Lot is een jonge verhuurfirma, maar door hun ervaring kennen

Vanderjeugd en Deyaert het reilen en zeilen op een set. “Daarom kunnen we heel snel tot de juiste oplossingen komen”, legt Deyaert uit. “We kennis ons materiaal van binnen en van buiten. We zien het bijna als onze beste vrienden, waarmee we de wereld over trekken. Die kennis geven we ook mee in ons materiaal. We zullen ons materiaal ook eerder verhuren omdat we weten dat mensen het nodig hebben, dan omdat het lucratief voor ons zou zijn. Dat komt voort uit de passie en liefde voor het vak. We hebben bovendien geïnvesteerd in een modern online verhuursysteem dat ervoor zorgt dat onze workflow achter de schermen vlot verloopt. Op die manier staan we altijd paraat en zijn we bijzonder flexibel, iets dat bij grotere bedrijven nog wel eens zoek is.”

FICTIE

Momenteel kan The Movie Lot drie fictiesets per dag van materiaal voorzien. Deyaert: “Arri Alexa’s, Red Dragons, Sony F5’s...het is allemaal voor handen. Zelf zitten we in een modern gebouw en staan we persoonlijk altijd 24/7 standby. Met onze ambitie en passie om fictie te draaien, focussen we met The Movie Lot ook voornamelijk op fictie projecten en publicitaire films, maar uiteraard kunnen ook andere geïnteresseerden bij ons aankloppen.” ■

Meer informatie op: www.themovielot.be of via +32 485 82 68 58

NIEUWE INTERCOM RTV NOORD

“RIEDEL IS GEWOON DE STANDAARD”

RTV Noord heeft onlangs een nieuwe intercom aangeschaft, die de koppeling maakt tussen oud – de nog bestaande intercompanelen RCP 1012 en RCP 1028 – en de toekomst; VOIP en de inzet van ‘virtual panels’ en de iPad App. Jeroen Mennema (Hoofd Broadcast & ICT bij RTV Noord) klopte er voor aan bij Riedel Communications. 📧 Arjen Holterman

De vorige intercom van RTV Noord, ook al afkomstig van Riedel Communications, was inmiddels aan vervanging toe in verband met uitbreidingen bij de omroep. “Technisch was het nog wel verantwoord, maar er waren simpelweg meer panelen nodig”, legt Jeroen Mennema uit. “De centrale heeft zo’n acht jaar lang zonder problemen zijn werk gedaan en had dat nog wel een paar jaar zonder zorgen kunnen doen, maar we moesten gewoon uitbreiden.”

STANDAARD

Mennema beraadde zich op de mogelijkheden en kwam daarbij terecht bij marktleider Riedel Communications. “Voor het echte intercomwerk is Riedel gewoon de standaard”, verklaart hij zijn keuze. “Daarnaast is het een Europees merk, weten ze echt wat intercom is, bieden ze goede audiokwaliteit en is het standaard via het netwerk te ontsluiten. Allemaal redenen om gewoon weer voor Riedel te gaan. Ook de roadmap is helder en past precies binnen onze ambities voor het gebruik van IP voor audio- en videoverbindingen.”

GROOT BELANG

Riedel heeft bij RTV Noord een perfecte oplossing geleverd voor regionale omroepen. RTV Noord gebruikt, net zoals Omroep Zeeland, een 64 Poorts Artist G2 met LED panelen en een digitale audio connectie aan de geluidmenger. De migratie heeft volgens Jeroen Mennema geen

invloed gehad voor de gebruikers. “Alle panelen zijn hetzelfde gebleven en dat geldt dus ook voor de bediening”, legt hij uit. “Voor onze gebruikers is dat van groot belang. Het samenstellen van de juiste configuratie was door de ervaringen van Riedel ook snel gedaan. Doordat ze ook een vestiging hebben in Soest, is het sowieso heel prettig samenwerken.”

FLEXIBEL

Intercom is voor elke productie van groot belang. Programmamakers en journalisten zijn ervan afhankelijk. “Dat betrokkenen te verstaan zijn is zo vanzelfsprekend, dat het pas opvalt als het er niet is”, vertelt Jeroen Mennema desgevraagd. “Door het combineren van de bestaande panelen en de VOIP oplossingen zijn we klaar voor de IP-connecties. Via IP bellen vanuit de intercom bespaart je een telefoonvork. En een intercom ontsluiten kent zoveel meer mogelijkheden dan werken via GSM-vorken en dergelijke. Dit kan ook heel eenvoudig, omdat we gebruik maken van SIP, de standaard om diverse fabrikanten op IP-communicatieniveau te koppelen. Riedel is de enige die SIP compliant is. Zo maken we nu ook gebruik van de Riedel App voor de iPad. Zo heb je er heel snel en eenvoudig een extra paneel bij. Met de nieuwe intercommatrix kunnen we bovendien losse kaarten inhuren. Hierdoor zijn we zeer flexibel voor de ‘in-huisproducties’ en de VOIP-ontsluiting maakt het reportagewerk een stuk eenvoudiger.” ■

NEO EVENT ENGINEERING

“LIEFDE VOOR BEWEGING”

In de evenementenbranche was Neo Event Engineering al flink actief als specialist op het gebied van motion- of bewegingstechnologie, maar nu zijn – bijvoorbeeld met de live shows van The Voice of Holland - ook veelbelovende stappen gezet in de televisiewereld. De grote drijfveer daarbij? “Op een hoog niveau bijzondere dingen maken”, aldus oprichter en eigenaar Bertwin Brouwers.

Bertwin Brouwers maakte begin jaren '90 kennis met de evenementenwereld, vertelt hij op de burelen van Neo Event Engineering in Amsterdam. “In onze studententijd in Delft raakten we met een aantal mensen als vrijwilliger betrokken bij de diverse faculteitsfestivals, waarna we werden gevraagd voor verschillende evenementen in het land. Voor de Benelux-tour van Laura Pausini in oktober '94 bouw-

den we steeds eerst het podium en dan licht en geluid. Al snel werd duidelijk dat onze liefde meer aan de constructieve kant lag. 's Zomers bouwden we mee aan de diverse constructies voor evenementen als Parkpop, Pinkpop, Bospop en Dynamo Open Air en in de winter veelal decor(constructies) voor binnenevenementen als TEFAF in Maastricht. Mooie dingen creëren, dat was het idee.”

VERDIEPEN

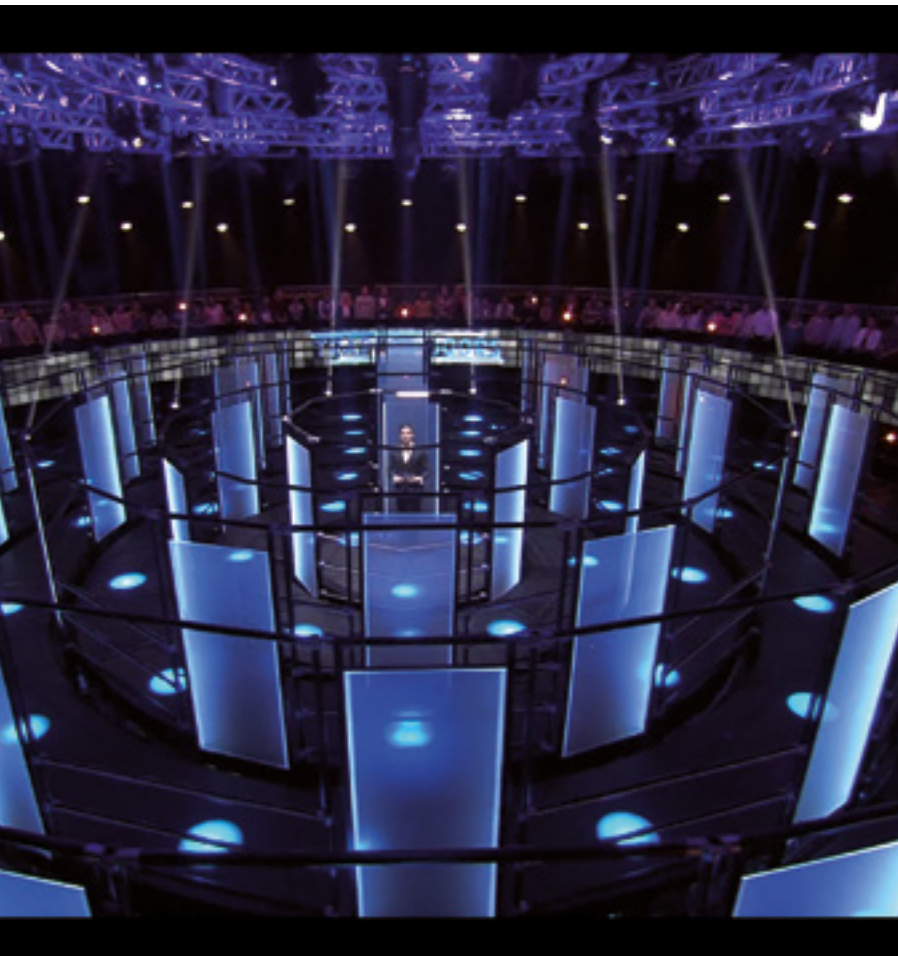
Brouwers bleef (en blijft) op zoek naar uitdagingen. “Onder andere bij het bouwen van de constructies in de zomer liepen we regelmatig tegen uitdagingen aan op het gebied van rigging. Wat voor last mag er worden aangebracht in een constructie en wat voor effect heeft een schijnbaar kleine aanpassing op locatie op het totale geheel? Eind jaren negentig begon die tak van sport een serieus verhaal te worden. Shows werden steeds spectaculairder en de techniek die hiervoor werd ingezet groter en zwaarder, waarmee steeds vaker de grenzen van het technisch mogelijke werden opgezocht. De vraag ontstond naar doorge-rekende technische onderbouwing van de veiligheid van een (rigging)constructie. Niet meer zomaar van een ervaren rigger aannemen dat het veilig is, omdat hij het al zo lang doet. In die tijd is echt een professionaliseringsslag geslagen.” Tijdens een van de producties, het AutoRAI Live! evenement, kwamen Brouwers en consorten feitelijk voor het eerst met de vraag naar beweegtechniek in aanraking. Men had een spectaculaire show voor ogen met onder andere vliegende auto’s en een enorm LED scherm van 20 ton dat in twee helften open kon rijden. “Dat bleek een behoorlijk ingewikkelde techniek”, vertelt hij nu. “Je zou misschien denken dat je met een elektromotor, een encoder

en een regelaar een heel eind bent, maar er komt echt veel meer bij kijken. Daar zijn we ons toen echt in gaan verdiepen.”

ZWAARTEPUNT

In samenwerking met gerenommeerde partijen als Siemens, Danfoss en Nord werd vervolgens een inventief railsysteem ontwikkeld, waarmee bijvoorbeeld LED-walls open en dicht konden rijden. Allemaal automatisch, op positie en snelheid gestuurd. “We hebben dat helemaal in eigen huis ontwikkeld en gebouwd. Hardware, software...alles. Het had behoorlijk wat voeten in aarde, maar het is gelukt. Vanaf dat moment zijn we het zwaartepunt steeds meer bij de bewegingen gaan leggen”, vertelt Brouwers. “Het railsysteem, maar ook draaiplatforms en liften en dergelijke. De volgende grote uitdaging kwam om de hoek toen de eerste concepten voor de musical Soldaat van Oranje op tafel kwamen. In die periode verzorgden we alle werkzaamheden op het gebied van rigging en constructies voor Focus Showequipment en zo werden we betrokken bij deze unieke productie, die natuurlijk een droom is op het gebied van beweeg-techniek. De uitgewerkte plannen lagen klaar voor bewegende deuren, projectieschermen, golfslaginstallaties, een draaiplatform met een diameter van 34 meter en een draagcapaciteit van

200 ton. De klus hebben we uiteindelijk niet gedaan, omdat Focus in die tijd een nogal turbulente periode doormaakte, maar in dat hele traject is wel gebleken dat op dat gebied echt onze liefde en fascinatie ligt. Daar zijn we dus mee verdergegaan.”

TWEEDE MAASVLAKTE

In 2011 werd het huidige pand van Neo Event Engineering betrokken en al snel mocht het bedrijf laten zien wat het waard was. In 2012 werd namelijk bij Brouwers aangeklopt voor de officiële opening van de Tweede Maasvlakte in Rotterdam. “Dat vroeg een uitbreiding van het railsysteem dat we al hadden gebouwd”, aldus Brouwers. “Met zes wagens moesten zes afzonderlijke LED-kolommen van ongeveer zes meter hoog onafhankelijk van elkaar over het strand rijden. Bovendien moesten ze snel bewegen, maar ook nog opeens naadloos kunnen aansluiten op elkaar. Daar hadden we onze handen wel even vol aan. Dat zit ‘m in de tijd die je krijgt, de budgetten die onder druk staan én het feit dat het allemaal op het strand moest gebeuren. Dat maakt het moeilijker, maar het was wel iets dat precies op ons lijf geschreven was. We hebben er echt iets bijzonders neergezet.”

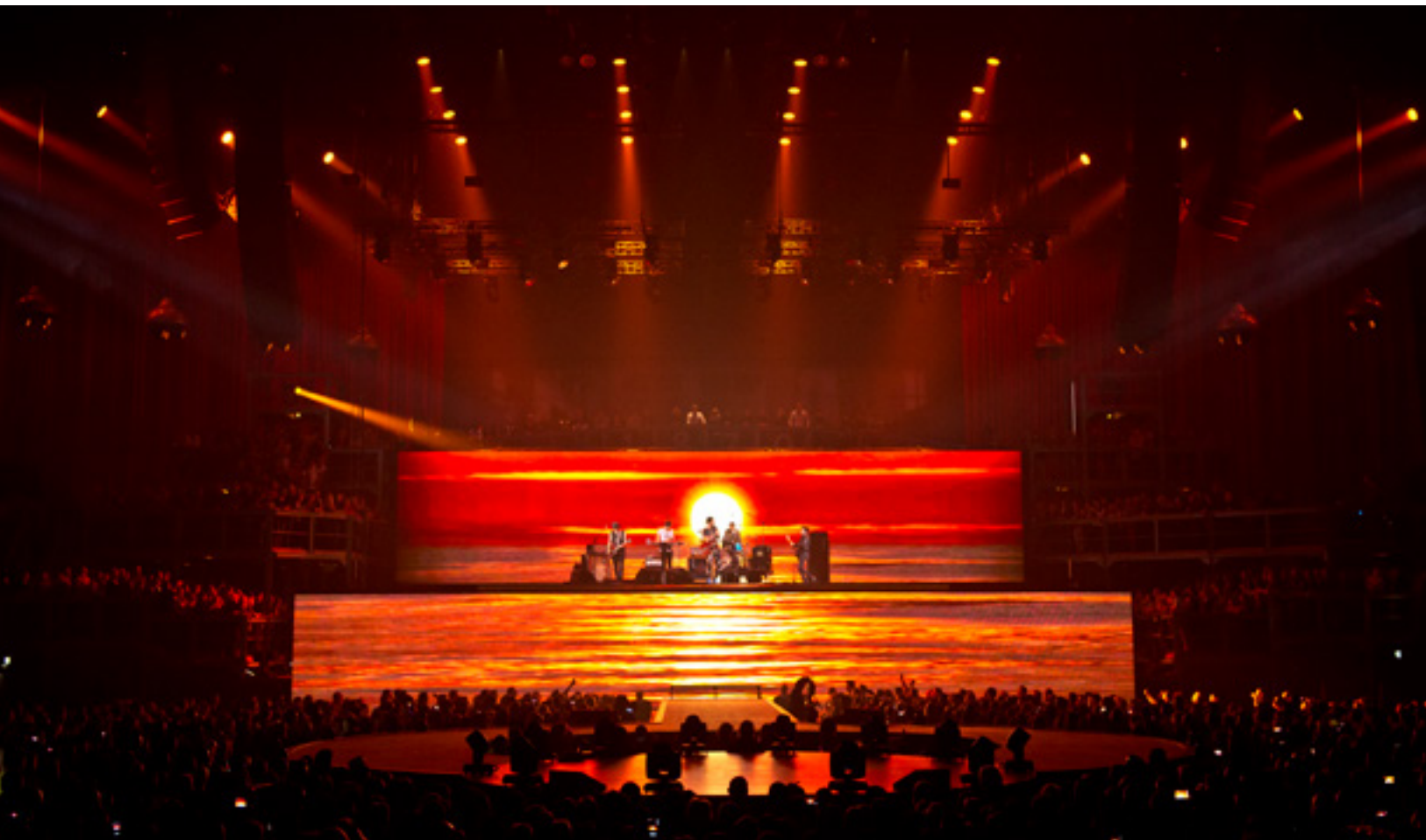
VRIENDEN VAN AMSTEL

Later dat jaar werd Neo voor het eerst gebeld door Interstage, de podiumbouwer van de Vrienden van Amstel Live! evenementen, die nogal wat vragen neerlegde. Of een draaiplatform

geleverd kon worden bijvoorbeeld, maar ook een aantal liften en kantelconstructie voor een LED paneel van 6 x 6 meter die vanuit verticale rechtopstaande positie achterover kon kantelen naar horizontaal om op die manier onderdeel van de volledig vlakke vloer. “We hadden goede hoop dat we in ieder geval iets mochten gaan leveren, toen we in november te horen kregen dat we alles mochten gaan maken. Aan de slag dus! Zo werden volledig nieuwe, geautomatiseerde lieren met motoren van ruim een meter hoog aan het assortiment toegevoegd. Natuurlijk werden we op locatie in de gaten gehouden. Wie zijn die gasten eigenlijk en wat kunnen ze nou echt? We moesten ons bewijzen. Dit gaf extra druk, maar op die manier werd het wel het jaar waarin we ons echt konden laten zien.” Dat men tevreden was blijkt wel uit het feit dat Neo inmiddels voor het derde jaar op rij bezig is met voorbereidingen voor Vrienden van Amstel: “Dit jaar zijn we met name bezig met de speciale liften die backstage komen. Dat zijn liften die supersnel, met een meter per seconde, kunnen bewegen en die gebruikt worden voor de changements in de show, die de hele avond doorlopen en elkaar in rap tempo opvolgen. Onze techniek is tot nu een veilig en betrouwbaar element van de shows gebleken.”

TELEVISIE

Inmiddels heeft Neo ook zijn intrede gedaan in televisieland. Brouwers ziet het als een volgende stap in zijn bedrijf: “We

hebben dit jaar verschillende projecten mogen realiseren. Het nieuwe spelshowconcept 'Trapped Doors' bijvoorbeeld. Daarin zitten vijf ronde kooien, die omhoog komen uit een speelveld van twintig meter doorsnede. In de kooien zitten transparante schuifdeuren, die afhankelijk van de spelsituatie in verschillende kleuren kunnen oplichten. De kandidaten mogen zich vanuit het midden, door de juiste deuren te kiezen, een weg naar buiten spelen. De kooien die geautomatiseerd uit de grond komen, de deuren die van kleur verlopen en weer in de grond verdwijnen, daar zit nogal wat techniek achter. Allemaal geautomatiseerd en op positie en snelheid gestuurd. Dit zijn de mooie en bijzondere projecten waarin wij kunnen doen waar we goed in zijn en onze meerwaarde kunnen laten gelden, hier maken wij het verschil." Overigens kunnen opdrachtgevers natuurlijk niet alleen voor dit soort custom made oplossingen bij Neo terecht, benadrukt Brouwers: "We hebben ondertussen een uitgebreid verhuur-assortiment, zoals heftafels, draaiplatforms in soorten en maten...ook dat hebben we hier allemaal in huis."

THE VOICE OF HOLLAND

Een mooie klus die op dit moment draait is The Voice of Holland, waarbij ook de expertise van Neo werd ingeroepen. Het toeval wilde dat het project in de agenda perfect aansloot bij de opnames voor Trapped Doors. "Dat was namelijk allebei in Studio 21 in Hilversum. We haalden Trapped Doors eruit en de volgende

dag kwam The Voice of Holland erin. In die set hebben we twee trapconstructies gemaakt in een set die eigenlijk helemaal in een trapvorm is uitgevoerd. Daarachter zit een verticale LED-wand. De trap en de LED-wand draaien allebei met een druk op de knop open, als een soort garagedeur. Daarmee wordt dan een doorgang gecreëerd voor de artiesten. Bovendien wordt het ook gebruikt als changeermogelijkheid om vanaf de arena naar backstage te gaan. Dan kan op een mooie manier bijvoorbeeld een piano of drumstel worden weggehaald." Brouwers is trots op zulke klussen. "Het zijn natuurlijk mooie shows om te doen. Dergelijke opdrachtgevers doen geen concessies op gebied van kwaliteit, veiligheid en betrouwbaarheid en het moet dan ook wel absoluut goed zijn. Daar zorgen wij graag voor." Al met al is de televisiewereld voor Neo Event Engineering een mooie volgende stap, vindt Bertwin Brouwers: "Het is toch weer een andere wereld waar ook weer een heel hoge kwaliteitseis geldt. Kijk alleen maar naar de live shows. Programma's worden bekeken door miljoenen mensen. Dan moet het gewoon goed gaan. Voor ons is het de kick om zulke dingen goed te laten verlopen. Bijzondere dingen maken op een hoog niveau, daar gaat het uiteindelijk allemaal om."

Integrated Systems Europe

10-12 February 2015
Amsterdam RAI, NL

THRILLING.

Herdefinieer uw toekomst. Ontdek tijdens ISE 2015 hoe de instrumenten van vandaag de content van morgen versterken – publiek betoverend van huiskamers tot festivals, wat uw bedrijf nieuwe verhalen geeft om te vertellen. Voor meer informatie:

www.iseurope.org

A joint venture partnership of

CUSTOM
ELECTRONIC
DESIGN &
INSTALLATION
ASSOCIATION

infoComm
INTERNATIONAL

Kiki Klijn-van Leeuwen Boomkamp Product Manager Classic FM

De Sky Radio Group heeft Kiki Klijn-van Leeuwen Boomkamp aangesteld als Product Manager Classic FM. Vanaf 1 december is zij verantwoordelijk voor zowel de dagelijkse leiding van het online muziekplatform MyRadio als Classic FM. Kiki Klijn-van Leeuwen Boomkamp: "Geweldig dat ik nu ook de verantwoordelijkheid voor hét klassieke radiostation voor iedereen op me mag nemen. De combinatie tussen het innovatieve karakter van MyRadio en het bekende sterke merk Classic FM gaat mijn werk een nieuwe dimensie geven, ik heb er veel zin in!" Kiki heeft de afgelopen jaren haar sporen binnen de radiowereld ruimschoots verdiend. Ze werkte onder meer in diverse salesfuncties voor de 538 Groep en Q-Music.

Rob van Someren naar Radio 10

Rob van Someren is vanaf maandag 12 januari weer elke werkdag te horen zijn met Somertijd, nu tussen 16.00 en 19.00 uur op Radio 10. Rob van Someren: "Ik kan niet wachten tot 12 januari. Na een lange gedwongen radiostilte gaan we eindelijk weer los met Somertijd. Goed nieuws voor mijn vrouw, die weer wat rust krijgt thuis en goed nieuws voor al die honderdduizenden luisteraars van Somertijd. Mijn radio staat al lange tijd op Radio 10 en ik vind het fantastisch om weer lekker radio te kunnen maken bij zo'n leuke enthousiaste club als Radio 10." Ook Somertijd-sidekick Sven van Veen maakt de overstap naar Radio 10. Carlo de Boer, Algemeen Directeur van Radio 10: "Rob is een van de beste dj's van het land en heeft enorm veel fans en luisteraars. Zijn vrolijke manier van radio maken past perfect bij Radio 10. Het wordt weer lachen in de avondspits en het is te gek dat Somertijd weer elke werkdag te horen is op de Nederlandse radio." Edwin Ouwehand, de huidige Radio 10-jock die tussen 16.00 en 19.00 uur te horen is, blijft gewoon te horen op Radio 10 op een andere plaats in de programmering.

Wellicht afschaffing analoge FM

Als in 2016 minimaal 50% van de Nederlandse huishoudens een digitale radio (DAB+) heeft, is er een reële kans dat de analoge FM op termijn wordt afgeschaft. Dat heeft minister Henk Kamp van Economische Zaken begin december laten weten aan de Tweede Kamer. "Als in 2016 bij de dan geplande evaluatie blijkt dat TDAB zoveel succes heeft dat het op relatief korte termijn de distributie via de analoge FM kan vervangen, wordt een afschakelmoment van de analoge FM vastgesteld. Daarbij wordt uiteraard aangesloten bij de ontwikkelingen in de rest van Europa", zo gaf de minister aan in zijn brief aan de Kamer. De vergunningen voor analoge en digitale radio lopen af op 31 augustus 2017. Ruim voor die tijd –Kamp noemt in zijn brief medio 2015 – wil de minister duidelijkheid hebben over de dan beschikbare frequentieruimte voor commerciële radio. "Mijn uitgangspunt is om vergunningen voor schaarse radiofrequenties te veilen", zo zei hij. Indien de analoge FM in 2016 of 2017 wordt afgeschakeld, krijgen de vergunninghouders nog wel de gelegenheid om hun vergunning nogmaals te laten verlengen tot het moment van afschakelen. In 2011 is het overgrote deel van de vergunningen voor de analoge (FM/AM) commerciële radio met zes jaar verlengd. Uitgangspunt destijds was dat de commerciële radiopartijen gaan investeren in digitale etherradio (DAB+). "Het doel is om de transitie van analoge naar digitale etherradio te bevorderen", aldus Kamp.

Amsterdam steunt FunX met 100.000 euro

Radiozender FunX krijgt een eenmalige subsidie van ruim 100.000 euro van de gemeente Amsterdam. De subsidierelatie met FunX werd in 2012 beëindigd, nadat Amsterdam tien jaar lang de stadseditie had gefinancierd, in samenwerking met Utrecht, Den Haag, Rotterdam en het ministerie van OCW. In de hoofdstad zendt FunX net als bijvoorbeeld AT5 en SALTO uit onder verantwoordelijkheid van Publieke Omroep Amsterdam. Die steunt FunX door een radiostudio en werkplekken ter beschikking te stellen. Amsterdam gaat overleggen met de andere grote steden en het ministerie over de steun aan FunX na 2015. Deze eenmalige subsidie is bedoeld om de tussenliggende periode te overbruggen. "FunX is in Amsterdam het best beluisterde lokale radiostation onder jongeren en jongvolwassenen. De kracht van FunX is dat jongeren zich gemakkelijk kunnen identificeren met de zender. FunX biedt een platform voor zowel meningsuiting als meningsvorming", zo is te lezen in een verklaring van de Gemeente Amsterdam.

NIEUWE STUDIO'S SKY RADIO GROUP

LOGISTIEKE UITDAGING

Bij de Sky Radio Group, gevestigd in twee panden in Naarden, is de afgelopen tijd nogal wat gebeurd. De oude studio's van Sky Radio en Radio Veronica werden gesloopt en de complete studio-omgeving vernieuwd. De totale techniek werd naar de technische maatstaven van 2014 – en verder – getild. De verbouwing vergde flexibiliteit van alle betrokkenen, maar het resultaat is er dan ook naar.

De twee panden in Naarden behelzen nu alle stations die onder de Sky Radio Group vallen. Zelfs Classic FM – voorheen tijdelijk ondergebracht bij de Telegraaf Media Groep (TMG) in Amsterdam – is nu in Naarden gevestigd. Door de recente verbouwing is de techniek vele malen efficiënter en effectiever geworden.

PUZZEL

Aangevoerd door Charley Moolhuizen (Director Operations), vormen Berjan Cornelisse, Mario van der Ark en Ferdi Smit het technische team bij de Sky Radio Group. Ze hebben drukke tijden achter de rug, zo vertelt het drietal op de burelen in Naarden. "Het was namelijk ook een logistieke puzzel, omdat we het gebouw niet uit konden, Sky Radio en Radio Veronica voortdurend door moesten draaien en we ondertussen een flinke fysieke verbouwing hadden", vertelt Berjan Cornelisse. "Er werd besloten om te gaan beginnen met de ontmanteling van de Sky Radio-studio, maar de collega's moesten dan wel ergens anders ondergebracht worden." "Ons kantoor werd hun tijdelijke studio en Dat heeft uiteraard nogal wat flexibiliteit gevraagd", vult Ferdi Smit aan.

INVULLEN

Er waren al langere tijd plannen voor vernieuwing bij de Sky Radio Group. "In de zomer van 2013 kregen we de bevestiging dat de verbouwing doorgang kon vinden", vertelt Cornelisse.

Er was vooraf al een plan gemaakt waarin de kosten en begroting waren opgenomen. Toen we hoorden dat het inderdaad doorging, moesten we het gaan invullen met spullen. Dat kost uiteraard wat tijd, omdat het een flinke puzzel is." Eerst werd een globale opzet gemaakt. "Van daaruit moesten we het echt helemaal gaan uitvogelen", vult Mario van der Ark aan. "We hebben met de DJ's gezeten om te vragen wat het volgens hen moest gaan worden. Sowieso is zoveel mogelijk met hen in samenspraak gedaan om tot het mooiste en voor iedereen best werkbaar concept te komen."

CONCEPT

Uiteraard werd bij de invulling rekening gehouden met alle ontwikkelingen. Cornelisse: "De oude studio is ruim tien jaar meegegaan en in al die jaren is er natuurlijk veel veranderd. Radio is visueller geworden, maar ook Arbo-technisch gezien hebben er ontwikkelingen plaatsgevonden. Vroeger maakte het niet uit hoe een tafel was, nu moet het allemaal in hoogte verstelbaar zijn, moeten de schermjes op de juiste plaats zitten en moeten de zichtlijnen goed zijn. Vanuit de DJ's kwam er één aanspreekpunt." Dat werkte prima, merkte ook Van der Ark: "Je laat eerst een concept maken, een basistekening met een bepaalde lay-out voor de ruimte. Die geef je mee aan de hoofdcontactpersoon: ga maar overleggen met de DJ's en producers. Daar komen vervolgens wijzigingen uit. We hebben ook een model van de tafel in ware grootte laten

neerzetten. Dan merk je pas dat 'ie te groot is en kun je nog aanpassingen doen." De technische meubelen werden ontworpen door KB|MF, onder leiding van Roger Klaver.

LIVE STUDIO

Ook komen uit dergelijk overleg praktische dingen naar voren. Ferdi Smit: "We hebben nu bijvoorbeeld een LiveStudio die middels een dubbele vouwwand is afgesloten van de Veronica studio. Eerst zou dat een vaste muur met een raam worden, zoals je bij veel andere studio's ziet. Nu kun je de muur openvouwen en de ruimte bij de studio betrekken, terwijl je in de studio niks hoort als er een band staat te spelen als de vouwwand dicht is...ideaal! Het is een mooie 'doos in doos constructie' geworden die echt 99% geluiddicht is. Dat biedt heel veel voordelen." In de separate live regie worden de bands nu gemixt op een Yamaha CL5 digitale mengtafel. "Hiernaast hebben we dankzij het Dante netwerk de mogelijkheid om op elke willekeurige plek in het pand optredens live af te mixen of volledig multitrack te recorden. Bovendien zijn de Radio Veronica studio én de LiveStudio voor visual radio toepassingen uitgerust met Panasonic PTZ camera's en is bij de live regie een beeldmixpositie met een complete VidiGo Live playout gecreëerd."

Spring
in onbekommerd
ondernemerschap

Ondernemen in de AV-sector?

Of je nu geluidstechnicus, cameraspecialist of programmamaker bent, jouw enthousiasme en energie bepalen je succes!

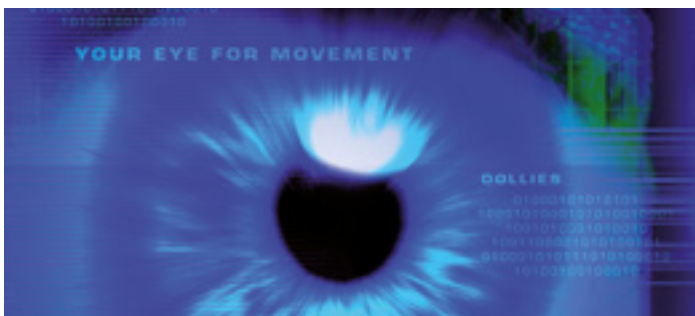
Niets houdt je tegen want...

Payrolling neemt je zorgen en risico's weg. Zo heb jij je handen vrij om te doen waar je goed in bent.

Ervaar ook het gemak!

Waag de sprong en ga nu naar tentoo.nl

TENTOO
Payroll Professionals

Wanna fly like Santa?
Strada Crane 72ft with Hook'n Release System

Vestiging Nederland te Nederhorst den Berg
eurogrip@eurogrip.com
0032 (0)15-216 751

EUROGRIP
... YOUR PARTNER IN GRIP

Verhuur van

Satelliet uplink

Draadloze camera systemen & Point to Point verbindingen

Nu te huur: PDW700 XD-Cam + HD Videozender

VIDEOLINK

www.videolink.nl

Voor actuele prijzen kijk op de site of bel:
Tel: 0345 520177

CONTINUÛTEIT

De techniek is in beide panden aangepast aan de moderne tijd, vertelt Berjan Cornelisse: "Dat zit 'm ook in kleinere dingen. Dat er bijvoorbeeld een USB-stick door een patchpanel gestoken kan worden en dat er een iPad neergelegd en afgespeeld kan worden, maar ook de 230 V-aansluitingen voor allerlei randzaken. Het is er gewoon allemaal en overal, dat zorgt voor heel veel flexibiliteit." Flexibiliteit is sowieso het toverwoord geweest bij het hele project. Niet alleen omdat uiterste flexibiliteit nodig was van alle medewerkers die met de verbouwing te maken kregen, maar ook in de nieuwe techniek die nu in beide panden te vinden is. Door gebruik te maken van het DHD 5200RX platform als mengtafel en audiorouter zijn de panden nu redundant met elkaar verbonden en is de mogelijkheid ontstaan een MCR (Multi Control Room) te bouwen die de controle houdt over alle uitzendprocessen, waaronder FM, DAB+, IP/Satelliet en Digitenne. Ook vindt in de MCR de monitoring plaats van alle Sky Radio Group stations. De eis voor de techniek was dat de continuïteit te allen tijde gewaarborgd moest blijven. Voor de visuele monitoring van de diverse programma-, on- en off air bronnen is Chromatec metering opgenomen. Dit systeem kan tientallen bronnen monitoren die vervolgens middels PPM bargraphs op een standaard 48" TV worden weergegeven. Naast het sharen van audiobronnen is een gelijkwaardig systeem voor de vele TFT monitoren geplaatst. Het IHSE Draco Terra KVM systeem – ontworpen en uitgevoerd door Intronic - verdeelt alle beeldbronnen naar in totaal 35 TFT monitoren in alle studio's middels een matrixopzet. Mario van der Ark: "Overall is over nagedacht en overal kan worden meegekeken. Er is niet één werkplek waar je niet elk scherm kan zien of bedienen."

OMNIPLAYER

"Continuïteit was uiteraard heel belangrijk in het hele traject", benadrukt Berjan Cornelisse nog maar eens. "Neem het uitzendsysteem Omniplayer. Als je er een stekker uittrekt, dan loopt het gewoon door, omdat er altijd nog een lijntje naast ligt te werken. Bij DHD weet je dat je het eens in de zoveel tijd moet herstarten, dus is er een directe bypass naar de zendlijn gerealiseerd." Vóór de verbouwing werd in de studio's overigens nog niet gewerkt met Omniplayer. Cornelisse: "We hebben er inderdaad voor gekozen om echt alles in één keer te doen: nieuwe studio's én een nieuw uitzendsysteem, waarbij gezamenlijk gekozen is voor Omniplayer, zowel bij Radio Veronica als bij Sky Radio." Bij Sky Radio werkt men op een heel andere manier dan DJ's doen. Omniplayer vult dat perfect aan en gaat daar productietechnisch gezien heel ver in. Voor Sky zijn binnen Omniplayer ook echt functies gebouwd die nog niet bestonden. Een log-edit bijvoorbeeld, waarmee je in één keer kunt 'expanden' om te zien waar bijvoorbeeld problemen als missing items zich bevinden. Spots die nog niet zijn aangeleverd zijn of ontbrekende muziek bijvoorbeeld. Het tekent de prettige samenwerking met leverancier M&I Broadcast

BroadcastNow

direct live HD multicam streaming
live naar internet
live naar stage
live naar social media

Get connected Stay Connected

www.broadcastnow.nl

035 6231268 info@broadcastnow.nl

we kunnen het natuurlijk ook opnemen en direct uitleveren aan het publiek op memorystick

Consultancy - Workflow begeleiding
Training - Media Management

MediaAssist

support b.v.

info@mediaassist.nl www.mediaassist.nl 035 6239297

Van links naar rechts:
Okke van Bergen
– projectmanager,
Charley Moolhuizen,
Director Operations
Sky Radio Group,
Ferdi Smit, Sr. techni-
cal engineer Sky
Radio Group, Mario
van der Ark, Sr. techni-
cal engineer Sky
Radio Group, Berjan
Cornelisse, Sr. techni-
cal engineer Sky
Radio Group

Services.” Uiteraard is het allemaal met volledige redundantie als netwerk opgezet. De toekomst van radioformats is aan het veranderen en daar is technisch op ingehaakt. Systeem integrator D&MS kreeg van SRG de opdracht om een systeemopzet te maken die voldoet aan de huidige moderne digitale maatstaven, met als rode draad een gegarandeerde continuïteit van alle uitzendingen. Die continuïteit is met de gekozen oplossingen daadwerkelijk gewaarborgd.

SPANNINGSKAST

Op de vraag waar het zwaartepunt in het hele traject gelegen heeft, reageert Cornelisse: “Dat punt lag bij de spanningskast, die we aan de buitenwand van onze CAR hadden. Die moest namelijk 90 graden worden gedraaid en op een andere wand worden geschroefd. Ieder 230 V-kabeltje was te kort, waardoor de gehele CAR-ruimte tijdelijk moest worden omgezet naar de UPS en overige alternatieve spanningsbronnen, zodat de uitzendingen doorgang konden blijven vinden. De nacht voor de ‘verhuizing’ heb ik dat met Mario voorbereid. De volgende dag konden we in de middag dan écht beginnen. Mario had dan even zijn rust en Ferdi nam het van ‘m over. Op het moment dat bijna alles was aangesloten en in werking gesteld kon worden, werden Mario en de collega’s van IT erbij geroepen om alle apparaten op de juiste plekken en de juiste groepen te zetten. Dat was echt een spannend moment.”

SAMENWERKING

Ondanks de complexiteit is het project uitermate soepel verlopen, niet in de laatste plaats door de prettige samenwerking

met leveranciers en andere betrokken partijen, mede aangestuurd door Okke van Bergen die het hele verbouwtraject heeft begeleid als projectmanager. “Met sommige partijen wilden we deze klussen per se doen”, vertelt Cornelisse. “Voor het elektriciteitswerk wilden we Martin van Rooijen van E.T.I van Rooyen, aangezien hij de panden door en door kent. Voor Protocols hebben we goed contact met Maarten’s Sound and Vision, dus die wilden we er ook weer bij betrekken, net als Daniël Geertsema van Media Utilities voor DHD, aangezien die altijd voor je klaar staat. Daarnaast waren we blij dat D&MS uiteindelijk de system integrator is geworden, aangezien zij echt het mooiste plan hadden gemaakt.” Mario van der Ark: “Qua apparatuur sloten zij ook het meest aan bij wat wij wilden. Remco Bosshard kon zo het programmeren van de complexe DHD configuratie helemaal op zich nemen. Hierdoor hielden we de lijnen tussen het ontwerp en de uitvoer kort.”

TROTS

Door het bouwen van de diverse studio’s, waaronder ook nog een voicetrackstudio en productiestudio’s én het toepassen van uniformiteit tussen alle studio’s, heeft de Sky Radio Group een uitzendcomplex gebouwd dat er mag zijn. Uitwisselbaarheid, flexibiliteit en continuïteit zijn de toverwoorden die ervoor zorgen dat de studio’s klaar zijn voor de toekomst. De heren kijken dan ook vol trots terug op het hele project. Ferdi Smit: “Uiteraard. Het mooiste wat je kunt doen is nieuwe studio’s realiseren waarin een ieders wensen verwerkt zijn en collega’s zichtbaar met plezier aan het werk gaan.” ■

DE DEELNEMERS

- Jan Derksen, directeur D&MS
- Jeroen Mennema, Hoofd Broadcast & ICT bij RTV Noord
- Inge Broods, Account Manager bij Network Innovations
- Klaas Luiten, Operations Manager bij Achterhoek Antennebouw Aalten
- Bert Neijland, eigenaar Delta Star
- Wilbert Kooij, General Manager bij Riedel Communications Benelux
- Michel Bais, directeur Mobile Viewpoint
- Peter Dokman, eigenaar Videolink

IP TECHNIEK EN LIVE BROADCASTVERBINDINGEN KOUDWATERVREES

IP-techniek heeft haar intrede gedaan in de wereld van live radio- en tv-verbindingen, met termen als KA-SAT en 3G/4G bonding die de revue passeren. Kwaliteit en betrouwbaarheid nemen gestaag toe: wat betekent dit voor de markt van live verbindingen in de radio- en televisiewereld en is er nog wel toekomst voor de 'good old' SNG? 📷 Joost Franken

Nog niet eens zo heel lang geleden stonden er nog groene 'PTT kikkers' naast een OBV om via een straalverbinding connectie te maken met de 'Centraalpost' in Hilversum. De SNG wagens waren echter ook in Nederland al snel ingeburgerd, om met een snellere setup analoog via de satelliet live te kunnen uitzenden. Tegenwoordig gaat alles digitaal en drukt IP-techniek een steeds stevigere stempel op de technologische ontwikkelingen. Om erachter te komen wat dat betekent voor de broadcastwereld, gingen we samen met mede-initiatiefnemer Jan

Derksen (D&MS) om de tafel met mensen met kennis van zaken, maar die vanuit verschillende hoeken naar de kwestie kijken. Wat merken zij van de ontwikkelingen en welke kant gaat het volgens hen op?

ZEKERHEID

Eén van de personen aan tafel is Peter Dokman, eigenaar van Videolink, dat zich bezighoudt met het realiseren van video straalverbindingen (satelliet) en de verhuur van draadloze camera-syste-

men. “We hebben ook IP-straalverbindingen, die we bijvoorbeeld gebruiken bij operaties in ziekenhuizen”, vertelt hij. “Met de satellietwag en werken we bijna dagelijks voor het RTL Nieuws en het NOS Journaal, daarmee zitten we dus echt in het snelle nieuwswerk.” Dokman zegt blij te zijn nog in de ‘traditionele’ SNG-hoek te opereren: “De nieuwe satellietwag en die we aan het bouwen zijn heeft twee antennes op het dak – een KA-band en een KU-band. Dit omdat een nieuwe wag en heel veel geld kost en ik denk dat de oude KU-band nog wel even door blijft draaien. Het is eigenlijk een soort overgangsfase en tevens een mooie testcase voor partijen als NOS en RTL, die nog wel wat koudwatervrees hebben omdat ze gewoon zekerheid willen als het aankomt op hun verbindingen.” Wilbert Kooij (Riedel Communications) herkent het: “Als je in een broadcastomgeving ‘IP’ roept, dan willen ze je nog heel graag afremmen. Kwaliteit, betrouwbaarheid.....dat willen ze eerst nog wel even bekijken. Ze willen liever

niet de eerste zijn die er stappen in gaat maken.” Peter Dokman reageert: “Dat geldt in zoverre, dat bijvoorbeeld RTL Z zegt dat we overdag voorzichtig kunnen gaan ‘experimenteren’, maar bij het half 8 nieuws moet de verbinding gegarandeerd staan. Valt ‘ie uit, dan gaat jouw kop eraf....bot gezegd. In dat geval ga ik met mijn traditionele KU-band schotel.” Bert Neijland (Delta Star) knikt instemmend: “Een KA-sat regent er veel eerder uit en aangezien het in Nederland steeds meer gaat regenen, denk ik dat Peter heel slim bezig is.”

HOOGWAARDIG

Op de vraag hoeveel procent van de veldverbindingen nog steeds KU-satelliet is, antwoordt Peter Dokman dat het nog altijd 95% is. “Als je als lokale omroep bij de opening van een bruidsmodezaak bent en je hebt even geen verbinding, dan is dat niet zo erg”, reageert Bert Neijland. “Maar bij gevestigde omroepen die om acht uur het nieuws moeten uitzenden, dan kun je niet met KA-sat aankom-

men.” Inge Broods is het daar niet mee eens en vindt bijval van Jeroen Mennema: “Wij hebben in het verleden ook KU ingehuurd, maar die kosten zijn hoog. Je zit met de kosten van de operator en de bandbreedte die je moet inhuren”, vertelt hij. “We gebruiken KA ook gewoon in de regen. Ik heb tests gezien in Ierland....natter en mistiger krijg je het niet. Ook daar had je zonder problemen de hele dag door HD-stream. Als je een combinatie hebt van 4G en KA-technologie, krijg je een heel hoogwaardige verbinding. Het enige verschil is dat je latency toeneemt en dat kan bij kruisgesprekken in het nieuws problemen opleveren. Wij hebben pas de 4 Mijl van Groningen gehad, een hardloopevenement waarbij we twee 4G-motoren hebben ingezet. Naast de 4G verbinding is ook de camerafeed vanaf de start via IP naar de OBV gegaan. Voorheen ging dat via een zichtverbinding. Voordelen hierbij zijn snelheid van bouwen en naast video gaat ook je intercom mee. Dat ging zonder problemen, de hele dag door.”

THE STANDARD HDTV CONNECTOR

3K.93C HDTV connection system

- Professional broadcast's preferred choice
- Hybrid configuration
 - 2 fibre optic contacts
 - 2 power contacts
 - 2 signal contacts
- Conforms to standards: ARIB / SMPTE / EBU
- Over 20'000 mating cycles
- Stainless steel
- Cable assembly service
- Sony Green Partner
- Large choice of models

Triax to fibre optic converter

LEMO Connectors Benelux

tel: +31 (0)251-257820
 email: info@lemo.nl
 www.lemo.nl

FROM CAMERA TO RECORDER, FULL WORKFLOW SOLUTIONS!

Datavideo can bring you more than just components to complement your installation. Datavideo is now able to fully cater your needs, from a camera to a digital recorder, and everything in between!

Datavideo has solutions for any situation. Whether you run the AV course in a high school, if you are responsible for broadcasting your church masses or if you host a talkshow on the internet, we have a workflow solution for all.

Datavideo is specialized in creating workflow solutions that are good on location, but also on the road. With portable studios and products that are perfectly capable of running on mobile power, there's nothing holding you back.

Make sure to check out www.datavideo.info for more information and workflow schematics!

PTC-120

3G HD-SDI PTZ CAMERA

HS-2200

6 CHANNEL HD SWITCHER

HRS-30

HD SSD RECORDER WITH MONITOR

NVS-20

H.264 STREAMING ENCODER

KA VERSUS KU

KU-band verbinding (afkorting van K-under): een conventionele satellietverbinding waarbij een satellietwagen met een flinke schotel op het dak een digitaal signaal naar de satelliet verstuurt en dat signaal wordt ontvangen via een satelliet-schotel die op, of bij de studio staat. In de meeste gevallen is dit eenrichtingverkeer. De kosten zijn opgebouwd uit de kosten van de uplinkwagens, de tijd en bandbreedte die men op de satelliet nodig heeft, en het ontvangststation. Een KU-band uplinkwagen is kostbaar omdat daar in het algemeen een grote schotelantenne op staat, een flinke versterker en een goed opgeleide technicus.

KA-verbinding (afkorting van K-above): een data (IP) verbinding tussen een satellietwagen en de satelliet. Dit datasignaal wordt dan weer ontvangen in speciale grondstations in Duitsland, Frankrijk of Italië. Daarvandaan gaat het signaal via leasedlines of het publieke internet naar de studio. Met een KA zender heeft men dus ook vaak 'internet op locatie'. Een KA uplink is in aanschaf aanmerkelijk goedkoper dan een Ku uplink. Door de hoge frequentie die gebruikt wordt is de schotelantenne kleiner, maar ook de versterker is aanmerkelijk goedkoper en de bediening is relatief eenvoudig. De kosten zijn opgebouwd uit de kosten voor de uplink en de kosten voor de satelliet, samen met het grondstation. Deze satellietkosten worden per verbruikte Gbyte berekend.

LAST MILE

Toch is er met KA-sat op het moment nog wel een probleem waar wat op gevonden moet worden, kaart Peter Dokman aan: "Dat is het feit dat je voor het laatste stukje – de zogenaamde last mile– nog afhankelijk bent van het publieke internet. Partijen als RTL en NOS willen niet afhankelijk zijn van een lijn die ze niet zelf onder controle hebben. Die lijn kan het 90% van de tijd prima doen, maar er is altijd een kans dat 'ie net even uitvalt als we 'm nodig hebben. Daarom gaan wij het, samen met Inge, anders doen. We moeten af van die last mile. Het KA-signaal gaat omhoog naar de satelliet, komt vervolgens in Duitsland of Frankrijk naar beneden en moet daarna nog een stukje over het publieke net....dàár wil je vanaf. Je kunt daar een dedicated glaslijntje voor leggen en daar zijn we nu dan ook mee bezig."

MISVERSTAND

Volgens Inge Broods hebben de meest succesvolle gebruikers van KA-sat de last mile voor zichzelf geregeld. "Het meeste verkeer voor deze regio wordt gedownload door Eutelsat, in Frankfurt. We hebben zelf een lijn liggen van Frankfurt naar Amsterdam en vanuit daar trekken we voor de gebruikers die dat willen een leaselijn. Bij radio gaat het sowieso in 99% van de gevallen wel goed, maar wil je die echte 'Quality of Service' en wil je ook gegarandeerd stipt om acht uur video kunnen doen, dan moet je daar wel in voorzien." Broods wil tevens van de gelegenheid gebruik maken om een misverstand uit de wereld te helpen: "Het is namelijk echt een misvatting dat KA-sat er bij de eerste de beste regenbui uitregent, dat is namelijk echt niet zo en dat is inmiddels ook wel bewezen. We hebben op dit moment alleen in Nederland, België en Scandinavië al 99 actieve installaties draaien en het is zelden dat we van klanten horen dat het door weersomstandigheden niet gewerkt heeft." Jeroen Mennema reageert dat hij zelf eens heeft meegeemaakt dat ook KU eruit kan regenen. Peter Dokman: "Dat kan inderdaad, maar als je Champions League gaat uitzenden en je moet kiezen hoe je dat gaat doen, dan wordt het toch echt KU." Mennema beaamt dat: "Maar dat heeft te maken met belangen, verwachtingspatroon en met

wat je er voor overhebt. Uiteindelijk heeft het allemaal met geld te maken."

GEPLAND

Op de vraag of het in de broadcastwereld gaat omslaan van KU naar KA, reageert Dokman: "Het nieuws gaat zeker naar KA-sat. Daar steek ik mijn hand voor in het vuur en daarom heb ik die tweede schotel ook gekocht. Maar Champions League, of een herdenking zoals die van de MH17, dat worden straalverbindingen of een KU-band schotel. Dat heeft met betrouwbaarheid en het verwachtingspatroon te maken. Dan mag het wat centen kosten, maar dan weet je wel zeker dat het werkt." Klaas Luiten: "Dat is precies waar het om gaat. Als het iets is dat gepland staat en dermate belangrijk is, dan kun je vooraf iets aanleggen, al dan niet radiostraal of KU. Is het niet gepland en is het iets waar je naar toe moet rennen met een rugzak op, dan kies je uiteraard voor die oplossing."

CREATIEF

Bij RTV Noord is de omslag inmiddels gemaakt, ondanks dat inderdaad sprake is van koudwatervrees, vertelt Jeroen Mennema: "Eerst gingen vijf ENG-ploegen op pad, tegenwoordig is het allemaal camjo geworden. Dat doen we al vijf jaar, zonder problemen. Natuurlijk, je moet mensen opleiden en begeleiden. Als je dat doet en je gebruikt de juiste techniek, dan kun je een heel eind komen. Maar nieuwsorganisaties zijn traditionele organisaties. Experimenteren mag, als het de uitzending maar niet schaadt. Het gaat om de combinatie van encoders en decoders, wil je wel of niet adaptive streamen en welke capaciteit ga je gebruiken? Ik hoor hier nu de voordelen van KA en KU, maar mij gaat het vooral ook om wat ik nog meer kan doen met IP-techniek. Want daarmee doe je live streaming, maar je kunt ook een telefooncentrale lokaal inrichten in rampgebieden. Dan ben je in zo'n gebied, zet je KA-band op en je hebt telefoon en internet en kan alles doen wat je wil. Ook waar je op dat moment geen 4G hebt, kun je toch verbindingen leggen. En samenwerking gaat eenvoudiger, je bent via IP connected en de Cloud is je domein, hoe groot wil je het hebben?" Michel Bais vult aan: "IP is ook gewoon makkelijk. Je kunt je draad

AV&Entertainment[®]

MAGAZINE

Check de AV-Entertainment E-Paper app voor je tablet en smartphone op www.av-entertainment.nl

IP CONTRIBUTIE

Met de IP contributietechnologie worden live streaming IP oplossingen aangeboden voor de professionele audio- en videomarkt. Hierbij wordt ingespeeld op de sterk groeiende behoefte aan live nieuwscontent wat snel, eenvoudig en goedkoop aangeboden kan worden. Waar dan ook ter wereld. Dit als alternatief voor dure satelliet- en glasvezelverbindingen. Het basisprincipe bestaat uit het bundelen van meerdere IP en mobiele kanalen (HSPA, UMTS, GPRS, LTE, wifi, LAN en IP over KA-band). Door de verdeling over meerdere kanalen kan de bandbreedte geoptimaliseerd worden en is er altijd een redundante verbinding. De encoding zorgt ervoor dat er zo effectief gebruik gemaakt kan worden van de verschillende aangeboden verbindingen en dat deze continu geoptimaliseerd worden. Met de huidige encoders, gebaseerd op H.264, H.265 en VP-9, kan er hoog kwaliteit HD video en audio worden verstuurd worden. Inmiddels zijn er in de markt meerdere modellen aanwezig zoals een rugzakmodel, 19" racks versies en applicaties voor smartphones en Macbooks.

inpluggen in de muur van een lokale ploeg of de Wi-Fi van de buurvrouw opzoeken. Je bent daarbij ook afhankelijk van de creativiteit van je cameraman. Bij Omroep Max hebben wij te maken met een heel creatieve cameraman, maar je hebt ook mensen die het echt niet begrijpen als je vraagt of de ethernetkabel erin zit. Dat zijn goede cameramensen, maar ze zijn totaal verloren als het op dergelijke technologie aankomt."

OMARMEN

Ook bij Riedel Communications is tegenwoordig heel veel IP-gebaseerd. Wilbert Kooij: "Bij onze huidige intercom, zoals die bijvoorbeeld bij Ericsson en bij RTV Noord staat, waren we al bezig om ervoor te zorgen dat je met je iPad of iPhone contact kunt maken met de hoofdintercom. Tijdens de IBC hebben we met ons Tango-platform een tweede stap gepresenteerd, dat is echt intercom over ethernettechnologie. Ook daarbij kom je mensen tegen die koudwatervrees hebben. Je moet ze overtuigen, zodat ze de techniek gaan omarmen. Bij veel facilitaire bedrijven is dat nu volgens mij het punt: koudwatervrees ten opzichte van IP."

OPERATIONELE KOSTEN

Jan Derksen (D&MS) ziet binnen zijn bedrijf ook de ontwikkelingen doorwerken: "Vroeger was het zo dat je met een dedicated videolijn van A naar B ging, maar die tijd is voorbij. Als wij een wagen bouwen, dan zie je steeds meer dat er een dedicated glaslijn in zit naar de plek waar de klant dan ook mag zitten. Daar worden al die harddisks uitgelezen, de slomo's worden ergens anders gemaakt en worden vervolgens via een glaslijn teruggestuurd. Slomo operators zitten dan niet meer in de wagen, maar in hun vertrouwde omgeving in bijvoorbeeld Hilversum. De operationele kosten worden daardoor lager. Daarbij heb je het dus niet over een internetverbinding, maar over een dedicated glaslijn. Dat zien we steeds vaker aan de wagenbouwkant." Ook op intercomgebied ziet Derksen de ontwikkelingen: "Je hebt een netwerkverbinding en hangt de doos van Riedel aan de interface van Riedel in Hilversum en je hebt een verbinding alsof die meneer in de studio naast je zit. Dat zijn zaken die bijna standaard gebouwd worden tegenwoordig."

ANDERE WERELD

Volgens Klaas Luiten heeft het allemaal te maken met de grotere mate van schaalbaarheid die optreedt: "Je kunt met zo'n dedicated IP-lijn alles doen. Spraak, VoIP....je kunt er alles mee combineren. Als je een stukje door de lucht moet dan neem je satelliet of straal, maar of IP er helemaal doorheen is, is volgens mij niet eens meer de discussie." Wilbert Kooij: "Wat je straks krijgt is dat één team op één locatie straks meerdere evenementen tegelijk kan doen. Daar moet een investering voor gedaan worden, maar het brengt de operationele kosten voor de komende jaren enorm naar beneden. Dat is wat ethernet en IP voor elkaar gaan krijgen. Niet dat we daar nu al zijn, maar dat is waar het heen gaat en waar we al hard mee aan de slag zijn. Ik geloof echt dat we er over een jaar of vijf wél zijn en dat we dan wat dat betreft een andere wereld hebben. Als straks de last mile geregeld is en dus de continuïteit gegarandeerd is, dan zou het volgens mij zelfs met KA-sat moeten kunnen. Ik denk dat we aan de vooravond van zo'n uitrol staan, maar we zijn er nog lang niet."

TOEKOMST

Tot slot de vraag waar we over vijf jaar staan op dit gebied. Hoe hoog zijn dan bijvoorbeeld de percentages van gebruikte KA- en KU-verbindingen? Peter Dokman: "In de sport zal de satelliet het gaan verliezen van de vaste glasvezel IP-verbindingen die al in bijna ieder voetbalstadion aanwezig zijn, maar in de nieuwswereld zal dan toch al zo'n 40% voor KA gaan, denk ik." Jeroen Mennema: "Nou, bij ons is dat nu al 95%. Alles wat wij met remote verbindingen doen, is al KA." "Wij gebruiken KA nu echt als back-up", reageert Klaas Luiten. "Straal is lijn 1, KA is lijn 2." Bert Neijland denkt dat het sowieso steeds meer naast elkaar gebruikt gaat worden: "Maar als we naar 4K gaan, dan zie ik het niet zitten dat de traditionele SNG-wagen zal verdwijnen." Peter Dokman reageert instemmend: "Ik ga er in ieder geval vanuit dat iedereen over vijf jaar een last mile heeft naar de Eutelsats en dus niet meer van publiek internet afhankelijk is. Op het moment dat dát goed werkt, dan gaat die KA-sat écht hard lopen." ■

KABELS EN CONNECTOREN

GOUD DOOR EEN DRAADJE OF DRAADLOOS?

In de AV- en eventindustrie is er geen groter goud dan de content. Het behoeft geen betoog dat je het contentgoud alleen via de juiste kabels en connectoren van hoge kwaliteit transporteert. Welke kabel- en connectorcombinatie, hangt van tal van factoren af. Wij vroegen leveranciers naar hun adviezen en ervaringen in deze. Daarnaast is ook draadloos in opkomst en in hoeverre is dat een concurrent? Ulco Schuurmans

Welke connector, stekker of busaansluiting je ook voor AV, lichttechniek en netwerken zoekt. Neutrik heeft het bijna allemaal. Voor de AV en Lichttechniek staan er op dit moment zo'n 1333 verschillende artikelnummers in de Neutrik prijslijst, glasvezel connectoren niet meegerekend.

"Multiconnectoren produceert Neutrik niet, omdat elk land zo'n beetje een eigen standaard voert en van mening is dat met name multiconnectoren voor audio lijnsignalen niet echt een groeiemarkt meer zijn omdat er steeds meer digitaal over coax of fiber gaat", vertelt Johan Winter, Regional Product Marketing Manager. "Een goede connector dient gewoon betrouwbaar te zijn! Je kunt de term betrouwbaar wel iets breder trekken dan alleen functioneel betrouwbaar. Belangrijk is dat de connectoren ook eenvoudig te gebruiken en tegen een schappelijke prijs verkrijgbaar zijn. Betrouwbaarheid van levering dus. Je maakt betrouwbare connectoren door de juiste materialen kiezen: sterk genoeg, ze kunnen tegen de hitte van een soldeerbout, zijn voldoende slijtvast en toch nog betaalbaar. Daarnaast is enig inzicht hoe er met de materialen in de praktijk wordt omgesprongen zeer wenselijk."

Naar Neutrik's idee is het ontwerpen van een goede connector een samenspel van factoren. Ken de behoefte en wat de markt er van verlangt. Zoek vervolgens naar de optimale mix bij de functionaliteit, betrouwbaarheid, levensduur, prijs, eenvoudige verwerkbaarheid enz. Test vervolgens of je de doelstellingen wel haalt. Dit is ook nodig om eventuele certificering en keurmerken op dat bepaalde product te krijgen. Neutrik verwerkt enkel materialen die voldoen aan de RoHS richtlijn, de REACH bepalingen en de 'conflict materials declaration'. Je hoeft je bij een Neutrik product dus niet af te vragen of je je apparaat wel naar Europe of Amerika mag/kan sturen.

Neutrik noemt glasvezel de 'multiconnector' van de moderne installatie. Johan Winter: "Glasvezel overbrugt veel grotere afstanden met behoud van kwaliteit dan conventionele kabels. Neutrik zet in op het toepasbaar maken van bestaande glasvezel binnen de entertainmentsector. Bestaande technologie omdat het weinig zinvol is het wiel twee keer uit te vinden. En vooral ook dedicated, want de entertainmentmarkt heeft zo haar eigen ideeën over wat handig, makkelijk, betaalbaar en betrouwbaar is."

De XIRIUM producten van Neutrik bieden een draadloze audioverbinding van kabelkwaliteit. "We noemen het wel onze draadloze connector", vertelt Winter. "Het is dus géén draadloze microfoon. Zo maakt XIRIUM gebruik van ongecomprimeerde signalen, geen compressors en expanders in de lijn dus. Je kunt gewoon je audio CD met behoud van dynamiek en frequentiebereik draadloos versturen en weer oppikken. Ideaal als je een audiosignaal draadloos moet transporteren zonder dat de kwaliteit geweld mag worden aangedaan. Natuurlijk kun je het systeem ook als (extra) microfoonzender gebruiken. Best handig in verband met de frequentie problematiek die op dit moment in o.a. UHF band speelt. Elk kanaaltje telt tegenwoordig en omdat het Neutrik XIRIUM systeem in de 5 GHz band werkt heb je geen problemen met frequentiebanden die niet (meer) beschikbaar zijn, bovendien is het vergunningsvrij, dus geen gedoe met administratie."

In de praktijk heeft elke toepassing zo zijn eigen passende goede kabel en connector. Dan rijzen er prangende vragen zoals welk signaal over welke afstand, in- of outdoor en hoe zit het met signaalverlies, interne storingen en/of nadelige invloeden van buitenaf? Goedkoop is duurkoop, zo leert de praktijk op nietsontziende wijze. Bij de connectoren geldt eenzelfde verhaal. Daarbij is er ook nogal eens sprake van veel verschillende connectoren plus veelvuldig insteken en er weer uittrekken. Op een ongelegen moment verbogen pootjes of loszittende contactpunten is een gruwel waar je beter niet aan denkt. Vanuit deze optiek is een reserve-set van kabels en connectoren zeker geen overbodige luxe. Ander probleem is het ontbreken van de juiste kabel en/of connector op werkplek. Deze aansluiting werd niet verwacht of de verkeerde materiaalalkoffer werd meegenomen. In deze is het voorkomen met een goede inzetstrategie voor kabels en connectoren beter dan met het zweet op het voorhoofd proberen improviserend te genezen.

Bij draadloos gaat het om de juiste frequenties, geen storingen door interferentie van andere apparatuur, de beschikbare dataoverdracht en het zend- en ontvangstbereik. Ook hier strenge eisen die een verantwoorde investering vereisen. En tot slot, kabels en connectoren lijken wellicht gewoon draadjes, vezels of pluggen maar zijn in wezen net zo hitec als de aangesloten apparatuur. Wij vonden LEMO Connectors bereid om in een interview veel voorkomende vragen over kabels en connectoren te beantwoorden. Aan het woord is René Lengers Sales & Marketing Manager Benelux.

WAARAAN DIENT EEN GEWOON GOEDE KABEL VOOR AV-DOELEDEN TE VOLDOEN?

"Laten we uitgaan van een hybride fibre/electrical(audio) dan hangt dit af van een paar factoren: Allereerst de toepassing: indoor- of outside broadcast? Tweede vraag is of het een vaste locatie is, zoals een stadion of studio of een mobiele toepassing waar de kabels meerdere malen uitgelegd

"Elke adverteerder zou deze advertentie moeten lezen."

Harry Dekker, Media Director Unilever Benelux

HOI dankt Jules & Jeremy voor het ontwerpen van de stoel en Studio 320PK voor hun welwillende medewerking.

Harry Dekker van Unilever wil graag weten of hij het juiste bedrag betaalt voor z'n advertenties. Dekker let daarbij o.a. op het HOI-keurmerk. Als titels dat keurmerk hebben, betekent dit dat de oplagecijfers gecontroleerd zijn en dat advertentietarieven daarop zijn gebaseerd. Als bladen dat certificaat niet hebben doet Dekker geen zaken met ze. PS Deze titel heeft het HOI-keurmerk.

HOI

HOI. De Harde Cijfers. www.hoi-online.nl

DE VISIE VAN ROMAL

"Kabel is een nogal algemeen begrip. Voor sommige zijn het slechts 'touwtjes', voor ons is het de juiste keuze tussen bron en ontvanger. Het is belangrijk om onderscheid te maken tussen een vaste of mobiele toepassing. Gaat het om een audio-, data- of videosignaal? Wat zijn de gewenste afstanden? Is het een analoog of digitaal signaal? Komt de kabel te liggen in een gebied met storingsgevoelige elementen? Is het voor binnen of buiten gebruik? Om tot de juiste kabelkeuze te komen zijn antwoorden op deze vragen nodig. De juiste kabel alleen is nooit een garantie tot een goed werkend geheel. Er zijn tal van andere elementen die een rol van betekenis spelen. Uiteraard spelen de actieve componenten een rol, maar ook de connectorisatie. Welke connector is gewenst op welke kabel? Met welke tools zorg je voor een juiste match tussen kabel en connector? Naast diverse kabelfabrikanten vertegenwoordigen wij ook connectorfabrikanten. Tevens hebben we een kabelatelier waarin we maatwerkoplossingen kunnen bieden. Dit varieert tot het maken van één patchkabel tot complete kabels met glas en koper met connectoren op een haspel geassembleerd. Doordat we een voorraadhoudende goothandel zijn kunnen wij maatwerk op zeer korte termijn leveren.

En hoe kies je dan de juiste kabel? Door ook de juiste vragen te stellen en hierop je materiaalkeuze af te stemmen. Zorg ervoor dat je een ruime marge neemt en neem het zekere voor het onzekere. Veel van de grote Nederlandse studio's, reportagewagens en reality-producties die op dit moment lopen zijn (deels) voorzien van onze kabels en connectoren. We gaan altijd voor de beste oplossing en dat is lang niet altijd de duurste. Romal heeft zowel de juiste kennis en ervaring in huis als de beste materialen beschikbaar om tot die oplossing te komen.

Steeds meer audio-, video- en data-signalen gaan over één kabel. Broadcast en ICT komen steeds dichter bij elkaar. In het analoge tijdperk van audio werden veel multikabels ingezet. Met digitale oplossingen gaan de signalen steeds meer over een data en/of glasvezelkabel. Een draadloos netwerk lijkt ideaal. Een kabel is echter niet altijd te vervangen. In professionele en bedrijfskritische toepassingen is een bekabeld netwerk nog altijd veiliger dan een draadloos netwerk. Ook kan het aantal draadloze toepassingen op één locatie beperkt zijn, terwijl met kabel de mogelijkheden veel uitgebreider zijn. Kabel zal in onze ogen nooit verdwijnen. Voor een draadloos netwerk is eveneens een infrastructuur nodig."

DE CABLE WORKSHOP VAN OOSTVOORN

De juiste kabel exact op jouw applicatiedoel en maat of een reparatie nodig? Dat kan via de Cable Workshop Van Oostvoorn. Martin van Oostvoorn vertelt over het ontstaan van de Cable Workshop: "Wij zijn op het idee gekomen omdat wij het merk Tasker kabel vertegenwoordigen in Nederland, Duitsland en België. Tasker is een toonaangevend bedrijf in Europa met meer dan dertig jaar ervaring, en is bedreven in het produceren van kwaliteitskabels voor de elektronica-sector en de professionele muziekindustrie. Dit merk maakt meer dan duizend soorten kabels voor verschillende doeleinden. Daarom is Tasker ook in staat onmiddellijk aan de vraag te voldoen. Maar het kan natuurlijk voorkomen dat er in speciale situaties of uitzonderlijke toepassingen net niet de juiste kabel beschikbaar is. Dan maakt de Cable Workshop via een speciale afdeling deze precies op maat, voor uw specifieke toepassing. Bij onze afnemers is er vooral vraag naar speciale kabels en afwijkende maten. Bijvoorbeeld: 0,25 cm en dergelijke maten. HDMI kabels van lange lengtes; tot 5 meter is wel te koop, maar eentje voor een display naar 25 meter dient apart gemaakt te worden. Ook de pluggen voor HDMI zijn niet makkelijk te monteren."

"Wij maken zoal XLR kabels meestal met Neutrik-pluggen, videokabels en powerkabels. Alle drie ook op haspels. Bij de videokabels gaat het om VGA – HDMI – DVI – Optical HDTV-HD SDI – S-VHS en camerakabels. Verder professionele gitaar-, luidspreker-, digitale DMX-I, Ethernet Cat- en Multicore kabels. Er werd gedacht dat multicore kabels zouden verdwijnen, omdat ze vrij zwaar zijn en dat Cat kabels het zouden overnemen. Nu merken we dat de conventionele multicore kabel weer terugkeert. De reden daarvoor is dat je met digitale Cat kabel niet zeker bent. Als er ergens een probleem is ben je alle signalen kwijt en geluidsdeskundigen vinden het geluid van multikabel warmer. Er is veel behoefte Cat 5 Cat 6 Cat 7 prefab kabels met RJ45 pluggen, vooral op lange afstanden. Voor de broadcastmarkt maken wij OCC kabel van militaire kwaliteit. Je kunt er overheen rijden."

"Voor elke vraag op het gebied van bekabeling hebben we een gedegen antwoord. Meestal willen onze klanten maakwerk van prefab maar ook hele kasten met pluggen gemonteerd in metalen huizen. Ons personeel is opgeleid bij onder andere de Neutrik fabriek om Neutrik fibersystemen te mogen repareren. Idem bij Stratos, voor camera's met stroom als fiber en bij de Lemo fabriek."

Meer info: www.vanoostvoorn.nl

worden. Wanneer je de kabel voor een indoor toepassing gebruikt, zal hij weinig tot niet vaak verplaatst worden dus is de robuustheid en van de kabel een minder grote eis, afgezien de low smoke eis. Bij outside-broadcasting zullen de kabels meerdere malen worden uitgelegd en binnengehaald. De kans op schade is dan groter. Door het uitleggen en binnenhalen van de (met name hybride) kabels, kan er wrijving ontstaan tussen de verschillende onderdelen in de kabel. Hierdoor kan het 'hernia effect' ontstaan, een ophoping van de aders in de kabel. Dit kan je voorkomen door de juiste behandeling van de kabels. Door de kabels op te bossen in 'achtjes' of door het gebruik van hoogwaardige kabel die voorzien is van bijvoorbeeld katoen vulmiddel. Het is dus van groot belang dat

er voor deze toepassingen een goede en bewezen kabel gekozen wordt."

WAARAAN DIENT DE BIJPASSENDE CONNECTOR TE VOLDOEN?

"Bij de connectoren die gebruikt worden in de AV-wereld gaat het vaak om toepassingen onder zware omstandigheden. Dit veelal in combinatie met het hoge aantal te koppelen connectoren. De kwaliteit van de signaaloverdracht is van groot belang, omdat iedere afwijking resulteert in een storing op beeld of geluid. Veel connectoren hebben in het begin van het gebruik een goede overdracht. Na veelvuldig gebruik van de connectoren zal de kwaliteit afnemen! De vraag is hoeveel verlies mag er optreden. Het is zaak om bij aanschaf van connectoren de juiste afweging te maken

The Router that **Streamlines** Live Broadcast ...

H.264

Unicast
Unicast
Web

NEW! The BrightEye NXT 450 Clean Streaming Router

Router for 3G, HD and SD SDI and HDMI Video

Direct Take Mode

Dissolve and Cut Transitions

Front Panel and Web-Based Control

more information at ...

www.telequip.nl info@telequip.nl 0653 212 864

Verhuur van

Satelliet uplink

Draadloze camera systemen & Point to Point verbindingen

Nu te huur: PDW700 XD-Cam + HD Videozender

www.videolink.nl

Voor actuele prijzen kijk op de site of bel:
Tel: 0345 520177

INTRONICS PROFESSIONALS

Denken in oplossingen, niet in producten

Door jarenlange ervaring in de professionele KVM en AV-wereld denken wij in oplossingen, niet in producten. Wij kennen de markt, geven onafhankelijk advies en staan in direct contact met onze fabrikanten. Dankzij intensieve trainingen bij onze fabrikanten kunnen wij adviseren in de nieuwste technologieën en oplossingen. In ons eigen lab testen wij apparatuur en tevens geven wij u support bij installatie en implementatie.

De geadviseerde toepassingen worden eerst getest in ons lab, zodat u kunt vertrouwen op ons advies. Ook organiseren wij samen met onze fabrikanten trainingen voor onze klanten.

Voor de vernieuwing van de radiostudio's van Veronica, Sky Radio en Classic FM heeft Intronics vanuit eigen creativiteit en oplossingsgerichtheid IHSE geadviseerd. Met de oplossingen van IHSE zijn een aantal extra functionaliteiten aan het KVM systeem toegevoegd.

Het ontzorgen van de klant is één van de belangrijkste doelen in projecten. Dit gaat van advies tot en met het werkend opleveren, in samenwerking met de fabrikanten en de system integrators. De fabrikanten die wij exclusief vertegenwoordigen zijn o.a.:

tel. +31 (0)342-407001. sales@intronics.nl
www.intronics.nl member of the IOT Group

BELDEN OVER KABELS EN CONNECTOREN

“Als je naar analoge audio kijkt zijn er eigenlijk geen echte gevestigde standaarden. Bij digitaal is dat anders. Alle bestaande AV-standaarden zijn voortdurend verbeterd en optimaal uitgerijpt. De nieuwkomers voor 4K en 8K video zijn nu volop in ontwikkeling. Alle door ons gevoerde kabelproducten voldoen aan de hoogste eisen, zoals gesteld in de bestaande internationale standaarden. Ook zijn er diverse standaards voor connectoren. Wij benadrukken echter dat het een connector gemaakt voor een bepaalde standaard niet altijd een garantie is dat de connector dan ook automatisch goed werkt en compatible is met deze standaard. Net als bij kabels zijn er ook gewoon goede en slechte connectoren. Gelukkig nemen over de tijd genomen de prestaties, kwaliteit en consistentie van de gefabriceerde connectoren toe. Leer als gebruiker om de specificaties van connectoren zorgvuldig te lezen en de informatie verstrekt door de verschillende fabrikanten met elkaar te vergelijken. De echt serieuze klant test ook zelf de connectoren en kabels.

De meest gemaakte fouten met de keuze van kabels en connectoren komen door onbekendheid ermee. Eigenlijk zou iedereen die kabels installeert gewoon een cursus in deze materie dienen te volgen. Bij voorkeur per te realiseren AV-project en gegeven door iemand met veel ervaring in de industrie. Net als bij elk ander technisch project zijn er honderden manieren om het domweg te laten mislukken. Het doet het helemaal niet of de prestaties vallen erg tegen. Belden geeft een presentatie over hoe het maximum uit

kabelprestaties te halen voor HD en 3G video, die duurt alleen al drie uur. Aan te bevelen is het boek "The Audio-Video Cable Installer's Pocket Guide" (McGraw-Hill).

Wij zijn nu bezig met het testen van onze kabels voor 4K (12 GHz) digital video. Dat is de eerstvolgende stap. Daarna wordt het 8K video. Onzeker is nog wat het uiteindelijk gaat worden bij glasvezel. Er zijn nogal wat ontwerpers bezig met fiber optics voor data- en AV-netwerken. Dat betekent meerdere soorten verschillende kabels en connectoren plus weer een cursus volgen om ze te kunnen installeren en er uit te halen wat er in zit. Draadloos is in gebruik als de eindverbinding en heeft last van een beperkt bereik aan zendfrequenties."

voor betrouwbaarheid versus kostprijs. De dikte van bijvoorbeeld het goudlaagje op de contacten in combinatie van de stabiliteit van de connector-behuizing draagt in belangrijke mate bij aan de levensduur van de connectoren en het voorkomt storing en frustratie bij de gebruikers."

WAT ZIJN DE MEEST GEMAAKTE FOUTEN?

“De ketting is zo sterk als de zwakste schakel. Regelmatig zien we problemen ontstaan door kwalitatief goede componenten die op een verkeerde manier worden gebruikt of geassembleerd zijn. Door het gebruik van een heel kleine fibre 125µ (0.1mm) in de hybride kabels is de kans op storing aanwezig. Door gebruiks- en onderhoudstrainingen te geven en de gebruikers bewust te laten worden dat ook kabels en connectoren deze dagen hitec zijn geworden hebben we het aantal storingen significant weten te verlagen. Dit is voor alle betrokken partijen pure winst geworden. De juiste keuze hangt sterk af van de uit te voeren opdracht, eisen en budget. Het is raadzaam om je goed te laten informeren door de kabel- en connectorleverancier en je eisen duidelijk aan te geven. Zorg dat je bij het maken van de juiste keuze geen appels met peren vergelijkt, omdat producenten specificaties soms op verschillende wijze weergeven.”

JULIE HADDEN EEN NIEUWE REVOLUTIONAIRE STANDAARD?

“Sinds de invoer van de SMPTE standaard is de LEMO 3K.93C wereldwijd geaccepteerd binnen de professionele AV industrie.

4K kunnen we met onze kabels en connectoren met gemak aan! We zijn nu met 8K en 12k oplossingen bezig en voorzien hier geen problemen. Belangrijkste is dat we gereedschappen hebben (camera/monitor) om dit ook te kunnen testen.”

GAAT DRAADLOOS DE KABELS VERVANGEN?

“Zo'n 15 jaar geleden werden wij voor het eerst geconfronteerd met het wireless willen versturen van broadcast datasignalen. Wireless betekent niet alleen het versturen zonder kabel, maar natuurlijk ook zonder connector, dachten wij. Wij werden bij een aantal wireless ontwikkelingen betrokken en daar bleek als snel dat wanneer je van een broadcast camerasignalen gaat sturen er bij de ontvangende kant, de base station, veel meer interconnecties nodig waren om de signalen te kunnen distribueren. Dit ligt inmiddels ver achter ons en gelukkig heeft de ontwikkeling niet stil gestaan. Omdat we steeds meer data moeten versturen, zullen de ontwikkelingen ook niet stil blijven staan. Vandaag de dag hebben we nog voor heel veel toepassingen bekabelde oplossingen nodig. Dat zal niet vandaag of morgen over zijn. Wel blijven we deze ontwikkeling nauw volgen en waar nodig support leveren.” ■

VIDEOMIXERS EN –SWITCHERS

MODERNE PRODUCTIE-CENTRA IN HARD- EN SOFTWARE

De live videomixer of production switcher valt niet te verslaan bij het opnemen en weergeven van evenementen en broadcastmontage 'on the spot'. Een moderne hardware mixer beheerst multiformat 2K tot 4K, prima special video-effects plus overgangen, een compacte audiomixer, streaming naar netwerken en grafische opmaak. Werkt bovendien heel intuïtief en in hoge kwaliteit. Maar vlak ook de softwaremixer niet uit. Die maakt van een notebook, tablet of smartphone en comple draadloze switcherstudio. Ulco Schuurmans

VALENTIJN DIEMEL (DATAVIDEO) OVER MIXERS EN SWITCHERS

ONTWIKKELINGEN

“Onze switchers worden steeds makkelijker en intuïtiever te bedienen. Dat komt vooral doordat de technologie steeds doordachter wordt en daardoor simpeler te bedienen. Ook werken wij sinds kort met een switcher die volledig met de PC bediend wordt (SE-1200) Dit zorgt op een andere manier weer voor veel extra flexibiliteit zoals de mogelijkheid om fysiek meer afstand tot de studio te kunnen nemen, dankzij een streaming multiviewer met zéér weinig latency - binnen een snel LAN netwerk slechts een paar frames!”

LIVE EVENTS

“Bij een evenement vullen de beelden de presentatie aan. Dit blijft, zeker bij zeer grote venues als bijvoorbeeld het Birds Nest in Beijing erg belangrijk om alle toeschouwers een goed beeld te kunnen geven van het evenement, al dan niet afgewisseld met instarts. Zo hebben wij onlangs de Datavideo SE-2200 ingezet bij het Scenecs filmfestival om in de zaal het beeld van de presentator af te wisselen met instarts. Ook werd bij dit filmfestival de Datavideo SE-3000 mixer gebruikt. Deze professionele 16 kanaals switcher verzorgde de volledige regie en was uiteindelijk verantwoordelijk voor de live uitzending op regionale televisie.”

HOE TE KIEZEN?

“Uiteraard is het belangrijk rekening te houden met het aantal invoerkanalen op de switcher, ook met het oog op de toekomst. Vaak wordt er vergeten dat er voor bijvoorbeeld CG een computer nodig is die twee kanalen in gebruik neemt (key & fill). Ook is het belangrijk rekening te houden met het signaal van de gebruikte bronnen, kan de switcher bijvoorbeeld progressive camera's aan of heb je dan bij elke camera een converter nodig? Ook ergonomie is belangrijk. Gebruikt de switcher knoppen die fijn werken, en is de verlichting in orde? Kun je vanuit een werkende positie het LCD aflezen? Dat soort vragen zijn ook erg belangrijk bij de selectie van een switcher. In de praktijk van Datavideo hoeft de gebruiker slechts één switcher te kennen om in elke situatie uit de voeten te kunnen met de apparatuur. Dit scheelt kostbare opstarttijd en bespaart waardevolle opleiding van het personeel.”

In vogelvlucht ontvangt een mixer of production switcher AV-signalen uit meerdere bronnen, bewerkt deze ingangen naar keuze en verzorgt vervolgens de output naar de verschillende flexibele uitgangen. Bij live gebeurtenissen is hoogwaardige realtime processing en producing een must. Niet alleen om op gevoel te produceren, maar ook nog eens flink besparend op de tijd voor montage en weergave. Videomixers en production switchers zijn er in alle soorten, maten en prijsklassen en zowel in hardware als softwarevorm. Bekende merken voor mixers/switchers zijn Roland, Datavideo, BlackMagic Design, Panasonic, Grassvalley, JVC, Avid, Motu, Atlona, Newtek (Tricaster), Ross en Sony.

Om verwarring te voorkomen: een videomixer en production switcher doen hetzelfde met mixen, effecten en opmaak (live postproduction). Alleen een switcher schakelt en schaaft tussen de verschillende aangesloten videobronnen.

BASISCONCEPT

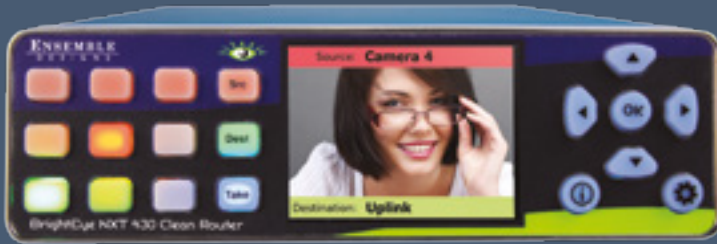
Een production switcher of videomixer bestaat uit meerdere componenten. De (micro-)processor handelt het rekenwerk af. Een elektronisch circuit (met bus-kanalen) zorgt voor de routing en manipulatie van de doorgevoerde AV-signalen. Er is een besturingsoppervlak bestaande uit een paneel met knoppen, schuiven, T-bar/joystick, een display voor de menu's en beelden plus statusindicatoren. Een aantal mixers heeft een aanvullende losse besturingsconsole of een grafisch userinterface voor de aangesloten computer, tablet of smartphone. Door middel van het plaatsen van een (optionele) balk met kleine LED-displays kan de editor alle camera's in de gaten houden. Aanvullende specificaties zijn

vaak geïntegreerde Digital Picture Manipulation (DPM), external device control, integrated Image Stores en directe streaming out. En audio videobridging (AVB) kan flink besparen op de hoeveelheid kabels, complexiteit van de installatie en kosten.

Een relatief nieuwe loot aan de mixerstam is de softwarematige switcher. Met de komst van WiFi, draadloos LAN en andere wireless netwerkverbindingen kan je meerdere camera's vanuit één device met bijpassend programma of app aansturen. Het gemixte production-signaal valt veelal ook weer uit te sturen (streaming of recorder). Natuurlijk, de kwaliteit en bandbreedte kennen in deze zo hun beperkingen, maar een lowcost ministudio of actiestraat valt zo snel en gemakkelijk te realiseren.

VERSCHILLENDE FUNCTIES

AV-mixers en production switchers hebben verschillende functies. Voorop staat uiteraard de live en realtime production met de intuïtieve human touch van de editor. Dat geldt zowel voor grote evenementen, live broadcast en complexe studio-settings. De mixer/switcher koppelt meerdere ingangsbronnen aan de systeemkast. Behalve vaste (voor een bepaald AV-formaat) kennen de meer geavanceerde mixers ook flexibele in- en uitgangen. Afhankelijk van het type apparaat zelf in te stellen of middels automatische detectie. De editor schakelt voortdurend al of niet met transities en SVE's tussen de verschillende videobronnen. Handig is als de mixer/switcher signaaluitval detecteert en meteen automatisch overschakelt naar een bron die wel input levert. Een tweede belangrijke functie is het constant houden of zelfs verbeteren van het binnenkomende signaal. Eenvoudiger mixers komen niet boven standaard SD of Y/C S-VHS

BRIGHT EYE NXT COMPACT VIDEO ROUTERS

De BrightEye NXT Compact Video Routers zijn ontworpen voor HDMI- en SDI-toepassingen in flypacks, helikopters, remote trucks en op ENG gerichte voertuigen. Daarnaast zijn de the BrightEye NXT 430 Compact Router en de BrightEye NXT 410 HDMI Clean Router ook prima op hun plaats in een full blown studiofaciliteit of evenementlocatie. De uitvoering is in 1 RU bij 1/3 RU en er zijn meer eigenschappen aan boord dan je in andere switchers in deze klasse aantreft. De duidelijke display op het voorpaneel laat duidelijk zien hoe de bron en route is naar een special locatie (output). Dit alles in full motion, full color, highres video. Er zijn zes verschillende BrightEye NXT's. Het gekozen type bepaalt de I/O-opties, 3G, HD, SD, SDI of HDMI, H.264 of DVB-ASI encoding en decoding. Idem het integreren van gedecodeerde H.264- of DVB-ASI-signalen met SDI en HDI-bronnen plus het verzenden in een IP-stream. De gebruiker zegt het maar. Ook het afhandelen van HDCP vormt geen enkel probleem. Elke BrightEye NXT compacte router valt eenvoudig op te zetten en te configureren vanuit vrijwel overal met behulp van web browser enabled device.

BROADCAST PIX

Broadcast Pix levert veel meer dan de traditionele beeldmenger. De nieuwe generatie is meer een 'studio in a box', waar de beeldmenger veel meer doet dan ingangssignalen combineren. Alle modellen van Broadcast Pix beschikken over krachtige graphics, still stores, clip players en keyers naast alle denkbare (traditionele) wipe patronen. Daarbij is het prijspeil gedaald tot een niveau waarmee HD-SDI zich niet meer beperkt tot high-end Broadcast. De apparaten worden breed ingezet, van de gebruikelijke TV uitzending tot evenementen en zelfs Visual Radio, waarbij full HD via webstreaming een kijkje in de studio geeft. Broadcast Pix apparatuur reist de wereld over met Corrino uit Amsterdam, dat er grote evenementen mee van beelden voorziet zoals o.a. Armin van Buuren en TomorrowWorld. Ook dichterbij huis wordt Broadcast Pix breed ingezet, zo plaatste Team Facilities installaties met deze apparatuur bij De Telegraaf, ABNAMRO, RTL en vele anderen. Radio stations als Radio3FM en Q-Music werken er al jaren mee en zijn door de flexibiliteit en vergaande automatisering in staat professionele TV te maken als ondersteuning bij radio uitzendingen. Het maakt de grens tussen radio en TV steeds vager: Visual Radio is omarmd door TV stations vanwege de haalbare besparingen.

uit. De meeste production mixers/switchers bieden tegenwoordig wel Full HD, en 4K (UHD) is in opkomst. Correcte framebuffering is van groot belang. Niet alleen om beeld en geluid synchroon te houden, maar ook om verschillende effect- en grafische bewerkingen te kunnen uitvoeren. Een aantal mixers biedt kleurcorrectie met een joystick of filters onder de knop. Andere bewerkingsmogelijkheden zijn helderheid, contrast en luminantie. Wat de overgangen betreft is er keuze uit cut (hard tussen de aangesloten AV-bronnen via een knopdruk), fades (via de T-bar of schuifregelaars) en grafische effecten. De betere switcher heeft tevens een meerkanaals audiomixer met effect- en correctiemogelijkheden aan boord. De flexibele output van de switcher gaat direct de broadcast in, de kabel op, naar een gekoppelde digitale/SSD-videorecorder of streaming naar het netwerk, internet, YouTube of Ustream.

DVE'S EN GRAPHICS

De digitale video-effecten (DVE's) van een mixer zitten doorgaans direct onder de knoppen van de switcher. In geval van een software-interface naar de computer of tablet kan je daar nog zelf het nodige aan afregelen. Afhangelijk

van het switchertype is er de keuze uit verschillende soorten dissolves, wipes, warps, gekleurde fills, Picture In Picture (PIP), flip (horizontaal en verticaal) patroon-, soft- en kleureffecten. Ook 'keying' behoort tot de mogelijkheden. NewTek is er een ware meester in, maar ook andere fabrikanten bieden goede mogelijkheden. De grafische opmaak van de productie is de mixer/switcher wel toevertrouwd. Randen, vensters, logo's, station-ID's, plaatjes, foto's, titels en (lopende) teksten staan gereed in het geheugen.

DE MIXERCOMPONENTEN

Hardwarematig en functioneel kan je een videomixer of production switcher opdelen in verschillende componenten. Het begint bij de connectoren voor de input en de output. In de meeste gevallen gaat het om fysieke hardware contacten, zowel digitaal als analoog. Bijvoorbeeld BNC, HDMI, Firewire, component, composiet, Y/C, SD, AUX, Ethernet en tulp voor audio. Bij geavanceerde mixers zijn de ingangen regelmatig flexibel (configureerbaar) en geschikt voor meerdere in/output-standaards. In geval van draadloos loopt de verbinding via de desbetreffende chipsets. Een zogenaamde source definition datafile (SDD) vertelt het mixersysteem hoe-

BLACKMAGIC 4K

Met de opkomst van UHD en 4K Cinema breekt ook de tijd aan voor 4K compatibele switchers. Blackmagic timmert hierbij al met meerdere modellen in oplopende prijsklassen aan de weg. In ieder geval behoeft een goede 4K productiekwaliteit niet duur en ingewikkeld te zijn. Je hebt al een ATEM Production Studio 4K en Ultra HD live switcher voor rond de €500,-. Deze switcher is zowel geschikt voor de Mac op OSX als Windows. Daarmee kan de videoproducer zowel live tijdens uitvoeringen als later in de eigen montagesstudio naar hartenlust Ultra HD en ook Full HD 2K videostomen mixen en nabewerken. Aan boord van de Blackmagic ATEM Production Studio 4K zijn vier 6G SDI- en vier HDMI 4K-inputs, in totaal dus maximaal acht live inputs. Bij het geluid uiteraard gebalanceerd XLR HiFi. In het frontje is een klein LCD-schermje opgenomen waarop je al videobeelden uit de aux-ouput kunt bekijken. De bediening verloopt via een aantal logische en voldoende grote knoppen aan de voorzijde. Voor het werken met een volwaardige mix & bewerkingsstudio installeer je de software op een Windows of Mac notebook, te verbinden via de USB-poort. Opname in een netwerk kan via de Ethernetpoort. Aan de achterzijde zitten 4 keer HDMI- of 4 keer SDI-in, 2 x XLR en tulp stereo rood en wit in. Behalve videocamera's kan je ook externe mediaplayers aansluiten. De resolutie bedraagt UHD, 3840 x 2160 pixels en daarnaast tevens Full HD 1920 x 1080 uit. Alle gebruikelijk creatieve overgangen zoals mix, pip en wipepatronen zijn aan boord. De twee interne mediaplayers slaan naar keuze tot maximaal 20 still UHD-frames op. Voor het zwaardere broadcastwerk is er keuze uit de modellen ATEM 1/ME en 2 M/E (met 20 6GB SDI-inputs), Production Studio 4K en het ATEM 2.ME Production Panel.

ROLAND

Roland Systems Group richt zich met haar brede line-up van videoproducten met name op de markt van professionele live AV productie. Speerpunten van Roland zijn daarbij een zeer hoge betrouwbaarheid, een intuïtieve user interface en een uitzonderlijke flexibiliteit (en daarmee praktische inzetbaarheid). Deze flexibiliteit is als een soort DNA-profiel terug te vinden in Roland's volledige gamma en is het meest bekend onder de noemer 'Multi-Format'. Vanuit technisch perspectief laat dit zich het beste vertalen in functionaliteiten als een grote variatie van connectiviteit, zoals SD/HD/3G-SDI, DVI, HDMI, RGB, component en composiet, maar ook in uitgebreide mogelijkheden op gebied van scaling, gebruik van verschillende resoluties tegelijkertijd en zelfs kleurcorrectie op zowel ingangen als uitgangen. Zeker niet onbelangrijk is ook het feit dat er een flink aantal van zowel videoresoluties als dataresoluties wordt ondersteunt, hetgeen vaak een cruciale rol speelt in de end-to-end 'processingtijd' (en dus de vertraging die men uiteindelijk op het scherm te zien krijgt.) In geval de registratie van een event enkel bedoeld is voor een opname is dat van ondergeschikt belang, echter bij bijvoorbeeld live-projectie van een spreker kan het eigenlijk niet snel genoeg. Juist in die situaties heeft Roland met haar succesvolle Multi-Format reeks dan ook een grote voorsprong.

veel en welk type signalen er in een bepaalde AV-bron zitten. Tevens het type fysieke input, de te volgen signaalroute, de wijze van signaalprocessing, het soort verbonden externe apparaat en de Tally-functie. Als de gebruiker op de bronknop drukt, regelt de SDD alle benodigde instellingen.

De bus is technisch gezien een signaalpad waar vanuit één of meerdere signalen of signaalbronnen een enkele output voeden. In de praktijk gaat het om twee zogenaamde achtergrond (background) bussen, A en B. Een crosspoint is een elektronische schakeling die het signaal doorlaat als de switch gesloten is. In een videomixer zitten doorgaans meerdere crosspoints op één bus. De crosspoints bedien je via het besturingspaneel of de software-interface van de mixer of production switcher. Een apart bustype is de utilitybus (UB). Een UB selecteert specifieke signalen voor speciale bewerkingsdoeleinden. Er is geen relatie met de beide achtergrondbussen. Voorbeelden van UB gebruik zijn het invoeren van een custom-patroon in een wipegenerator, het met keying invullen van een kader (borderline box) en het invullen van een kader om het beeld bij een custom-border.

MAPPING EN PATCHING

Een workflowversnellende organisatievorm is mapping. Bij output mapping leg je vast welke signalen na bewerking op welke AUX-bus komen te staan. In feite een gedetailleerd 'schematisch output-plaatje.' Het organiseren van voorgedefinieerde bronnen op een knop of een knopschema heet 'source to button mapping'. Een simpel voorbeeld is het de links opgestelde camera's rangschikken op de linkerzijde en de rechts opgestelde camera's op de rechterzijde van het control-panel. Geavanceerd is het beheer van een groot aantal camerasecties in een actiestraat onder een aantal knoppen. Source patching associeert logische AV-bronnen met verschillende engineering-bronnen/faciliteiten. Je koppelt dus de logische bron-ID's aan de ID's van engineering faciliteiten.

SCALABILITY

Onder de schaalbaarheid worden in de praktijk twee verschillende dingen verstaan. Als eerste de opschaalbaarheid c.q. flexibiliteit bij de configuratie van de videomixer of production switcher zelf. Zijn er insteek-

Solid State Logic

The LIVE console.

New from Meyer Sound Laboratories:

LYON
Compact Linear Array

MJF210
The floor

CAL
Digital Beam Steering

1100-LFC
Low Frequency Element

Linearity above all

Draadloos

Zenders. Intercoms.
Frequenties. Oplossingen.

AEM Project Team

Project ontwerp & realisatie.

ACS GEBRUIKT PANASONIC HS 450 MIXER EN EXTENDER

Live videobeelden vormen steeds meer de sleutel tot impact en succes bij grootschalige congressen en evenementen. Het inzetten van wandvullende projectieschermen en samengestelde picture-in-picture beelden met PowerPoint en beelden van de sprekers is al ingeburgerd in de praktijk. De live videobeelden van een congres worden opgenomen, bewerkt, gestreamd en opgeslagen in online benaderbare digitale bibliotheken. ACS liet daarbij het oog vallen op de HS 450 mixer en extender. De extender voor het vergroten van de presentatiebeelden zonder verlies aan kwaliteit bij de resolutie. De HS 450 mixer voorziet in een 1M/E live switcher met een gescheiden mainframe en controlpanel, geschikt voor 16 SDI inputs, vier SDI outputs, en twee DVI outputs. Er is een grote variëteit aan effectfuncties waaronder luminantie en chroma keying, twee DSK-kanalen, twee P-in-P bussen en twee DVE-kanalen. De complete production outfit voor medium-scale, multi-camera, on-air transmission en het opnemen voor broadcaststudio's, OB-wagens en image production applications. Voeg het AV-HS04M7D 3D SDI output board toe en je kunt ook in 3D switchen voor effecten als wipes en mixes. Ook zijn er diverse ondersteuningsfuncties voor display-assistentie bij het gebruik van 3D-camera's. Andere belangrijke eigenschappen van deze mixer / production switcher zijn HS/SD multiformat support, een ingebouwde frame-synchronizer voor alle inputkanalen, een dot by dot up converter, hoogwaardige chromakey, shot-memory, tot maximaal 20 Windows, Dual-Monitor MultiViewer Display, PTZ camerasteem-besturing en 4 AUXbussen met 2 keer P in P.

kaarten? Kan je meerdere mixers aan elkaar koppelen? Welke randapparatuur is er beschikbaar? En hoe staat het met de hiervoor genoemde patching en mapping? Als tweede de schaalbaarheid van het beeld zelf. In de praktijk gaat het hierbij om verschillende beeldafmetingen uit variabele bronnen die je op de juiste masteroutput wilt schalen. Klopt het aantal pixels en scanlijnen en valt dat allemaal live/realtime netjes en hoogwaardig bij te rekenen? Geavanceerde scalers kunnen tot op de pixel nauwkeurig werken. Ook het correct omzetten van analoog naar digitaal en omgekeerd vallen hieronder. Een extender verbetert, versterkt en schaalt het signaal vaak op voor het gebruik in grotere projectieruimten.

ALLEEN SOFTWARE

In principe valt een videomixer of production switcher alleen als software aan te schaffen mits er een geschikt gastheerplatform voor handen is. De hardware in de PC of notebook is daar het sprekende voorbeeld van. In het klassieke geval zit er dan een videokaart met mixer-mogelijkheden in de computer. Dat kan van vrij basic tot high-end en/of combinaties van meerdere kaarten voor videoprocessing. Een alternatief is het gebruik maken van een dedicated extern hardware-interface dat de mixerfuncties vervult.

Bij het inzetten van draadloze (WiFi) iPads, tablets en smartphones ontstaat er weer een ander controlplatform. Er is keuze uit bijvoorbeeld de iPad of tablet als een geavanceerde en flexibel configureerbare afstandsbediening voor de videomixer of production switcher. Ook een mogelijkheid is het portable device zelf als een mixer of switcher. De aangesloten camera's zenden hun beelden naar het device met mixerapp. Daar bepaalt de editor welk camera-signaal doorgaat, een eventuele bewerking

van het binnenkomende signaal ondergaat en waar de master uiteindelijk naar toe gaat. De mogelijkheden zijn natuurlijk beperkter dan bij een high-end switcher maar je kunt er best leuke dingen mee doen. GoPro zet hiermee een complete actiestraat op van maximaal vijf in 4K filmende actioncamera's.

COMPLETE STUDIO IN EEN KOFFER

Had je vroeger vaak een complete bestelbus of rapportagewagen nodig om een beetje event te dekken, tegenwoordig past zulks gewoon in een koffertje of verrijdbare unit. Daar zit dan alles in. De videomixer/production switcher, viewerschermpjes, zo nodig een aanvullende audiomixer, recorder (VTR, HS of SSD), aansluit/interfacebox en voeding. Datavideo heeft hierin een ruime keuze, maar ook merken als Sony voorzien in een 'studio in the box'. AVB reduceert de kabelspaghetti tot slechts enkele verbindingaders.

In zowel de hardware als de softwarevorm of combinaties van beiden is de videomixer of switcher het live productiecentrum voor broadcast, studioshows, evenementen, congressen en sport. Zelfs een complete live broadcastproduction-hub behoort tot de mogelijkheden. Waar live vakmanschap en on the spot intuïtieve touch&feeling tellen, valt de videomixer/production switcher niet te verslaan. Wel is het altijd zaak om de mixer/switcher-omgeving te optimaliseren voor de beoogde toepassingssetting. Hoe groter de uiteindelijke productieconfiguratie hoe meer de behoefte aan een business solution op maat zich doet voelen. Maak gebruik van de al bij de leveranciers bestaande voorbeeldcases om tot de keuze te komen die het beste bij jouw workflow past. ■

VARIOCLIP®

Herdefiniëring van het mobiele projectiescherm

VarioClip® is het eerste mobiele projectiescherm ter wereld met een volledig strak frameprofiel, zonder drukkers en drukknoppen

VARIABEL

Iedereen in de rental & staging industrie die ooit een mobiel projectiescherm heeft opgezet kent de uitdaging van een te strak projectiedoek tijdens koude en een te los doek in een warme en vochtige omgeving. VarioClip® projectiedoeken worden vastgezet met een haaktechnologie: QuickClip®

VarioClip® kan op basis van het moduleconcept eenvoudig op maat worden gemaakt. Het frame kan vergroot worden tot elk formaat door het toevoegen of verwijderen van framedelen. Dankzij een drukknoopvrij VarioClip® frame hebben de framedelen geen vaste volgorde voor montage.

Met andere woorden: VarioClip® is technologisch het meest geavanceerde modulaire mobiele projectiescherm.

Ontwikkeld en gefabriceerd met 40 jaar ervaring als marktleider

AV Stumpfl Nederland T. +31 (0)30 - 63 61 481
Nieuwe Schaft 3a, E. info@avstumpfl.nl.com
3991 AS HOUTEN I. www.avstumpfl.nl.com

OP MAAT GEMAAKT WAGNERDOEK IN DONKERPAARS MOHAIR VOOR DE STOEP
GEEN THEATER ZONDER VOORDOEK!

© Peter Geunzel
Theater De Stoep, Spijkenisse

 ShowTex AMAZING STAGE FABRICS IN MOTION
INFO@SHOWTEX.COM//WWW.SHOWTEX.COM//WWW.SHOWTEXRENTAL.COM

Van den Ende en Verlinde samen verder

Joop van den Ende en Albert Verlinde hebben woensdag 17 december bekend gemaakt dat hun theaterondernemingen Joop van den Ende Theaterproducties en Albert Verlinde Entertainment per 1 januari 2015 samengaan. Stage Entertainment International neemt alle aandelen over van Albert Verlinde Entertainment. Daarbij is tevens overeengekomen dat Albert Verlinde per 1 maart 2015, als beide bedrijven organisatorisch op elkaar zijn afgestemd, algemeen directeur wordt van het Nederlandse bedrijf dat bovendien vanaf 1 januari officieel Stage Entertainment Nederland zal heten. Het samenvoegen van beide bedrijven op de Nederlandse markt levert een bundeling van krachten en expertise op, met Joop van den Ende als eigenaar van het internationale theaterbedrijf en Albert Verlinde als het gezicht van de Nederlandse tak van Stage Entertainment.

Controllux Open Dagen

Controllux BV organiseerde op 24 en 25 november zijn Open Dagen in theater Castellum in Alphen aan den Rijn. Iedereen was van harte welkom om kennis te maken, te netwerken en te informeren naar de producten en diensten van het bedrijf. Bij binnenkomst konden de bezoekers zich opgeven voor een loterij waarbij een spiksplinternieuwe Rosco Vapour rookmachine te winnen was. Controllux presenteerde per pijler diverse topproducten. Daarbij gaven de experts van het bedrijf professionele uitleg en advies. Tijdens de Open Dagen van Controllux werd de Eindejaarsactie 2014 gepresenteerd waarbij een behoorlijk aantal producten werd uitgelicht. Met een goede opkomst kunnen de mensen van Controllux terugkijken op geslaagde Open Dagen en ze willen dan ook iedereen die langs is geweest bedanken.

VSCD benoemt nieuwe directeur

Hedwig Verhoeven treedt met ingang van 1 maart 2015 aan als directeur bij de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties. Verhoeven vervult na de afronding van de studies Theaterwetenschappen (dramaturgie) en Kunstbeleid & -management in 1995, diverse functies in de culturele sector. Zij is goed bekend met de podiumkunsten en het theaterleven in Nederland. Hedwig Verhoeven werkte van 1999 tot 2004 al bij de VSCD, toen als senior beleidsmedewerker. In die hoedanigheid adviseerde zij de podiumdirecties over strategische en beleidsmatige vraagstukken en realiseerde ze lobbywerkzaamheden op landelijke dossiers. Zij is eveneens bekend met de publieke omroep door haar werk als senior producer bij AVRO Theater. Na de AVRO vervulde zij tot 2010 de functie van directeur/bestuurder van Het Munttheater in Weert, Limburg. Van najaar 2010 tot 1 december 2014 was Verhoeven zakelijk & statutair directeur van de Koninklijke Schouwburg in Den Haag.

Nominaties VVTP Theater van het Jaar Prijs 2014 bekend

De leden van de Vereniging Vrije Theater Producenten (VVTP) hebben Theater De Meervaart (Amsterdam), Chassé Theater (Breda), Parktheater (Eindhoven), De Oosterpoort & Stadsschouwburg Groningen (Groningen), Schouwburg Het Park (Hoorn), Rijswijkse Schouwburg (Rijswijk) en Luxor Theater (Rotterdam) genomineerd voor de Theater van het Jaar Prijs 2014. Deze jaarlijkse award wordt aan het winnende theater uitgereikt tijdens de VVTP Theaterbeurs op maandag 26 januari 2015 in het Beatrix Theater in Utrecht. De VVTP-leden hebben alle theaters in Nederland beoordeeld aan de hand van verschillende criteria op het gebied van communicatie, techniek, uitstraling en gastvrijheid van theater, ondernemerschap en de kwaliteit van samenwerking tussen theater en producent. Binnen hun bedrijf zijn alle medewerkers betrokken geweest bij het nomineren van de theaters: van artiesten tot marketeers en van technici tot productieleders en kantoorpersoneel. De VVTP-leden keken bijvoorbeeld naar de functionaliteit en uitstraling van de website van het theater en het gebouw, de kwaliteit van de gastenontvangst, klantvriendelijkheid en de processen met betrekking tot financiën. "Liefde en passie voor het theatervak in combinatie met een hoge mate van professionaliteit en kwaliteit stonden daarbij centraal", vertelt Erwin van Lambaart, voorzitter van de VVTP. "Ook is dit jaar bovendien gekeken naar het ondernemerschap van de theaters en hun omgang met financieel moeilijke tijden. De Theater van het Jaar Prijs geeft de waardering van producenten weer voor de medewerkers die artiesten én het publiek laten genieten van hoge kwaliteit voorstellingen in een ideale theateromgeving."

GELUID IN DOORNROOSJE:

MISSIE GESLAAGD

In de vorige editie van AV & Entertainment Magazine was al uitgebreid te lezen over het nieuwe Doornroosje in Nijmegen. Waar het toen ging over het licht en de technische installatie, leggen we nu de focus op het geluidssysteem. We spraken erover met Maarten Verdwaald (Hoofd Productie en Techniek), Gonny Maas (Coördinator Geluid) en Ed de Bree (met Sound & Light Import leverancier van het Adamson geluidssysteem).

Dat tussen het oude en nieuwe Doornroosje qua mogelijkheden een wereld van verschil zit, is in het vorige verhaal al uit de doeken gedaan. Maar overeenkomsten zijn er ook wel degelijk, benadrukt Maarten Verdwaald voor het écht over het geluid gaat: "Je moet niet meer willen vergelijken, maar een belangrijk aspect is wel gebleven. We waren best wel een lievelingetje in het popcircuit, ook vanuit de kant van de boekers. We staan te boek als vriendelijk en Nijmegen voor velen als het grootste dorp van Nederland. Dat is hier ook altijd de insteek

geweest. Als de band blij is en een leuk optreden geeft, is ook het publiek blij. We hebben er altijd veel energie in gestoken en dat blijven we ook hier doen. Dat is ook precies hoe het werkt. Het zit 'm niet alleen in de apparatuur, maar ook in de mensen die er werken en het gebouw. Dat maakt uiteindelijk of iets werkt of niet."

EIGEN REGELS

Verdwaald kan het weten, aangezien hij al bijna drie decennia rondloopt bij Doornroosje. Maar naast de mense-

lijke kant vormen ook zaken als licht en geluid natuurlijk een belangrijk deel van de optelsom die bepaalt of een project geslaagd is of niet. Over het geluid werd zo'n 1,5 jaar geleden al nagedacht, vertelt Gonny Maas: "Niek Janssen van DHV werd ingeschakeld als adviseur om ons onder andere door het traject van aanbestedingen te loodsen. Er zijn allerlei aanbestedingsregels waar je aan moet voldoen, na uitgebreid overleg met de jurist van de Gemeente Nijmegen hoefden we het uiteindelijk niet Europees aan te besteden. Doordat we de aanbesteding opsplitsen in een Front of House- en een monitorperceel, konden we er een meervoudige onderhandse aanbesteding van maken. We zijn zelf gaan kijken naar wat we goede systemen vonden en hebben onze oren te luister gelegd. Het zijn zaken waar je misschien nog wel meer over moet nadenken dan over de uiteindelijk inhoud: hoe hou je het in eigen hand en hoe hou je de keuzes open? We konden op onze manier binnen de aanbesteding onze eigen criteria hanteren en dat bleek een prettige manier van werken."

WAAR VOOR JE GELD

Door ervaringen uit het verleden en doordat op veel plekken geluisterd werd naar de hedendaagse systemen, hadden ze bij Doornroosje al snel ideeën over wat het plaatje zo ongeveer moest gaan worden. Maas: "Je hebt in Nederland ook niet zo gek veel spelers als je echt voor de A-merken gaat. Er reageerden zeven bedrijven die een voorstel indienden en daarvan hebben we de drie partijen waar we het beste gevoel bij hadden hier uitgenodigd voor een demo, zowel voor

de grote als de kleine zaal. We hadden bij de aanbesteding categorieën samengesteld en een puntentelling ingevoerd. Per categorie kon elk merk een bepaald aantal punten scoren. De hoogste waarden konden gehaald worden bij de luistersessies, daar hebben we echt de nadruk op gelegd." Op die manier werd bij Doornroosje dus niet per definitie voor de prijsinsteek gekozen. Maarten Verdwaald: "Natuurlijk heb je met een bepaald budget te maken, maar het werd niet per se aan de laagste bieder gegund. Zo'n traject wilden we er zeker niet van maken. Waar voor je geld, dáár ging het om. We hebben ook de ambitie om met Doornroosje bij de beste vijf poppodia van Nederland te horen. Daar horen goed licht en geluid gewoon bij."

MEEDENKEN

Ed de Bree (Sound & Light Import) zegt blij te zijn met het feit dat voor die insteek gekozen werd: "Met Adamson hadden wij ons met onze inschrijving ook juist gefocust op de luistersessie", vertelt hij. "We weten van onszelf dat Adamson nu eenmaal geen goedkoop product is. Bovendien wisten we dat met het goedkoper worden dan het originele budget, weinig winst te pakken was en dat juist die luistersessie zwaar werd meegewogen. Dat sloot mooi aan bij onze denkwijze. Het was dus zaak om met het budget in het achterhoofd een zo mooi mogelijke installatie te bieden en met de luistersessie iedereen te overtuigen." In de aanbesteding van Adamson werd ook al sterk meegedacht met de mensen van Doornroosje, geeft Gonny Maas aan: "Dat ging zelfs een

DE LEVERING VAN SOUND & LIGHT IMPORT:

Grote zaal per kant:

- 8 x Adamson E12 line-array kast
- 4 x Adamson E218 baskast
- 2 x Adamson M12 infill

Grote zaal techniek:

- Soundcraft V16 set
- Soundcraft V14 set

Kleine zaal per kant:

- 2 x Adamson SX18 topkast
- 2 x Adamson A218 baskast

Alle bekabeling voor zowel weergaveset als mengtafelset

SHURE®

LEGENDARY
PERFORMANCE™

BETAALBARE
TOPKWALITEIT

SHURE QLX-D™ DIGITAL WIRELESS SYSTEMS

QLX-D Digitaal Draadloze systemen bieden transparante 24-bits digitale audio en 120DB dynamisch bereik. Gecombineerd met professionele functies en een gemakkelijke setup. Deze hogere middenklasse systemen bieden een uitstekende draadloze functionaliteit voor veeleisende installaties en live sound evenementen.

Uw distributeur:

output

Professional audio, video & lighting

De Meerheuvel 10
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel: +31 (0)73 639 2600
Fax: +31 (0)73 639 2601
info@outputnl.com

www.outputnl.com

stuk verder dan in de aanbesteding gevraagd werd. Het is niet alleen een lijst van materialen, maar er zit een hele denkwijze achter. Ze komen met zaken waar je zelf nog niet aan gedacht hebt, ook qua infrastructuur. De multibekabeling die gebruikt wordt van FoH naar de zaal, de digitale opties, systeemprocessors. Dat is allemaal beter dan we zelf hadden durven hopen en kunnen bedenken.”

MIEREN

De demo's vonden plaats in het begin van de zomer, iets later dan in eerste instantie gepland was. De werklui waren nog in volle gang en in een week tijd vonden drie demo's plaats. Maarten Verdwaald: “We hadden een luisterteam opgezet met technici die voor ons werken, freelancers, Gonny en ik, onze dancetechnici, een adviseur, de danceprogrammeur. Het was leuk om te zien: zodra de muziek aan gaat loopt iedereen dan als mieren door de zaal. Ze willen overal horen hoe het klinkt.” Adamson was meteen al bijzonder overtuigend. “Het was de derde demo die we hadden en het was overduidelijk voor ons. Ook in de kleine zaal was het erg goed! Je merkt soms toch dat bij poppodia de kleine zaal nét niet helemaal als volwaardige zaal wordt gezien, maar daar is hier qua invulling niks van te merken. Er hangt echt een meer dan volwaardig systeem in.”

CONVENTIONEEL

In de kleine zaal is bewust niet voor een line array gekozen, legt Ed de Bree uit: “Dat is namelijk niet overal zaligmakend. Er is juist voor een conventioneel systeem gekozen, waarvan de topkast misschien een iets ouder ontwerp is, maar die is niet zo lang geleden ge-update met nieuwe speakers. Bovendien is het systeem uitgerust met nieuwe versterkers

en een nieuw type baskast eronder. Ik denk persoonlijk dat dit het beste past in Doornroosje, juist in die kleine zaal. Je kunt er vierhonderd man kwijt en wilt rocken, dan is dit perfect. En het past nog binnen het budget ook.” In het begin van het traject is overigens lang overwogen om in de grote zaal ook voor een conventioneel systeem te gaan. Gonny Maas: “We wilden namelijk een compacte sound creëren, maar Adamson blijkt dat met een line array ook te kunnen. Dat is zeker niet bij alle merken het geval.”

OUDE ZIEL

“Eigenlijk zijn we nog te kort open om écht te kunnen zeggen hoe het hier allemaal is”, geeft Gonny Maas aan. “We zijn nog altijd mensen aan het inwerken, omdat je toch met nieuwe technologieën te maken hebt. Het dubbel digitaal werken met de FoH en monitors, ook dat is nieuw. Een leuk deel van het proces was toen het plan op poten stond en de spullen hier binnenkwamen. Dan sta je ineens te kijken met een mooie Neumann microfoon in handen, als een soort holy grail. In het oude Doornroosje had het helemaal geen zin om zo'n mooie microfoon neer te zetten, maar nu kan dat allemaal.” Ook Ed de Bree toont zich enthousiast over het hele project: “Het is gewoon een heel mooi project en ook voor ons is het een visitekaartje. Als ze hier blij zijn, dan krijgen andere podia het uiteraard ook weer te horen.” Verdwaald en Maas delen het enthousiasme: “Het is spannend geweest – en nog steeds – maar er is nu zoveel mogelijk hier. Qua geluidstechnici werken we nog altijd met de mensen die we al hadden, alleen zijn ze er allemaal wat vaker. Ook dat is prettig, want zo blijft de oude ziel van Doornroosje behouden.” ■

VERBLUFFEND

VILLA THALIA

In de voormalige Thaliabioscoop in Rotterdam is in een bizar kort tijdsbestek Villa Thalia verrezen. Eigenaar Sfeerhoreca heeft de oude bioscoop laten omtoveren tot een multifunctionele locatie met technische mogelijkheden om 'u' tegen te zeggen. DEP tekende voor licht, geluid en infrastructuur en nam Beam Brothers in de arm om de indrukwekkende 360 graden projectie te realiseren. Het resultaat is verbluffend.

DE BIJDRAGE VAN SEVENSOUND

SevenSound heeft op verzoek van DEP een geluidsplan ontwikkeld dat aan de verwachtingen van de opdrachtgevers voldoet. "Theater, conferentie en club, deze drie uiteenlopende eisen hebben we samen gevoegd in één systeem", vertelt Arnoud van Buren. "Naast de mengtafel voor de club is er ook een Digico SD-9T, speciaal uit Engeland gekomen, om het systeem aan sturen. Van de Digico gaan we met 14 kanalen in en 30 kanalen uit op de speaker processing."

Doordat alles op één systeem zit kunnen de instellingen per soort gebruik van de zaal, aangepast en opgeroepen worden. Achter de DSP staan de nieuwste versterkers van SevenSound, de Q-serie. Driemaal de Q-7 met een vermogen van 2x3000 Watt aan 4 Ohm en 12 maal de Q-4 met een vermogen van 2x1200 Watt op 4 Ohm. Het staat gegarandeerd voor genoeg vermogen en head room. Het totale systeem bestaat uit een hoofd PA, delay, infill, outfill, subwoofers en zes kanalen surround.

Het PA bestaat per kant uit 2 LSX-18, 18 subwoofers, en 8 maal de LSX-8. Onder het podium liggen er 6 HRX-36, dubbel 18 inch. Van Buren: "De outfill is gedaan met 2 ti-12 en infill met ri-4. De in- en outfill zijn aangepast aan het hoofdsysteem, eq, volume en fase. Hierdoor ontstaat er een zeer homogeen geluidsveld. Om de uiterste bovenhoeken van de zaal te voorzien van geluid zijn ook weer LSX-8'en gebruikt. Zo kunnen we de exacte klank van beneden ook boven garanderen. De Delays zijn in klank en volume uiteraard weer gelijkgetrokken met het hoofdsysteem, zodat men nog steeds de ervaring heeft dat het geluid vanaf het podium komt."

Eén van eigenaren van Sfeerhoreca is Chiel Jongejan. De horecaondernemer praat een kleine twee weken na de geslaagde opening van Villa Thalia vol enthousiasme over zijn nieuwste pareltje in de Rotterdamse uitgaanswereld. Het is dan ook niet niks, wat er verzezen is in de oude bioscoop. In vijf weken tijd is van een leeg pand een multifunctionele locatie gemaakt, waarin twee-sterrenchef François Geurds het eten bereidt voor de dinnershows, het hele plafond volhangt met licht en geluid, verbazingwekkende 360 graden projectie de zaal in alle sferen kan omtoveren en artiesten aan een vliegsteem boven het publiek kunnen zweven.

EXTREEM

"Ik ben altijd een beetje extreem. Ik wil mensen verbazen en als ik iets doe, dan wil ik het goed doen", zo begint hij zijn verhaal. "Toen ik Villa Thalia wilde

beginnen, klopte ik automatisch aan bij DEP, dat in al onze tenten voor de techniek zorgt. Voor de projectie hebben zij vervolgens Beam Brothers voorgedragen. Ik dacht er eigenlijk wat te makkelijk over, maar het bleek toch wel iets anders te zijn dan 'even wat beamers ophangen'. Al helemaal toen we besloten om 360 graden in de rondte te gaan."

SNEL VERVEELD

Jongejan heeft zelf ADHD en is naar eigen zeggen nogal snel verveeld. Het is één van de factoren die meespeelden bij de bouw van Villa Thalia: "Om die reden wilde ik een multifunctionele locatie creëren, waarin ontzettend veel gebeurt. Met food, muziek en beelden wil ik de bezoekers van de ene in de andere verbazing laten vallen, juist omdat ikzelf snel verveeld ben. Met die video-projectie kun je alles doen. Het ene moment zit je in een chique theater, het andere moment kun je het op een schoenenfabriek,

SEVEN SOUND

LSX
Line-array

www.sevensound.nl

THE FORGOTTEN SENSE

Volgens DEP is sfeer het alles overtreffende zesde zintuig. Een complex totaalpakket aan smaakbeleving dat nogal eens wordt vergeten. Behalve bij DEP. Bij DEP vragen we ons eerst af wat we met licht, beeld en geluid in een ruimte kunnen doen. En wat die ruimte vervolgens met medewerkers of bezoekers doet. Die beleving noemen wij 'The forgotten sense'.

DIT DEDEN WE O.A. VOOR:

VILLA THALIA ROTTERDAM + DE VOORUITGANG
EINDHOVEN + ALEXANDER BEACH CLUB NOORDWIJK
+ ZUCCA LEIDEN + LA LIGURIA DEN HAAG + HOTEL
DE HALLEN - REMISE 47 AMSTERDAM

Wij feliciteren Villa Thalia met de opening! We zijn er trots op dat wij hebben bijgedragen aan wat nu al gezien wordt als de uitgaanssensatie van Rotterdam, waar elke minuut anders is en je elke minuut opnieuw verrast bent.

WE LIKE LIGHT AND SOUND BUT WE LOVE TO AMAZE

DEP

www.depsite.nl

DE BIJDRAGE VAN LEVTEC

- Motorgedreven rolsysteem type MEGASCREEN

Aandrijving middels een draaistroommotor type MS2, voldoet aan BGV C1, voorzien van een dubbele rem in geruisloze theateruitvoering. Hef snelheid tot ca. 0,3 m/s. Voorzien van eindschakelaars en encoder voor nauwkeurige positionering. G-FRAME 54 besturing met 'dodemans' bediening OP/NEER inclusief 3 vrij programmeerbare tussenposities. Extra voorzien van contacten voor extern afroepen posities middels potentiaalvrije contacten. Traploos regelbare snelheid. Het Megascreen is voorzien van een projectiedoek van 11,15 x 8,20 meter.

- 2x Vlieg systeem type AF 150 - 1.2

Geschikt voor het vliegen van geïnstrueerde artiesten voor theatrale vliegacts. Hijslast per systeem is 200 kg. De rail lengte bedraagt per systeem 22,50 meter. Langs deze rails rijdt een 3-assig vlieg systeem (horizontaal/verticaal/rotatie). Kabellier met positioneringssysteem voorzien van 2 staalkabels \varnothing 4 mm zwart snelheid variabel tot max. 1,2 m/s, in BGV C1 uitvoering, voorzien van een dubbele rem in geruisloze theateruitvoering. Besturing type Cute Factory Event Control uitvoering voor vlieg systeem met 3 assen. 10-Kanaals Remote controller voor bediening van diverse functies van het vlieg systeem, inclusief beveiligd noodstopcircuit, directe toegang tot de functie voor het gecontroleerd neerlaten van artiesten na noodstop. Daarnaast zijn in deze controller ook de noodstop en vrijgave van het Megascreen opgenomen, en vrijgave van diverse showcues.

de jungle of de Alpen laten lijken. We laten ook elke maand videocontent bij schrijven, zodat je kunt blijven vernieuwen. De techniek kost natuurlijk veel geld, maar je kan er nu ook alle kanten mee op. Uiteindelijk levert het dan ook weer geld op. Bijvoorbeeld ook als grote bedrijven in een unieke setting hun producten willen presenteren."

NUCHTER

De reacties zijn zo vlak na de opening uitstekend, heeft Jongejan gezien: "Ik zie veel positieve berichten. In Metro stond bijvoorbeeld een mooi stuk. We kregen op alle vlakken een 10 toebedeeld. Op school moest ik daar vroeger alle vakken voor bij elkaar optellen! Het is mooi, maar ik ben wel nuchter hoor. Ik kan pas echt trots zijn als we straks een jaar open zijn en er geld verdiend wordt. Kijk, het is een droom van me om zo'n zaak neer te zetten, maar als een droom alleen maar geld kost, dan schiet het niet op. Tot nu toe gaat het boven verwachting goed, maar het moet wel zo blijven."

EVOLUEREND PROCES

Dat het inderdaad zo goed gaat, komt onder andere doordat nergens op bespaard is in Villa Thalia. De techniek is van de bovenste plank, net als de speciaal gemaakte dinnershow en het eten en drinken. Menno Iping (Beam Brothers) en Jan-Willem Uittenbogaard (DEP) vertellen over de hectische weken die ze achter de rug hebben. Het zwaarste punt van de klus zat 'm volgens Menno Iping vooral in het feit dat het tijdsbestek van vijf weken kort was en er in die vijf weken ook nog eens steeds meer plannen bijkwamen. "Het idee werd steeds groter. Eerst zouden er 'wat optredens' in een clubsetting moeten komen, maar dat groeide uit tot een volwaardige dinner-show waarin heel veel gebeurt.

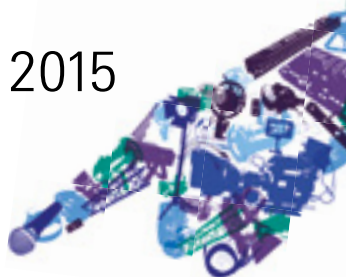
Van eenvoudige projectie groeide het uit naar 360 graden projectie en ook de twee vlieg systemen werden gaandeweg toegevoegd aan de plannen. Het was een evoluerend proces. Ons aandeel stond daarbij overigens wel aardig vast, maar met name voor het team van DEP was het continue aanpassen. Voor hen lag er de grote uitdaging om het initieel licht- en geluidsplan steeds aan te passen aan de nieuwe plannen." Jan-Willem Uittenbogaard kan het alleen maar beamen: "Het was inderdaad een enorme uitdaging om in dit tijdsbestek zo'n groot project neer te zetten. Ook de hele infrastructuur hebben wij meegenomen, dus het was echt het totale plaatje, inclusief alle wijzigingen die doorgevoerd werden."

INDRUKWEKKEND

"Het was een kaal pand, maar het is wel een monument," vertelt Iping over een extra meespelende factor in het hele verhaal. "Achter de projectiewanden zitten wat oude wanden, waar absoluut niet in geboord mocht worden. Daar hebben we dus voorzetwanden voor moeten maken." Thearent heeft getekend voor de projectieschermen, waarbij gebruikgemaakt is van het WENTEX Visueel Frame systeem. Het is een lichtgewicht aluminium frame waar door middel van een pees textiel omheen gespannen wordt. De aluminium profielen kunnen worden gebogen, waardoor het voor de toepassing in Thalia zeer geschikt is. Iping: "Dinnershows, clubavonden, bedrijfs evenementen, modeshows, presentaties.... dat ziet er mooi uit hoor, met 360 graden projectie door de 16 Christie projectoren die in het dak hangen. Er staan vier 7th Sense dataservers die er 18.000 bij 1200 pixels uncompressed uitgooien. Dat is behoorlijk indrukwekkend. Het lastigste was het uiteindelijk definiëren

prolight+sound

15 t/m 18.4.2015

Hands on energy

Het doek omhoog en de spots aan: de heetste trends op het gebied van entertainment, media en creation ziet u hier. Vergroot uw expertise met het uitgebreide aanbod aan specialistische bijeenkomsten. En ervaar de nieuwste ontwikkelingen in audio-, licht-, communicatie- en mediatechnologie, visuele communicatie, systeemintegratie en theater- en podiumtechniek zelf op Prolight + Sound 2015.

Lees meer op:

www.prolight-sound.com

info@messefrankfurt.nl

Tel. +31 (0) 70 262 90 71

 messe frankfurt

ADAMSON

THIRTY YEARS
OF THINKING
INSIDE THE
BOX

Sound and Light
Import

030-666 47 45 - info@soundandlight.nl

LICHT, GELUID EN VIDEO DOOR DEP

Verlichting:

- 100 st. Custom made V-Vorm 3D digi-led profiles
- 300m RGB-WW LED trapede profile inclusief noodverlichting
- 15 st. Showtec Infinity IB-2r movinghead
- 20 st. Showtec Infinity IS-200
- 50 st. Showtec Powerspot 9 Q6 tour
- 8 st. Martin Atomic Strobo
- 12 st. Showtec Stage blinder
- 16 st. Showtec Pixelbar 12 RGB
- 12 st. Showtec Outdoor Power LED par RGB
- 10 st. PC theaterspot
- 6 st. Fresnel theaterspot
- 8 st. ADB profile theaterspot
- 200m DEP spanningsrail
- 250 st. DEP Pinspots

Lichtbesturing:

- Grand MA2
- Madrix Touch PC

Geluidsinstallatie:

Luidsprekers:

- 16 st. SevenSound LSX-8 line array (8 per kant)
- 4 st. SevenSound LSX-18 subwoofer (2 per kant)
- 6 st. SevenSound HRX-36 (2x 18") subwoofer
- 2 st. SevenSound Ti-12 outfill
- 2 st. SevenSound Ri-4 infill
- 6 st. SevenSound LSX-8 delay
- 11 st. SevenSound Ri-8 surround effect

Versterkers:

- 3 st. SevenSound Q7 versterker (2x 3000W/4ohm)
- 12 st. SevenSound Q4 (2x1200W/4ohm)

Processing:

- 1 st. Rane HAL1x digital audio processor
- 3 st. Rane HAL3x expander
- 1 st. Rane HAL5x expander
- 1 st. Digico SD-9T digitale audio mixer inclusief D-Rackount 32 in, 16 out stage box

Videoinstallatie i.s.m. Beam Brothers

Projectors:

- 11 st. Christie DWX951-Q WXGA / 8500 AnsiLumen / 1 DLP
- 4 st. Christie DWU951-Q WUXGA / 8500 AnsiLumen / 1 DLP / lens 0.8-1.0:1
- 1 st. Titan Super Quad 1080p / 20.000 AnsiLumen / 3 DLP / lens 0.67:1 fixed

Media videoservers:

- 3st. 7th Sense Delta Infinity Quad L5400G
- 1st. 7th Sense Delta Infinity II L5400G
- 1st. Videomatrix 8x8
- 1st. Sync generator
- 1st. Black Magic Hyperdeck Pro 2
- 1st. Panasonic AW-HE120 Remote camera
- 1st. Panasonic AW-RP50 camera controller
- 1st. ETC DMX Artnet node timecode
- 1st. UDC Lighting Bridge

van de pixelspace waarop de content uitgerenderd moest worden. Je rendert niet zo maar even 18.000 pixels breed uit, daar staan behoorlijk wat computers voor te stomen. De definitieve pixelspace wisten we ook pas een week voor de opening, aangezien toen de schermen er pas ingegaan zijn. Dat was voor ons, en met name onze contentmaker, het grootste hoofdpijndossier. Maar ook dat is goed gekomen."

BOUWPLAATS

Dat laatste geldt uiteindelijk voor alles. Hoewel met name de laatste weken bizar waren, kon de opening 'gewoon' op 27 november plaatsvinden. Jan-Willem Uittenbogaard: "Het was wel apart hoor. Wij hebben hier op het eind met twintig man gewerkt om alles op tijd klaar te krijgen. De show was al aan het proefdraaien toen de installatie

nog niet eens klaar was. De artiesten liepen gewoon op een bouwplaats, met mondkapjes en al. Een uur voor de opening werd de laatste zaagtafel de zaal uitgedragen." Menno Iping lachend: "Op de ochtend voor de opening zijn er ook nog even 750 balen isolatiesteenwol op het dak gegooid. Dan weet je ongeveer de setting waarin iedereen moest werken."

Het draagt allemaal misschien nog wel extra bij aan het bevredigende gevoel dat nu overheerst bij de partijen die hebben meegewerkt aan het project. Menno Iping: "Je moet niet twee van deze projecten achter elkaar hebben, maar als ik hier nu binnenloop en zie wat we gerealiseerd hebben, dan ben ik echt trots. Het is niet zomaar een zaak. Sterker nog, in heel Europa is er echt geen club die dit allemaal heeft." ■

CREW SOLUTIONS

YOUR PROFESSIONAL PARTNER IN EVENTS

STAGEHANDS / SCAFFOLDERS / CLIMBERS / RUNNERS / FORKLIFT-
DRIVERS / FOLLOWSPOT OPERATORS / SHOWCREWS / CHANGE-
OVER CREWS / STAGEMANAGERS / PRODUCTION MANAGERS

T +31 (0) 76 520 74 07

E planning@crewsolutions.nl

I www.crewsolutions.nl

Tiësto en Efteling slaan handen ineen

De Efteling is een bijzondere samenwerking aangegaan. Samen met de wereldberoemde DJ Tiësto brengt het attractiepark in Kaatsheuvel een coproductie van Aquanura, de derde grootste fonteinenshow ter wereld. De nieuwe Aquanura-show is een 12 minuten durend schouwspel op een dancemix van bekende Tiësto- en Efteling-klassiekers. De Tiësto-Aquanura show is inzetbaar voor (zakelijke) evenementen, maar zal ook tijdens speciale momenten als Oud & Nieuw, in de voorjaarsvakantie en op de negen zaterdagen van het Negen Pleinen Festijn (zomerperiode) voor bezoekers van de Efteling te zien zijn. De première van de feestelijke show heeft inmiddels plaats gevonden tijdens een besloten evenement. Voorzitter Raad van Bestuur van de Efteling, Fons Jurgens, licht de samenwerking toe: "De samenwerking met één van 's werelds beste internationale dj's stond al lang hoog bovenaan ons wensenlijstje. Tiësto is Brabander in hart en nieren en vanaf het eerste moment ook enthousiast over de indrukwekkende fonteinenshow Aquanura. De logische samenwerking met hem was in dat opzicht snel beklonken." Tiësto zelf reageerde enthousiast op het zien van de show: "De sprookjesachtige melodieën in combinatie met mijn vette beats maken dit tot een sensationele versie van Aquanura! Ik ben benieuwd hoe alle Efteling- en Tiësto-fans op de geweldige show gaan reageren."

Shure ULX-D Bodypack-zender nu ook met LEMO3 Connector

De bodypack-zenders van ULX-D Digitaal Draadloze Systemen zijn vanaf nu ook beschikbaar met een LEMO3 connector. ULX-D is een premium digitaal systeem met 24-bits/48KHz audio en levert spectrum-efficiënte RF prestaties. ULX-D is de professionele oplossing voor veeleisende theater en podium toepassingen. ULX-D is voorzien van transparant helder geluid en geavanceerde encryptie. De (AES)256-bit Advanced Encryption Standard garandeert volledige privacy voor events en theatershows. ULX-D is naadloos te integreren in huidige media controle systemen en maakt gebruik van de nieuwste rechargeability technologie. Dit zorgt voor een prestatieduur van 12 uur voor de handheld en bodypack-zenders. ULX-D ontvangers zijn uitgerust met een uitgebreide set functies, waaronder de High Density modus, DANTE en Bodypack Frequency Diversity. Deze features zijn afkomstig uit het Axient systeem. Bodypack Frequency Diversity maakt gelijktijdig zenden over twee onafhankelijke frequenties mogelijk voor een ononderbroken audiosignaal.

Pronorm preferred supplier GLOW Eindhoven

Voor de negende keer was Eindhoven van 8 t/m 15 november jl. versierd met lichtgevende sculpturen en projecties. Als preferred supplier van alle technische voorzieningen voor het gehele festival verzorgde Pronorm dit jaar diverse grootbeeldprojecties inclusief licht en geluid. Dit jaar was Pronorm maar liefst bij ruim 17 projecten betrokken. Het thema dat de kunstenaars deze editie van GLOW uitdaagde, was er één met een diepere betekenis. Met 'Stad in beweging' wilde de organisatie ook bezoekers in beweging krijgen en een verrassende kijk op de levendige stad bieden. De hoogtepunten van het evenement waren vooral de kunstwerken op de Parklaan, bij de Augustijnenkerk en de Catharinakerk. Allemaal kunstwerken waarvoor Pronorm de complete technische installaties heeft verzorgd. In samenwerking met een vast netwerk aan kunstenaars en ontwerp bureaus realiseerde Pronorm niet alleen de gehele grootbeeldprojectie en videomapping met (Pani) projectoren, maar verzorgde zij tevens het licht en geluid. GLOW trok dit jaar 650.000 bezoekers. Een record, want vorig jaar kwamen er 520.000 mensen af op het evenement. Foto: Therese van der Biezen.

Nieuw thuis voor Unlimited Productions

Na een paar maanden van plannen en voorbereiden heeft Unlimited Productions haar intrek genomen in een nieuw pand. Het bedrijf is de laatste jaren flink gegroeid en daarom was de oude locatie behoorlijk aan de krappe kant geworden. Elders in Breda (het adres staat hieronder) werd een geschikt pand gevonden, met twee keer zoveel kantoorruimte en een grote opslagruimte, waardoor klanten nog beter geholpen kunnen worden. De adresgegevens luiden:

Minervum 7282 - 4817 ZM BREDA - The Netherlands - +31 76 5138238

25 JAAR VAL VAN DE MUUR

SCHOOL- VOORBEELD

Het Belgische bedrijf WICreations maakte optimaal gebruik van zijn mix van technische toevenarij en vernuft om een op maat gemaakt railsysteem te ontwikkelen waarover zes gigantische kolommen van LED-schermen konden rollen. Het spoor was zeventig meter lang en geplaatst vóór de historische Brandenburger Tor in Berlijn. Het maakte samen met de schermen deel uit van de groots opgezette viering van de 25e verjaardag van de val van de Berlijnse Muur.

De show bij de Brandenburger Tor, die live werd uitgezonden door een groot aantal internationale televisiezenders, was het klapstuk van een aantal festiviteiten die in het weekend van 9 november in Berlijn plaatsvonden ter gelegenheid van de herdenking van de val van de Berlijnse Muur in 1989. Deze omwenteling is zonder twijfel één van de meest symbolische gebeurtenissen in de recente Duitse geschiedenis.

VERZAMELING

In april werd WICreations benaderd door Marcus Mechelhoff, Sr. Production Manager bij Mediapool GmbH, de opdrachtgever. “Zij kenden ons nog niet, maar waren naar ons doorverwezen door Stageco Duitsland”, vertelt Geert Stockmans, projectmanager vanuit WICreations. “De kennismaking was hartelijk, al bij de eerste ontmoeting hadden we het gevoel dat het wel eens een leuke klus kon gaan worden.” Het zou inderdaad een leuke klus worden, maar complex was het zeer zeker ook, vertelt Stockmans: “We stelden de opdrachtgever in mei van dit jaar op papier een oplossing voor die eigenlijk een verzameling was van enkele technologieën die we in de laatste tien maanden op andere projecten gebruikt hadden en waar we van konden stellen dat we daarmee in staat zouden moeten zijn om dit te kunnen realiseren. Toch bleef het ‘iets verkopen op papier’ en het dan echt moeten realiseren. Dit alleen al blijft een complex gegeven met een bepaalde nervositeit. De ingenieur in ons zegt dan dat we dit eerst even moeten doortesten en dan pas aanbieden. Daarnaast is een dergelijke klus met nieuwe technologieën en nieuwe constructies die je op een Duitse markt wil gebruiken wel altijd een dingetje met hun erg strikte TÜV voorschriften en inspecties. Alleen dat aspect slurpt al veel energie en tijd op.”

UITDAGING

Tijdens het eerste contact werd door de klant een design getoond waarin zes grote videoschermen aan een trolley beam moesten bewegen. Die trolley beam zou in een Stageco Superroof constructie gemonteerd worden. Stockmans: “Zes videokolommen automatiseren aan een trolley beam is nog net geen dagelijkse routine bij ons, maar de gewenste afmetingen (4,8 bij 11m., red) per kolom en het feit dat het een outdoor event was, maakte ons vanaf de eerste minuut wel duidelijk dat het echt om een uitdaging ging.” Al na één week van studeren op het ontwerp kwam men bij WICreations tot de conclusie dat de windlasten waar rekening mee gehouden moest worden zulke hoge eisen zouden stellen aan de constructie van Stageco, dat het net wat te eenvoudig ingestoken leek. “We zagen op dat moment meer problemen dan oplossingen”, vertelt Stockmans. “We vroegen de opdrachtgever of we een voorstel mochten uitwerken op basis van een vloertrack, waarmee we de hele ‘Superroof’ zouden kunnen elimineren. Die ‘move’ durfden we te maken op basis van onze net opgedane ervaring met de tribune van de Musical 14-18. Daaruit haalden we het vertrouwen

om zeer zware lasten met zeer hoge precisie te kunnen automatiseren. Toen bleek dat de Duitse creatives die wens al vanaf het beginpunt hadden gehad, maar dat ze geen technische partner hadden kunnen vinden die het aandurfde en uitvoerbaar vond. In een week tijd hebben we een conceptueel ontwerp gemaakt. Dat is verder in het traject door onze R&D afdeling verder uitgewerkt, maar in grote lijnen was de uiteindelijke uitvoering behoorlijk gelijk aan dat eerste voorstel.”

STAATSORKEST

De schermen gleden soepel heen en weer over de rails. Zo kon de tienduizenden bezoekers van het festival het uitzicht op de Brandenburger Tor worden ontnomen of juist getoond. Op de twee podia die vóór de Tor waren geplaatst, werden optredens verzorgd door de Duitse sterren Fantastischen Vier, Udo Lindenberg, DJ Paul Kalkbrenner en vele anderen; daarnaast gaf Peter Gabriel een unieke orkestrale uitvoering van het lied ‘Heroes’. Hoogtepunt van de avond was het oplaten van 8.000

'HOOGTEPUNT VAN DE AVOND WAS HET OPLATEN VAN 8.000 WITTE, MET HELIUM GEVULDE BALLONNEN DIE DE ROUTE MARKEERDEN WAAR DE MUUR EENS STOND.'

witte, met helium gevulde ballonnen die de route markeerden waar de Muur eens stond. Dit oplaten werd op het podium begeleid door het Berlijnse staatsorkest dat de Negende Symfonie van Beethoven speelde, de ‘Ode aan Vreugde’, onder leiding van dirigent Daniel Barenboim. Het geheel werd afgesloten met een indrukwekkende vuurwerkshow.

DOORKIJK

De set bij de Brandenburger Tor, inclusief de schermen, was zoals gezegd een ontwerp van het creatieve team van Mediapool onder leiding van Marcus Mechelhoff. Dit bedrijf was tevens de producent van de show. De schermen waren elk 11 meter hoog en 4,8 meter breed en hadden een gewicht van 9,2 ton (inclusief opbouw). Het geheel vormde dus in totaal 55 ton aan schermen – inclusief de techniek – die tijdens de optredens soepel en elegant heen en weer moesten kunnen rijden. De ‘doorkijk’ – het onbelemmerde zicht op de Brandenburger Tor – was het doel dat Marcus Mechelhoff nastreefde. In de ‘gesloten positie’ vormden de schermen één groot oppervlak. Daarmee werden de beroemde Dorische

zuilen van de Brandenburger Tor geheel aan het zicht onttrokken en kon het publiek de twee podia zien die aan weerszijden ervan waren opgetrokken. De 'open' stand, met de LED-schermen naar de zijkanten gereden, bood het publiek een compleet zicht op het neoklassieke historische monument, dat speciaal voor deze gelegenheid verlicht werd middels een lichtontwerp van Björn Hermann. De speciale carts waarop de schermzuilen waren gemonteerd, waren gebaseerd op de standaard WI-Tower basisframes en trussingsegmenten van WICreations. De aandrijfunits van de carts waren gebaseerd op die welke eerder dit jaar zeer succesvol werden gebruikt tijdens de 14-18 Musical Spektakel productie in Mechelen. Daar werden ze toegepast om een complete tribune met tweeduizend mensen erop over een afstand van honderd meter heen en weer te rijden over de locatie. De aandrijfunits en het computersysteem dat de servomotoren aanstuurde, maken gebruik van het EVO-systeem van de Britse producent Kinesys. Elke cart had een eigen motor voor het aandrijfsysteem. Een tweede slave drive unit was nodig om de carts soepel door de twee gebogen segmenten van de track te leiden en om de horizontale windbelasting op de LED-schermen op te vangen.

RAILSYSTEEM

Het op de grond geplaatste, voor zware belasting geschikte railsysteem van WICreations heeft een maxi-

male afwijking van één centimeter. Het werd speciaal ontwikkeld voor dit project, maar met de bedoeling om het vaker toe te passen. Deze railsegmenten werden ontwikkeld door de R&D afdeling van WICreations in nauw overleg met Stageco en zijn gebaseerd op standaard Layher systeemplengtes voor toekomstige toepassingen. De maximale bewegingssnelheid voor dit concert was 300mm per seconde, waarbij de carts uitermate soepel en precies bewogen via een Kinesys Vector controlesysteem dat voor de show werd bediend door Ross Maynard. Evenals Mediapool, dat vele belangrijke events verzorgde voor toonaangevende Duitse overheidsorganisaties, werkte het WI-team nauw samen met XL Video Germany dat de LED-schermen leverde, en de Duitse afdeling van Stageco die de structuur bouwde waarop het railsysteem rustte.

DEMONSTRATIE

Zoals gezegd vormden de uitzonderlijke afmetingen en het gewicht van de schermen een aparte uitdaging. Daar kwam nog bij dat het allemaal moest werken in november, in de openlucht in midden-Europa, waarbij rekening moet worden gehouden met wind en andere mogelijk klimatologische omstandigheden. De voorschriften van de Duitse TÜV stelden dat het systeem volledig operationeel moest kunnen zijn bij windsnelheden van maximaal 65km/u (18 meter per seconde). De consequenties die

dit had voor de bouw vormden de echte uitdaging voor het R&D team van WICreations, dat onder leiding stond van Filip Wouters. Drie weken voor aanvang van de show vond een complete demonstratie met één cart plaats voor de klant in het hoofdkantoor van WI in het Belgische Heist-Op-Den-Berg.

EFFICIËNT

Het tien personen tellende montageteam van WI begon een week voor het event op locatie met de opbouw van het systeem. Tijdens de montage waren de weersomstandigheden uitstekend en alle preproductie vergaderingen met Mediapool, Stageco en XL Video resulteerden in een uitermate efficiënte set-up zonder vertragingen. Op dag drie was het WI-team al bezig met tests waarbij alle zes carts waren betrokken. De Brandenburger Tor 'Einwohnerfest' show was het hoogtepunt van een weekend vol actie, inclusief kunst en interactieve installaties, ter nagedachtenis van en herinnering aan de vreedzame revolutie van 1989 en het vallen van de Muur.

VERTROUWEN

Op de vraag hoe soepel de productie verlopen is voor WICreations, antwoordt Geert Stockmans helder: "Op een schaal van 10 scoort dat toch wel een 8. Mediapool krijgt hier een behoorlijk deel van de credits voor. Ze hebben als klant heel snel veel vertrouwen in ons voorstel getoond en dit al eind mei, begin juni bevestigd in een contract waardoor we een mooi traject konden uitzetten en dit netjes sequen-

tieel konden doorlopen. Vaak maakt tijdsdruk een dergelijke aanpak onmogelijk, met onvermijdelijk noodzakelijke compromissen. De full scale test met ons prototype had ik persoonlijk liever net iets sneller uitgevoerd gezien, maar dit bleek onmogelijk door de levertijd van bepaalde componenten." Ook over de samenwerking met de betrokken partijen is Stockmans zeer te spreken: "De samenwerking met het productieteam van Mediapool verliep uitstekend. Ik denk dat we beiden terugkijken op een samenwerking volgens het boekje. Daarnaast liep de samenwerking met Stageco en XL Video voortreffelijk. Beide zijn partners waar we vaker mee in contact komen. De bedrijven kennen elkaars methodes en processen, wat de communicaties erg kort op de bal hield."

VOORBEELDCASE

Al met al kijkt WICreations met volle tevredenheid terug op de klus, benadrukt Stockmans: "Soms zou je graag een productie willen uitzetten in een tijdlijn, als een soort schoolvoorbeeld van hoe projecten zouden moeten lopen. Geen enkel project is 100% perfect, er blijft altijd wel iets te leren en de volgende keer zal altijd net iets beter zijn. Daarvoor zitten we ook met zijn allen in deze business, omdat we weten dat het deze ene keer goed moet zijn, maar we onderweg ook willen leren hoe we het een volgende keer weer net iets beter of efficiënter kunnen doen. Maar deze opdracht komt toch zeker in aanmerking als een dergelijke voorbeeldcase." ■

THE PRODUCTION FACTORY
ENTERTAINMENT TECHNOLOGY

• TECHNICAL PRODUCTION MANAGEMENT • LOGISTICS • SITE COORDINATION •

• TECHNICAL DESIGN • SOUND • LIGHTING • VIDEO • STAGING • POWER • SITE FACILITIES •

DELTA 46 6825 MS ARNHEM NEDERLAND
PHONE +31- 0 26-38.40.110 FAX +31- 0 26-38.40.111
E MAIL MAIL@PROFAC.NL WEBSITE WWW.PROFAC.NL

Het gemak van goed werkende IT

H&S computerservices
bel 0120 233633 of
mail: a.alphenaar@hualmers.nl

BEN DE WILD PRODUCTIONS

Event organisatie Event inrichting Event acquisitie

Ben de Wild Productions BV
Postbus 95 - 3780 BB Voorhuizen - 0342-473251 - info@ben dewild.nl - www.bendewild.nl

Event Medical Service (EMS)
Event Medical Service

Levert voor u complete medische en brandtechnische ondersteuning, advisering en hulpverlening bij evenementen.

Loopkantstraat 2e - 5405 NB Uden
0413 33 21 52 F 0413 37 53 45
E info@ems.nl - I www.ems.nl

CREATIVE TECHNOLOGY
WWW.CTHOLLAND.COM

THE MOJO BARRIERS®
www.mojobarriers.com

Omnido
Evenementverzekering

Festivals, Dance, Cultureel, Sport, Zakelijk.

078 - 677 3265
www.evenementverzekerd.nl

EASY@WORK
Evenementen uitzendbureau

24 uur per dag Stagehands door heel Nederland

☎ 0317- 414 750 🌐 www.easyatwork.nl

STAGECO
NEDERLAND B.V.

WWW.STAGECO.COM

ShowTex
AMAZING STAGE FABRICS IN MOTION

Energieweg 2b - 3762 ET Soest
the Netherlands
T +31 35 693 86 92 - F +31 35 693 87 55
E info.nl@showtex.com - I www.showtex.com

XL VIDEO®

www.xlvideo.com

Almat

Organiseert u een evenement of heeft u tijdens een drukke periode gebrek aan een machine?

0573 - 44 80 82
verhuur@almatlaren.nl
www.almatlaren.nl

GIGANT
Gigant International BV
Meerheid 115
5621 DK Eersel
T +31(0)497 51 77 71
WWW.GIGANTINTERNATIONAL.COM info@gigantinternational.com

PODIUMBOW
VERDIEPINGSVLOEREN
EVENEMENTENCONSTRUCTIES
SCHANSEN

SETTING THE SCENE
FOR YOUR EVENT

AREAS
foetal & sales B.V.

Officiële importeur en distributeur van Pipe & Drape, TexInt en Mobile Airwall. Totaal inrichting voor uw evenement.

Veldzicht 3, 3454 PW De Meern
T +31 (0)30-242 82 50
F +31 (0)30-242 82 59
E info@all-areas.nl
I www.all-areas.nl

Grip op geluid!

artlogic®
people network

artlogic bemiddelt en levert Stagehands en technici in de media- & evenementenindustrie.

Betrouwbaar, toegewijd, heldere werkwijze, uitgestrekt Europees netwerk.

artlogic BV Nederland - T: 013 2201106
info.nl@artlogic.biz - www.crewpool.nl

SMELT
PORTOFOONS.nl

Kolibrie
HORECA PAYROLLING

KLOKGEBOUW
EINDHOVEN

De voormalige fabriekshallen van het Klokgebouw op Strijp-S in Eindhoven bieden een capaciteit van max. 9000 bezoekers. Het is een ideale locatie waar de meest uiteenlopende creatieve projecten met volledige vrijheid kunnen worden georganiseerd.

MEDIA & EVENT
PRODUCTIES

WWW.VINKEVISION.NL

WISH
Outdoor

www.wishoutdoor.com

R & S
verhuur en verkoop
communicatie apparatuur

Roer 48
3068 LE Rotterdam
+31(0)10 4672616
www.rsverhuur.nl
info@rsverhuur.nl

RS VERHUUR
Your partner in communications !

AMPKO
FLASHLIGHT

CREATIEVE OPLOSSINGEN IN
LICHT, GELUID, VIDEO EN RIGGING

www.ampko-flashlight.com

INTERSTAGE

www.interstage.eu

SIGHTLINE
PRODUCTIONS

www.sightline-prod.com

fence4events.nl
your crowd controlled !

WWW.FENCE4EVENTS.NL

Over VVEM:

De Vereniging Van EvenementenMakers is in 2001 opgericht als brancheorganisatie voor professionals in de publieksevenementenbranche.

De VVEM vertegenwoordigt bedrijven uit verschillende hoeken van de evenementenbranche. Zowel organisatoren, locatieverstrekkers als leveranciers vinden hun plek binnen deze brancheorganisatie. Kwaliteit, veiligheid en professionaliteit worden als kenmerken uitgedragen. De leden kunnen naar workshops gaan, die op de evenementenpraktijk zijn toegespitst. Er zijn ook vele andere momenten om elkaar te treffen. Directie, secretariaat en kenniscentrum staan klaar om het belang van het maken van goede en veilige evenementen aan te geven en ook andere professionals in de evenementenindustrie te helpen.

Stationsstraat 2a
3851 NH Ermelo
Telefoon: 0341 559504
Fax: 0341 559080
www.vvem.nl

OAKSOFT DIRECTEUR GEERT VAN ERVEN:

APETROTS OP JUBILEREND OAKSOFT

Waar Geert van Erven, directeur van OakSoft, tot voor kort potentiële klanten ervan moest zien te overtuigen dat OakSoft niet te klein was, moet hij – met name sinds het binnenhalen van AED Rent als klant – juist benadrukken dat ook kleinere verhuurbedrijven bij hem kunnen aankloppen voor licenties. “We zijn in alle opzichten gegroeid in de vijf jaar die we nu bestaan”, blikt Van Erven terug. “We bouwen alles zelf in eigen huis en zijn in die korte tijd een van de belangrijkste leveranciers geworden van softwareverhuur in de evenementenbranche.”

Tilburger Geert van Erven begon zijn carrière in de entertainmentwereld op jeugdige leeftijd, maar in een totaal andere rol dan tegenwoordig. “Ik was zeven, acht jaar toen ik door Johnny Hoes werd ontdekt en als kindsterretje Little Ricky op het podium stond met artiesten als Vader Abraham, de Mounties en Corry Konings.

Afgelopen keer was ik op het Mega Piratenfestijn en zie ik Ludo Voeten binnenkomen met Lee Towers. Als jongen van tien jaar reed Ludo met mij heel Nederland rond van zaal naar zaal, samen met mijn ouders. Ik kwam later ook bij Hans van Willigenburg op de radio en bij later zelfs ook bij Mies Bouwman op TV. Maar daarna kreeg ik problemen. De

Arbeidsinspectie maakte een einde aan mijn artiestenleven." Het bloed kroop echter waar het niet gaan kon; Van Erven werd radio-discojockey. "Samen met mijn jeugdvriend Rob Stenders maakte ik net over de grens programma's voor Radio Starlight, dat tot aan Nijmegen te ontvangen was. Een mooie tijd."

'CLEAR' EN 'FORTUNA'

Het serieuze werk begon voor Van Erven toen hij 'in de automatisering rolde'. Zijn eerste grote project was de ontwikkeling van het programma 'Clear', dat ruim twee decennia later nog altijd wordt gebruikt door de grote afvalverwerkingsbedrijven. Eenmaal op eigen benen, met softwarebedrijf Trivium, lukte het hem met het pakket 'Fortuna' opnieuw marktleider te worden, dit keer in een totaal andere branche: de advocatuur en het notariaat. Nadat hij zijn aandelen van Trivium had verkocht en even als zzp'er bij een andere leverancier in de verhuurwereld had gewerkt, begon Van Erven toch weer voor zichzelf. "Ik vond dat bij het bedrijf waar ik voor werkte binnen de verhuur de software niet voldeed aan de modernste eisen en ik zag het daar ook niet meer gaan gebeuren. Toen ben ik met OakSoft gestart. De meeste andere softwarebureaus doen verhuur er vaak bij, wij hebben ons gespecialiseerd."

BLIND VERTROUWEN

Van Erven is nog altijd dankbaar voor het feit dat enkele bedrijven hem vanaf de start blind vertrouwen gaven. "Dat is het succes van OakSoft geweest. De meeste IT-startups mis-

lukken namelijk niet doordat hun product niet op de markt komt, maar omdat er domweg geen klanten zijn. Dan wordt er een verkoper aangenomen die het niet verkocht krijgt en dan moet de volgende langs komen die het dan beter moet doen. Het voordeel van OakSoft was dat ik zelf als één van de programmeurs aan de slag kon gaan, maar dat ik ook wist dat ik als accountmanager een goed product aan de man kon brengen. Dan moet je dus zorgen voor een goed product en hoe weet je dat? Ik deed daarom aan 'Customer Development', oftewel: 'betrek zo vlug mogelijk je doelgroep bij je productontwikkeling.'" Onder meer HVR Show Equipment, Soundworks, Faber AV, The Powershop en Van Ham Tenten & Podia gaven Van Erven het vertrouwen om mee te doen. "Het mooie daarvan was dat alle disciplines binnen de verhuur daarbij zaten. We hebben toen één pakket ontwikkeld waar iedereen goed mee kan werken, OakTree Rent. Tachtig procent daarvan wordt door vrijwel iedere klant gebruikt, daarnaast hebben wij een aantal modules ingebouwd die klanten met specifieke eisen en wensen kunnen gebruiken. Het pakket is nooit helemaal klaar. Er zijn bij ons vijf mensen vrijwel continu aan het programmeren. We willen steeds blijven verbeteren." Begin 2015 komt OakSoft dan ook met de vierde versie van het pakket, OakTree Rent 4.0. Die bevat onder meer een uitgebreide verkoop- en abonnementenmodule. "Die laatste hebben we samen met Antonis Sanitairverhuur uit Goirle ontwikkeld", vertelt Van Erven. "Het is met name handig voor bedrijven die aan 'lange termijn verhuur' doen met maandelijkse facturering." OakTree 4.0 heeft een complete make-over gehad. Voor bestaande en nieuwe klanten is dat allemaal gratis.

AED RENT

Geert Van Erven was al trots op zijn klantenbestand, waar onder andere ook Triple Showtechniek, Storysound en Sennheiser deel van uitmaken. Onlangs werd de trots alleen nog maar groter, toen ook AED Rent, de nummer één verhuurder in Europa besloot in zee te gaan met OakSoft. "Niet alleen voor hun Belgische vestiging, maar in alle landen waar zij vertegenwoordigd zijn", aldus Van Erven. Net na de zomer van 2013 werd OakSoft benaderd door Care Consulting, met het verzoek om mee te doen aan een selectieprocedure voor verhuursoftware. Zonder dat de naam werd genoemd had Van Erven al snel door over wie het ging. "Wij zijn al jaren in de verhuurbranche werkzaam en toen men ons zei dat het ging om de enige Europese en grootste 'AV-equipment bankier' met hoofdkwartier in België, was één-plus-één al snel drie. AED Rent was op zoek naar nieuwe software en ons werd verzocht om ook een aanbieding te doen. Uiteraard een heel mooie kans, maar door de omvang van het project zijn wij er vanuit gegaan dat men wellicht zou kiezen voor de gekendere standaard ERP pakketten in de markt. Wellicht was dat ook wel de sleutel van het succes. Tijdens het lezen van de voorwaarden waaraan de software zou moeten voldoen werd

Large rental stock

Heistse Hoekstraat 3D | B-2220 Heist-op-den-Berg | info@wicreations.com | +32 (0) 16 85.21.60

WIcreations.com
Special Constructions and Effects

Concept design
Technical design
Internal engineering
Finite element calculations
Construction & testing

WImotion.eu
Innovative motion solutions

Variable speed chain hoists
SIL3 Winches
Elevators
Moving bridges
Laser guided wagons
WI-tracking system

*Everything
ZERO SPEED!*

WIREnt.be
Rental Structures

WI-Shelter
Stage structures
Festival towers
& ground supports

Follow us on

Project:
25 Years Fall of the Berlin Wall

Quinty's Crew 24*7

Wij zijn gespecialiseerd in het leveren van kwalitatief, enthousiast en goed personeel met ruime kennis en ervaring.

Alle Crew op het gebied van evenementen, concerten, theater, tv-studio's

- Lichttechnici
- Videotechnici
- Geluidstechnici
- Stagehands
- Barpersoneel

- Volgspotters
- Riggers
- Magazijnmedewerkers
- Heftruck-/Hoogwerkerchauffeurs
- C/CE Chauffeurs

Kijk op onze website voor meer informatie

www.QuintyCrew.nl

Met een garandeerde bereikbaarheid 24*7

Besmerkebaan
Candorweg 10 unit 545
7312 AC Apeldoorn

Postadres
Postbus 1406
7301 BR Apeldoorn

T: +31 (0)55 534 1190
M: +31 (0)6 2626 4545

E: info@quintycrew.nl
W: www.quintycrew.nl

PROnorm

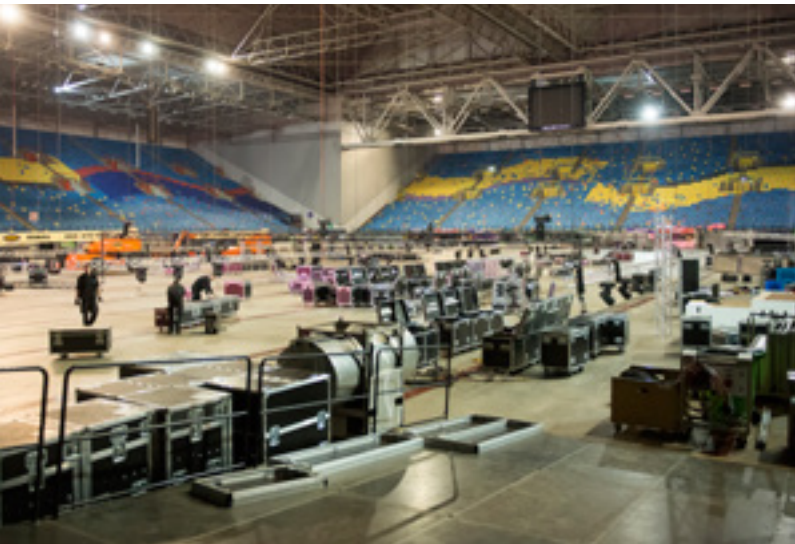
urban experiences

Lijn Helmond-Venlo I
5705 BW Helmond
0492 542 111

Regenbeemd 42 HalV
4825 AT Breda
076 560 0211

info@pronorm.org
www.pronorm.org

Pronorm is onderdeel van Mansveld Expotech Groep.

al snel duidelijk dat wij toch tegemoet konden komen aan een aantal door AED Rent vooropgestelde eisen. Bij de eerste letter die door ons is geprogrammeerd zijn wij al uitgegaan van AV-verhuurbedrijven die met meerdere vestigingen annex magazijnen werken en waar complexe administratieve processen nu eenmaal bij horen. Al snel werd de omvang van het project bekend. Vanuit het hoofdkantoor in België (Willebroek) gaan alle vestigingen in Nederland, Duitsland, Frankrijk en Engeland centraal werken met het softwarepakket van OakSoft. We zijn direct in kaart gaan brengen wat er dan nog aan OakTree Rent zou ontbreken. Zo is OakTree Rent wel multi-lingual maar nog niet multi-valuta. We kenden nog geen reparatie voor derden en zo ontbraken er nog wel een aantal zaken. Maar die werden door ons benoemd en gewogen."

HOGER NIVEAU

Van Erven haalde met AED Rent haar grootste order binnen sinds de oprichting in 2009. Hij is dan ook trots: "Het is het succes van het harde werken van ons team van professionals en onze collega-verhuurders. Toen we begonnen heeft een aantal gerenommeerde verhuurbedrijven de nek uitgestoken om samen met ons de beste oplossing te gaan ontwikkelen voor verhuurders. Daarbij hebben wij onze internationale automatiseringservaring gebruikt om wel de focus te houden op het midden- en hoge segment van deze markt. Door direct een volledig geïntegreerd financieel systeem aan te bieden, inclusief het volledig beheren van alle praktijkzaken, zorgden we ervoor dat we steeds meer functionaliteiten in onze software integreerden, die als uniek werden beschouwd binnen onze branche. De keuze van AED Rent voor OakSoft zal dit opnieuw naar een hoger niveau brengen. Daarvan zullen al onze klanten mee gaan profiteren, want AED heeft bewust niet gekozen voor een 'maatwerk-oplossing', maar wil juist een softwarepakket gebruiken dat standaard is voor de klantenkring. Met de branchekennis die wij in huis hebben en het klantenbestand van OakSoft dat uitsluitend bestaat uit collega-verhuurbedrijven, zal elke volgende versie beschikbaar zijn voor onze gehele gebruikersgroep."

BESTE RESULTAAT

OakSoft is direct van start gegaan met de implementatie van AED Rent. Projectmanager Twan Brok van OakSoft over de aanpak. "Het mag duidelijk zijn dat onze focus dit jaar gericht was op het succesvol implementeren van AED. Daarbij verloren we uiteraard onze bestaande klanten niet uit het oog. Met de verdere uitbreidingen en aanpassingen aan onze software hebben we zelfs twee vliegen in één klap geslagen." Aan de kant van AED werd het project begeleid door CARE Consulting Services. "Wij hebben bij het toetsen van de software oplossingen aan de RFQ een maximale match gezocht met standaard software en daarbij getracht het maatwerk tot een minimum te beperken. OakSoft gaf hierin het beste resultaat. Tijdens de gevoerde contractonderhandelingen vonden wij in OakSoft bovendien een partner die meedacht met de eisen en wensen van AED. Hierdoor konden beide partijen AED de beste garantie geven voor een goede uitvoering van het omvangrijke project. En dat is tot vandaag de dag ook zo gebleken", aldus Renzo Caponi, managing partner van CARE Consulting Services.

APETROTS

Ook Glenn Roggeman (CEO van AED Group) is enthousiast over de keuze voor OakSoft: "Een van de kernwaarden binnen AED Group is de voortdurende investering in gestandaardiseerde hoogtechnologische AV-materialen. Soms niet alleen wat het verhuurpark van licht, geluid of videoapparatuur betreft, maar in dit geval geldt dat ook voor nieuwe verhuursoftware. En de juiste keuze was uiteraard van primordiaal belang voor huidige ontwikkelingen en toekomstige plannen bij AED Rent." Al even blij is Geert van Erven zelf natuurlijk: "Ik ben apetrots dat niet alleen AED maar afgelopen jaren zeer veel andere professionele verhuurbedrijven voor ons hebben gekozen. Dat maakt ons jubileumjaar ook zo fantastisch. Stil zitten doen en kunnen we echter zeker niet. Daarom zijn wij nu al bezig met onze versie 5.0 terwijl 4.0 nog gelanceerd moet worden. En voor al onze klanten is dit goed nieuws, want alle aanpassingen die wij samen met onze klanten bedenken en in de software inbrengen, komen voor iedereen beschikbaar. Nu en in alle toekomstige versies." ■

GLENN ROGGEMAN (CEO AED GROUP)

AV-BANKIER

Dat het niet slecht met je hoeft af te lopen als je op zestienjarige leeftijd met school besluit te stoppen, heeft Glenn Roggeman (CEO van de AED group) al lang en breed bewezen. De vriendelijke Vlaming, die zich overigens meer Europeaan voelt, staat aan het hoofd van negentien bedrijven, heeft onlangs een franchise AED-vestiging geopend in Dubai en wil met zijn vorig jaar aangekochte AED Studios - een complex van zestien studio's tussen Brussel en Antwerpen - de hemel verder bestormen. In het geval van Roggeman moet het raar lopen, wil dat niet lukken.

Twaalf jaar was Glenn Roggeman, Mechelaar van geboorte, toen hij als DJ zijn eerste voorzichtige stappen zette in de AV-wereld. "Ik dacht toen al snel te kunnen inschatten dat je als DJ niet veel geld zou kunnen verdienen, omdat je nou eenmaal maar één klus tegelijk kan draaien. Dat is nogal een verkeerde inschatting gebleken." Niet dat Roggeman spijt heeft van de keuze. Als vijftienjarige besloot bij namelijk een verhuurbedrijfje te gaan beginnen, door discobars te verhuren aan andere DJ's en bedrijven. "Amateuristisch uiteraard, maar ik kon op die leeftijd al wel geluid neerzetten voor 3.000 à 4.000 bezoekers. Dat ging goed. Het ging zelfs zo ver dat ik als zestienjarige mijn eerste vrachtwagen kocht - gereden zonder rijbewijs - en de eerste grotere klussen ging doen."

ONDERSTEUNEN

De verhuurondersteuning die Roggeman begon, was feitelijk de start van AED Rent. "Met de verhuur de verkoop ondersteunen, dat was de ideologie", legt hij uit. "Iemand wil een luidspreker kopen. Koop die dan bij ons, want wij kunnen u ook ondersteunen vanuit de verhuur...Rental Support. Die gedachte kwam ook voort uit een stukje idealisme. Ik zag dan een DJ die met twee speakers stond te werken, dat gaf een onaangenaam geluid. Je had 4, 6 of misschien wel 8 speakers nodig op de grotere fuiven, maar die had zo'n DJ niet. Die wilde ik dan gaan ondersteunen." Ondersteunen in plaats van concurreren, het is nog altijd de leidraad binnen de bedrijven van Roggeman. "Ik ben nooit graag de concurrentie aangegaan en werk liever samen. Dat is voor veel mensen moeilijk te begrijpen. De meeste bedrijven willen de klussen rechtstreeks en pikken een klant graag af. Dat is de reden

waarom ik in 2003 ook gestopt ben om rechtstreeks producties te draaien. We doen alleen nog maar verhuur naar andere verhuurbedrijven. Er zijn veel kopieën van ons bedrijf, maar er is er niet één die zo rechtlijnig is en alléén dit doet."

RENDEMENT

Roggeman begon vroeger met alleen geluid, maar binnen een jaar behoorde ook licht tot de middelen van zijn bedrijf. Zijn eerste aankoop op dat gebied waren driehonderd Par 64's, zulke aantallen waren destijds nog ongehoord op de Belgische markt. "Door de jaren heen ging de evolutie steeds verder", legt Roggeman uit. "Rigging, video...feitelijk willen wij de internationale bank zijn op het gebied van AV-materiaal. Bedrijven zouden bijvoorbeeld maar een beperkt aantal speakers zelf moeten kopen, zodat ze een goed rendement hebben. De rest kunnen ze dan bij ons huren of leasen. Want als je teveel koopt, wat alle bedrijven doen, dan hebben ze er achteraf geen werk voor en gaan ze de prijs drukken. Dat is een vicieuze cirkel in ons vak en op die manier krijg je cashflowproblemen. Daarom heb ik al snel gezien dat je beter samen aan iets kunt werken, zoals in de financiële sector, dan tegen elkaar. Er zit heel veel kennis en kunde in ons wereldje, maar wellicht wat minder financiële onderbouwing. Ze hebben liever de luidspreker zelf, dan dat ze het in hun kaskrediet of in wentelkredietvorm gaan gebruiken."

AV-BANKIER

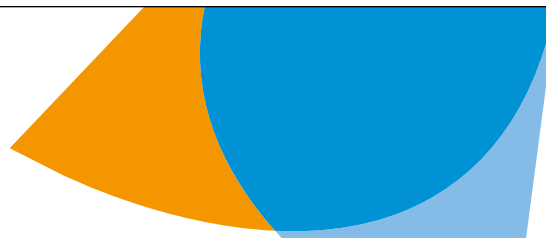
Het is een filosofie die Roggeman nog steeds heel vaak moet uitleggen. "Ik denk zelfs dat maar 1% van de bedrijven die filosofie echt goed begrijpt", vertelt hij. "De rest denkt rijk te worden door

een krachtige tool hoeft niet ingewikkeld te zijn

RENTMAN.NL

totaaloplossing voor efficiënt en overzichtelijk beheer van verhuur en AV-producties

Specialist op het gebied van bewegingstechnologie voor de evenementenbranche

The Voice of Holland

NEO EVENT ENGINEERING

Contactweg 22 - 1014 BH Amsterdam - T 0031 (0) 20 48 88 226

WWW.NEOAMSTERDAM.COM

veel AV-materiaal te kopen, maar je wordt er juist arm van. Aan het eind van je carrière heb je dan een magazijn vol oude spullen en geen cashflow meer. Investeer in de juiste aantallen, investeer in nieuwe technologieën en blijf dat doen! Als morgen kleine line-arrays in trek zijn, zorg dan dat je er genoeg van hebt. Zijn het over zes maanden juist grote line-arrays; zelfde verhaal. De ideale vorm is dus een flexibel krediet. Niet in geld, maar in toestellen. Dat is onbestaand in het wereldje, maar bij ons kan het wel. Wij doen het en het heet flexlease.” Roggeman ziet AED als een AV-bankier, die andere bedrijven kan helpen bij hun exploitatie. “Als je AED perfect begrijpt en gebruikt, dan ben je als bedrijf in balans en in operationele zaken ver voor op de rest. Gebruik je ons als ‘een’ verhuurbedrijf of ‘een’ verkoopbedrijf, dan mis je kansen om je bedrijf te optimaliseren. We zijn namelijk niet één van de zoveel bedrijven.”

KONIJNEN

Glenn Roggeman houdt ervan om dingen beter te maken. Met de aankoop van de AED Studios is dat al net zo: “Ik wilde dat dit complex in Europese handen bleef. Natuurlijk waren er mensen die zich afvroegen waarom we de stap gezet hebben, maar we staan er ook om bekend dat we elk jaar wel een paar konijnen uit onze hoge hoed toveren. Ik ben hier ingestapt met een duidelijk idee van wat entertainment in zijn brede vorm betekent. Natuurlijk, zestien tv-studio’s op één plek in een landje als België, waar het televisielandschap in een dalende lijn zit, dat roept vragen op. Als het alleen voor tv-jobs geweest zou zijn, dan wat het een slechte zet geweest. Maar we doen veel meer. Pre-producties van musicals, bedrijfsevenementen, introducties en film. We gaan hier topfilms binnenhalen. Laatst hebben we hier de film ‘Grace of Monaco’ opgenomen, dan praat je over een budget van meer dan 30 miljoen Euro. Bovendien zitten we achter ‘box office’ films aan, met budgetten van 100 tot 200 miljoen dollar. Nog nooit gedaan in de Benelux, maar dat willen we hierheen halen.” Ook de pre-productie van internationale tours gebeurt al op het complex. “Daarom hebben we hier ook een helikopterhaven”, legt Roggeman uit. “In 35 minuten vlieg je vanaf hier naar Amsterdam, Londen kost je nog geen anderhalf uur. Bovendien hebben we hier hotelfaciliteiten, appartementen,

dansstudio’s, kantoren, fitnessruimten...alles op één plek. Als we het niet hadden gedaan, dan was dit een woongebied geworden en was de entertainmentindustrie verarmd.”

RATIONEEL

Roggeman staat te boek als een rationele ondernemer. Zelf noemt hij zich vooral ook een zeer direct man. “Daardoor ben ik op het eerste moment misschien niet altijd direct geliefd. Wit is bij mij wit en zwart is zwart. Ik ben moeilijk van mijn ideeën af te brengen, tenzij mensen met onderbouwde feiten komen. Ik kan er ook heel slecht tegen als mensen met ‘ja maar’-excuses komen. Ik ben slecht in human resources, maar heel goed in rationeel denken en handelen. Daardoor ben ik niet de meest populaire man, maar wel de man die ons vak heeft veranderd. Niet alleen qua werkwijze en kwaliteit, maar ook qua prijsstelling. Onze prijslijst is wereldwijd namelijk dé referentie voor andere partijen.”

GELUK EN ONGELUK

Met afgunst van andere partijen heeft AED volgens Roggeman nauwelijks nog te maken: “Ik denk dat we die fase voorbij zijn. Vandaag de dag begint men te begrijpen dat we niet het traditionele verhuurbedrijf zijn, maar meer de bankier. Misschien is de verhuur over tien jaar wel ‘nul’, omdat de mensen meer leasing willen hebben. Ik duw het bedrijf niet in de richting van waar ik zelf wil zijn, maar juist in de richting waar de markt ons nodig heeft. Dat is uniek. Ik predik niet ‘verhuren’ of ‘verkoop’, maar ik predik de optimalisatie van balans. Waar kan ik bedrijven helpen? Een bedrijf dat goed nadenkt, pakt de communicatiestroom naar ons toe goed op. We zijn er om bedrijven te helpen optimaliseren, niet meer en niet minder.” Op de vraag of Roggeman wel eens plannen heeft die mislukken, reageert hij nuchter: “Ongeluk overkomt je, geluk trek je aan. Dat is een realiteit. Als je wordt aangereden bij het oversteken, dan kan ik je officieel mededelen dat je niet goed hebt uitgekeken. Steek je veilig over, heb je dan geluk gehad of heb je gewoon goed uitgekeken? Zo is het met een bedrijf ook. Ik heb negentien bedrijven en ze zijn alle negentien succesvol. Als je ‘the name of the game’ snapt, dan is het nog gemakkelijk ook.” De negentien bedrijven van Roggeman zijn overigens niet allemaal in de entertainment-

FABER

AUDIOVISUALS

WWW.FABERAV.NL

(+31)(0)518 - 40 16 29

Creator of live experiences

Global marketing symposium

AMSTERDAM

OakSoft
RENTAL SOFTWARE

Version 4

OAKSOFT
RENTAL SOFTWARE

De meest complete ERP oplossing voor de verhuurbranche, materiaalbeheer, relatiebeheer personeel- wagenplanning, abonnementen, verkoopmodule, inhuurmanager, service/onderhoud routelijsten, eigen financiële administratie, HRM, koppeling KvK, postcode database, verlof- en urenregistratie, reparaties, multi-valuta, barcode en Rfid, manco- en schade afhandeling, calisheets, personeel informatie centre, offertes, facturatie, documentenbeheer en meer...

 www.oaksoft.eu | sales@oaksoft.eu | t: +31 (0)13 - 20.32.333

industrie actief. Staal, painting, helikopters...het komt allemaal voorbij in het portfolio van de Vlaming: "Technologie is mijn grote passie en dat zie je wel in veel bedrijven terug. Neem de helikopters bijvoorbeeld. Het is ongelooflijk om zoiets op de grond te zien staan en het recht omhoog de lucht in te zien gaan. Een machtig gezicht! Zulke dingen vind ik echt fascinerend. Het leren vliegen in een helikopter is ook meteen het aller moeilijkste dat ik ooit in mijn leven gedaan heb, maar het is echt de moeite waard geweest."

LEERCURVE

Wie denkt dat Roggeman geen tijd heeft voor andere zaken dan werk alleen, vergist zich. "Ik heb gewoon een vrouw en drie kinderen, waar ik ook tijd mee doorbreng. Tot een jaar of drie geleden werkte ik zo'n honderd uur in de week, maar ik heb mezelf opgelegd daar een betere balans in te vinden. Nu werk ik binnen de AED group nog veertig uur en daarbuiten nog vijftien uur voor de andere bedrijven. Die overgang is best moeilijk geweest. Sommige mensen zullen me een control freak noemen, of iemand die dingen in ieder geval graag ziet gebeuren op de manier die hij voor ogen heeft. Ik heb moeten leren om dingen aan andere mensen over te laten. Maar goed, het leven is ook gewoon een leercurve. De dag waarop je zegt dat je niet meer bij kunt leren, dat is de dag waarop je klaar bent om te sterven. Als je wilt leren is het leven boeiend, dus dat moet je tot je laatste zucht zien vol te houden."

VOLDOENING

Roggeman zelf leert nog steeds graag bij en haalt nog altijd veel voldoening uit het werk. "Bijvoorbeeld wanneer we een bedrijf kunnen helpen dat moeilijkheden heeft zijn doelen te realiseren. Zo'n bedrijf helpen optimaliseren en die ommekeer zien ontstaan. Dan help je namelijk niet alleen dat bedrijf, maar feitelijk ook elke werknemer ervan. Dat vind ik ongelooflijk mooi." Roggeman droomt er nog altijd van om nog meer te kunnen helpen bij het verdere professionaliseren van het vak. "Maar ook dat ik een toekomst kan bieden aan de technici van de toekomst. Ook de nieuwe generatie moet straks vooruit kunnen in een mooie branche." Roggeman wil zich daarbij overigens zeker niet afschilderen als een idealist: "Ik ben een bankier, maar geen bankier die het vak naar de botten helpt. Ik ben juist een bankier die bouwt.

Zonder bank kun je geen nieuwe spullen kopen, dus die bankier heb je nodig. Ik ben een bankier die je helpt om je bedrijf uit te bouwen, maar geen bankier die geld als grootste drijfveer heeft. Maar natuurlijk, ik ben ook een bedrijf en we moeten wel winst maken."

UFO

Met de aankoop van de AED Studios kan Roggeman voor een positieve boost zorgen voor de filmindustrie. Veel positieve feedback heeft hij er niet voor mogen ontvangen, geeft hij aan: "Positieve feedback hoor je überhaupt niet snel. Mensen zijn rare wezens. Je hebt ook het dierenRIJK en het mensDOM. Dat zijn niet mijn woorden overigens, kijk maar gewoon in de Dikke van Dale. Als een UFO op een marktplein landt, dan gaat 90% van de mensen op de loop. Acht mensen roepen dat de UFO weg of kapot moet, één iemand wacht af en één iemand gaat erheen met de vraag 'wat kunnen we samen doen?'. Dat is AED: een UFO die al 29 jaar rondvliegt in ons vak. Veel mensen hebben er onbegrip voor, want 97% van de verhuurbedrijven kent ons nog niet goed. Een deel ervan is wel klant, maar gebruikt ons nog niet optimaal. Daar laten ze kansen mee liggen. Is dat spijtig voor ons? Nee, want we stijgen snel genoeg. Maar voor hen is het wel spijtig. Kijk, we zijn geen verkoopbedrijf, geen verhuurbedrijf en geen leasebedrijf. We zijn een totaaloplossing en het is aan onze klanten om te vertellen hoe ze de assets het best in handen kunnen hebben."

TRANSPLANTATIE

Wanneer Roggeman gevraagd wordt welk gevoel overheerst als hij nu rondkijkt op het terrein van de AED Studios, wijst hij met een lach op de medische helikopter die buiten staat opgesteld: "De gedachte die nu overheerst is dat ik binnen nu en een uur met een medisch transplantatieteam ga opstijgen om organen in te vliegen voor een transplantatie. Dat is nou écht waar ik trots van kan worden, omdat je daarmee mensen helpt om te overleven. Natuurlijk ben ik ook trots op mijn bedrijf. Vooral ook op het feit dat ik geholpen heb het vak te professionaliseren, maar ook de properheid, orde, netheid en het respect voor het materiaal... dat zijn de basiswaarden van AED en dat hebben we in het vak ingestampt. AED heeft het vak echt veranderd én gaat het vak nog verder veranderen." ■

ABONNEE AANBIEDING 2015

Ontvang nu ruim 35% korting op het reguliere abonneetarief: u betaalt slechts €25,- ipv €39,-

U ontvangt naast vakinformatie vele voordelen. Abonneer u nu op het vakblad AV&Entertainment Magazine.

ABONNEE VOORDELEN:

- 6 maal per jaar uw eigen vakblad op de deurmat
- Actueel nieuws op www.av-entertainment.nl
- 10 maal per jaar uw eigen digitale AV&Entertainment Magazine nieuwsbrief
- Extra korting op lezersaanbiedingen in uw vakblad
- Gratis bedrijfsgegevens vermelding in bedrijvengids op www.av-entertainment.nl
- Een korting van €100 op een uitgebreide vermelding in de bedrijvengids; abonnees betalen €125 voor een heel jaar ipv €225
- AV&Entertainment Magazine abonnees ontvangen ook 15% abonneekorting op andere tijdschriften van de uitgeverij van Van Munster Media Groep (www.vanmunstermedia.nl): Porsche Scene Live, Great British Cars, Bodylife Benelux, Meeting Magazine, Office Magazine, Rivierenland Business, Vallei Business, Oost-Gelderland Business, Noord Limburg Business

Indien u geïnteresseerd bent in een van deze uitgaven, kunt u dit vermelden op bijgevoegde antwoordkaart of bel direct onze klantenservice: 024-373 8505 (elke werkdag bereikbaar tussen 9.00 uur en 12.00 uur).

U kunt u ook abonneren op AV&Entertainment Magazine via de website: www.av-entertainment.nl

AV&Entertainment

MAGAZINE

JAARGANG 10 | NUMMER 6 | JANUARI 2015
www.av-entertainment.nl

van munster
media groep

Een uitgave van
MVM PRODUCTIES BV
Postbus 6684 | 6503 GD Nijmegen,
Kerkenbos 12-26c | 6546 BE Nijmegen
T: 024 - 3 738 505 | F: 024 - 3 730 933

UITGEVER
Michael van Munster

HOOFDREDACTIE
Teun van Thiel
teun@av-entertainment.nl

REDACTIEMEDEWERKERS
Arnout van der Hoek, Lucas Vroemen,
Loet van Bergen, Ulco Schuurmans
Email: info@av-entertainment.nl

VORMGEVING
Jan-Willem Bouwman

MEDIA-ADVIES VAN MUNSTER MEDIA B.V.
René Janssen T: 024-373 8055
E: rene@av-entertainment.nl

Voor advertentietarieven, neem contact op met onze media-adviseurs of ga naar www.av-entertainment.nl

ABONNEMENTEN

Een jaarabonnement bedraagt € 39,- (excl. B.T.W.)
Abonnementen hebben een looptijd van een jaar (tot 31 december) en worden automatisch verlengd. Opzeggen kan schriftelijk en dient ieder jaar vóór 31 oktober te gebeuren.

Vragen over abonnementen en bestellingen kunt u richten aan de afdeling Abonnementenbeheer. Dagelijks telefonisch bereikbaar van 09.00 uur tot 12.00 uur,
T: 024-373 8505,
E: abonnementenbeheer@vanmunstermedia.nl

Nabestellingen: Oude nummers (5 euro per exemplaar) telefonisch bestellen via 024-373 4467

COPYRIGHTS

Het auteursrecht op de in dit tijdschrift verschenen artikelen wordt door de uitgever voorbehouden.

ABONNEES ONTVANGEN

- 6 keer per jaar het vakblad
- Toegang tot het volledige archief op www.av-entertainment.nl
- Korting op lezersaanbiedingen AV&Entertainment Magazine
- Gratis opname bedrijvengids

Where creativity matters

The SoundShack

M&E Studios

Stone Postproduction, Bratislava

NUAGE

Yamaha & Steinberg

Chosen by leading studios around the world, the powerful combination of Nuage and Nuendo 6.5 delivers a creative platform second to none.

With the most intuitive workflows for editing, mixing and recording, Nuage empowers you to focus on true creativity in your productions, delivering excellence to your clients, from re-recording to sound editing, from ADR to music production.

Talk to Yamaha now about how Nuage can help your facility deliver game-changing creative output.

 YAMAHA
commercial audio

For more information please visit www.yamahaproaudio.com

Connect with experience

**PROUD PARTNER OF
EUROSONIC NOORDERSLAG**

COME AND VISIT US AT THE
**EUROPEAN PRODUCTION INNOVATION
CONFERENCE & FAIR (EPIC)**
JANUARY 15TH, 16TH & 17TH - 2015
HET GASFORNUIS, EBBINGEKWARTIER, KOLENDRIFT 7, 9712 MT GRONINGEN

AMPCO
FLASHLIGHT

**CREATIEVE OPLOSSINGEN IN
LICHT, GELUID, VIDEO EN RIGGING**

fotografie: Bart Heemskerk